

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΤΑ ΔΥΟ ΤΕΡΑΤΑ, ΔΙΓΗΜΜΑ.

Δ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

ΕΝΤΥΠΩΣΗ, ΠΟΙΗΜΑ.

Γ. ΜΑΡΚΟΡΑ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΚΟΝ, ΤΙ ΔΠΑΙΤΩ, ΩΡΑΙΑ
ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΜΕΡΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ.

Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗ

ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗ

ΕΠΤΑΝΗΣΙΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ
Ν. ΔΕΛΒΙΝΙΩΤΗΣ.

ΒΕΓΑ

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΑΣ, ΠΟΙΗΜΑ.

ΧΡ. ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κ. Ν. Κ.

ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ
ΑΙΓΥΠΤΟ.

ΣΤΕΦΗ ΑΛΕΞΑΝΤΡΙΝΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ — ΑΓΙΔΟΣ ΘΕΡΟΥ:
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.— Σ. ΣΚΙΠΗ:
JUVENALIA.— Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ:
ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ, ΔΡΑΜ. ΣΚΗΝΗ.

Κ. Ν. Κ.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΚΟΝ.

ΣΤ. Π.

LA RONDINE, GEORGE MEREDITH.
— JEAN LAHOB, Ν. ΑΛΕΚΤΟΡΙΔΗΣ,
Κ. Σ. ΚΟΝΤΟΣ.— ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ:

ΑΙΓΥΠΤΟΣ. . . ΓΡ. Δ. 40.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ . ΦΡ. Χ. 12.
ΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΓΡ. Δ. 4.

Ν Ε Α Ζ Ω Η

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ * * * * *

* * * * * ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ Ε' - ΑΡΙΘ. 58.

ΙΟΥΛΙΟΣ 1909 * *

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ * *

ΤΑ ΔΥΟ ΤΕΡΑΤΑ

Αὐτὴν τὴν φορὰν μοῦ ἔλαχεν ὁ κληρὸς νὰ συνοδεύσω τὸν Ἀριστείδην τοῦ καπετὰν Ρούσου εἰς νυκτερινὴν μυστηριώδη ἀποστολὴν. Ὅλα τὰ ἐκλογικὰ ἀκάθαρτα δαιμόνια εἶχον ἐξαπολυθῆ εἰς τὸν δρόμον, τὴν χροινὰν ἐκείνην. Ἡ πλουτοκρατία εἶχε συμμαχήσῃ μετὰ τὴν ὀχλοκρατίαν τὸ τέρας τὸ κίτρινον εἶχε καλέσει εἰς βοήθειαν τὸ ἄλλο τέρας, τὸ κόκκινον. Περὶ τὰ διακόσια πρόσωπα, ἄνθρωποι ὅπου ἦσαν ὅλοι τοῦ τόπου, καὶ δὲν ἦσαν οἱ ἴδιοι ὅποιοι εἶχαν ἀπελθῆ πρὸ πέντε ἢ ἕξ ἐτῶν, εἶχαν κατέλθῃ ἀποτόμως καὶ συγχρόνως ἀπὸ τὸ Σουεζ, ὅπου εἶχαν παύσει ἄρτίως αἱ ἐργασίαι τῆς σκαφείσης διώρυγος. Εἶχον φέρει μαζὺ τῶν ὀλίγα ἢ πολλὰ ναπολεόνια, ἀλλὰ πολὺ περισσοτέρας νέας ἕξεις, βλασφημίας, ἔριδας, θράσος, μέθην καὶ πρόκλησιν.

Ὁ γέρο-Μαρῆς ὁ Βαβδινός, σεβάσμιος τοκολύφος, εἶχε κατέλθῃ εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα καὶ τὸ εἶχεν ἀμέτ Μωαμέτ, νὰ γίνῃ δῆμιρχος. Ἐλέγετο ὅτι εἶχεν ἀποφασίσει τέλος ν' ἀνοίξῃ τὴν κάσσαν, τὴν περιφημον, τὴν ἔχουσαν βῆθος δυσθεώρητον. Εἰς τὸν πυθμὲνα ἐκείνης τῆς κάσσης ὑπῆρχον, ὡς ἔλεγετο, ὄχι μόνον σπίτια καὶ χωράφια καὶ ἐλαιῶνες, ἀλλὰ καὶ καρᾶβια πλέοντα καὶ καρᾶβια ναυαγοῦντα, τὰ ὅποια ἡ γρηᾷ Γκότσαϊνα, ἡ μάγισσα, σ' ἔκαμνε νὰ τὰ ἰδῆς μέσα εἰς μαγικὸν καθρέπτην, καὶ ν' ἀκούσης ὡς καὶ τὰς κραυγὰς τῆς ἀγωνίας τῶν ναυαγῶν, ὡς καὶ τοὺς ἐπιθανατίους ῥόγγους τῶν πνιγμένων. Πιθανὸν ὅμως νὰ ἠκούοντο ἐκεῖ μέσα καὶ μάταια λόγια καὶ παρὰ πονα ἀμελῶν καὶ ὀκνηρῶν χροεφειλετῶν, τὰ ὅποια ἐπνίγοντο ἀνά-

μεσα εἰς τὸν πολὺν θόρυβον τῶν οἰμωγῶν καὶ τῶν θρήνων. Τὰ θαλασσοδάνεια, βλέπετε, εἶχαν τριανταεξ τοῖς ἑκατόν καὶ «τὸ διάφορο, κεφάλι.»

Ὁ γέρο-Μαρῆς, εἶχεν ἀποτύχη πρὸ τετραετίας, τὴν πρώτην φορὰν ὅπου ἐπέισθη νὰ βάλῃ κάλπην, ἠττηθεὶς ἀπὸ ἄνθρωπον πολὺ πτωχότερόν του, καὶ ὅλοι οἱ ὄπαδοὶ καὶ οἱ οἰκειοὶ του τὸ εἶχαν «ἀγκάθι», καὶ εἶχαν φοβερίσει τοὺς ἀντιπάλους «νὰ τὸ κρεμάσουν σκουλαρίκι στ' αὐτί.» Ὅλοι οἱ ἐντόπιοι, ὅσοι εἶχαν παλιννοστήσῃ ἀπὸ τὸ Σουεζ, ἢ σχεδὸν ὅλοι, εἶχαν ἐλκυσθῆ μετὰ τὸ κόμμα του. Διότι, ὅσοι ἔπιασαν ὀλίγα λεπτὰ ἐξ αὐτῶν, εἶχαν «μεγαλοπιασθῆ» ἐξαίφνης, καὶ ἤθελαν νὰ ὑπάγουν «μετὰ τοὺς ἀρχόντους». Ἄλλοι πάλιν, ὅσοι εἶχαν φέρει μόνον πέντ' ἕξ, ἢ ὀκτώ, ἢ δέκα, ἢ δώδεκα λίρας, καὶ τὰς εἶχαν φάγῃ, ἢ τὰς εἶχαν πῆ ἐν τῷ μεταξύ, ἐμισθώθησαν ἀπὸ τὸ κόμμα, ὀπλοφοροῦντες, φρουροὶ τάχα τῆς τάξεως εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἐκλογῶν. Ὅλα τὰ σκυλιὰ ἦσαν ἀδέσποτα κανὲν δὲν ἐγνώριζε πλέον τὸν ἀρέντην του. Μέγας «θυσιασμός» εἶχεν ἀνάψῃ εἰς ὅλας τὰς κεφαλὰς. Ὅλοι ἦσαν «θανατικοὶ» ἀπὸ τοῦ γεροντοτέρου μέχρι τοῦ νεωτέρου. Καὶ δὲν ὑπῆρχεν ἄνθρωπος ἀδιάφορος διὰ τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, ἀπὸ ξυλοκόπου αὐτῶν ἕως ὑδροφόρου αὐτῶν.»

Ὁ Κωσταντῆς τοῦ Τάσσου, τρεῖς σπιθαμὰς τὸ κίτρινον ζωνάρι περὶ τὴν κοιλίαν, μετὰ τρία κουμπούρια εἰς τὴν μέσην, καὶ μετὰ βαρεῖαν μαγκούραν πολύκομπον, ἔτρεχεν ἄνω καὶ κάτω εἰς τοὺς δρόμους ἀπὸ τοῦ δειλινοῦ μέχρι τοῦ ὄρθρου, ὥστε νὰ φαίνεται πῶς ἦτο πάντοτε ἀπασχολημένος, καὶ πῶς εἶχε σπουδαίας ἀποστολάς. Ὁ Στεφα-

νης ὁ Καραντάνης, με τὸν ἀχώριστόν του φίλον, τὸν Σταῦρον τὸν Τσόρναν, καθήμενος ἔξω παντὸς καπηλείου, ἐπροκάλει ὄλους τοὺς διαβάτας καὶ τοὺς ἐβίαζε νὰ φωνάζουν «Ζήτω ὁ μπάριμπα Μαρής» ἂν ἤθελαν νὰ περάσουν ἐλεύθερα. Ὁ Ἄλεξης ὁ Κρητικός (οὗτω καλούμενος διότι εἶχεν ὑπάγει τῷ 1866 ἐθελοντῆς εἰς τὴν Κρήτην) ἐκυριάρχει εἰς ὅλας τὰς συνοικίας τὴν νύκτα, καὶ δὲν ἐπέτρεπεν εἰς καμίαν ἐναντίαν παρεάν νὰ ψάλλη ᾄσμα, ἐκλογικὸν ἢ ἄλλο.

Δὲν ἤκούετο πλέον οὔτε «χορεύ' ὁ Τάσος κ' ὁ Νταντός, καὶ τὸ Ἄρμαμένταινας ὁ γυιός» οὔτε «Κοῦνος καὶ Μπουέλλος» (δύο ἐκλογικὰ παρεγκώμια προσώπων) οὔτε «Σταματίτσα κὴ Μαλίνα βγάλανε τὴν δημαρχίνα» (διότι ὑπῆρχον πάντοτε καὶ γυναικες κομματαρχίνες εἰς τὰς ἐκλογάς), οὔτε τίποτε. Τὰ ᾄσματα τῶν ἀντιπάλων εἶχαν σιγήσει. Ἦκούετο μόνον πολὺ συχνά: «Ὁ Γιάννης τοῦ Νικόλα δὲν ἔχει ἐπιρροή· τὸν φάγανε κ' οἱ ψύλλοι, τὸν φάγαν κ' οἱ κοριοί.»

Καὶ ἡ τρέλλα δὲν ἐμαίνετο μόνον τὴν νύκτα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέραν. Ἐνα παπαδόσπιτο εἶχεν ἐμπετασθῆ με κοκκίνας σημαίας, ὡς νὰ μὴν ἐδέχεται ὁ παπᾶς προσφορὰς ἀπὸ τὰ δύο κόμματα, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὸ ἓν. Ὅλη ἡ παραθαλάσσιος ἀγορὰ καὶ οἱ παράλληλοι δρόμοι ἐκοκκινοβολοῦσαν ἀπὸ τὰ ἐρυθρὰ ράκη τ' ἀνεμίζοντα εἰς τὸν ἀέρα. Εἷς ἄλλος παπᾶς εἶχεν εἰπῆ τῆς παπαδιάς του, μὴ θέλων φανερὰ νὰ ἐκτεθῆ, ν' ἀπλώσῃ ὅλα τὰ ὄρατα κόκκινα κυλίμια, τάχα διὰ ν' ἀερισθοῦν, εἰς τὰ παραθύρα καὶ εἰς τὸ μπαλκόνι. Δίπλα εἰς τὸ ἴδιον σπίτι ὑψοῦτο μέγας πάσσαλος ἢ στύλος, εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημινοῦ, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἦτο κτισμένη ἡ οἰκία ἐπ' αὐτοῦ εἶχαν κρεμασθῆ πληθὸς κόκκινα μπαϊράκια, λωρίδες καὶ φλάμπουρα βεβαίως κατ' ἀνοχὴν ἢ κατ' εἰσήγησιν τοῦ παπᾶ. Ὁ μπάριμπα Γιάννης ὁ Μπούας, ὅστις ἀφοῦ ἐγήρασεν εἶχε καταφύγη ἐν μετανοίᾳ εἰς τὸ Μοναστήρι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἶχεν ἀναβάλῃ ἀπὸ ἐκλογῆς εἰς ἐκλογὴν τὴν κουράν του, κ' ἐξηκολοῦθει νὰ μένῃ ὡς δόκιμος, ὑποσχόμενος ἐκάστοτε νὰ περάσῃ ἢ παροῦσα ἐκλογὴ, καὶ εἶτα νὰ καλογηρεύσῃ ἐπειδὴ οἱ ὑποψήφιοι ἐφίλειαν τοὺς ἐκλογεῖς καὶ καπνὸν καὶ ρακὴ καὶ γιουβέτσι· ἀλλὰ καὶ φυσέχια με δεκάρες. Τώρα πάλιν ὑπεσχέθη ἀνυπερθέτως, μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ μπάριμπα-Μαρή

εἰς δήμαρχον, νὰ δεχθῆ πλέον τὴν κουράν, καὶ νὰ κυττάξῃ τοῦ λοιποῦ διὰ τὴν ψυχὴν του. Δύο διδάσκαλοι τοῦ χωριοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκηρύχθη ὡς πρωτοφανὲς πρᾶγμα, ἔλαβον ἀναφανδὸν μέρος εἰς διαδήλωσιν ὑπὲρ τοῦ Βαβδινοῦ κόμματος.

* *

Τὴν νύκτα ἐκείνην ἐστάλημεν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ γέρο-Ἀποστολίδη, ἐγὼ καὶ ὁ καπετὰν Ἀριστείδης τοῦ Ρούσσου, ὅπως διαλεχθῶμεν με τὸν γέρο-Σταμάτην τὸν Κορδᾶν, ἵσως κατορθώσωμεν καὶ τὸν πείσωμεν, ὡς πρόεδρος τῆς ἐκλογικῆς ἐπιτροπῆς ὅπου θὰ ἦτο, νὰ δεχθῆ τὰς εισηγήσεις μας. Ἦτο μὲν συγγενὴς καὶ μετὰ τὸ κόμμα μας, ἀλλ' ἐφοβεῖτο τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, καὶ ἤθελε νὰ εἶνε πάντοτε «μετὰ τὸν Βασιλεῖα.» Συνειδησμένος οὗτω ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ὀθωνος, καθ' ὃν χρόνον οἱ ὑποψήφιοι ἦσαν πάντοτε χρισμένοι· ἢ κάλπη παρεγμιζέτο με εἰκονικὰ ψηφοδέλτια, καὶ τὸ ἐναντίον κόμμα δὲν εἶχε τύχη, ἐκτὸς ἐὰν κατώρθωνε νὰ κλέψῃ τὴν κάλπην διὰ ρήξεως καὶ ἐφόδου ἐκ τῶν παραθύρων τῆς ἐκκλησίας, ὅπου ἐγίνοντο ἀνελλιπῶς αἱ ἐκλογαί, βεβαίως διὰ ν' ἀγιάσουν καλλίτερα καὶ ἐκλογεῖς καὶ ἐκλεγόμενοι. Συνέβαιεν ὁμως πολλάκις καὶ νὰ ξεπαγιάσουν αἱ ἐπιτροπαὶ κ' οἱ ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως, διανυκτερεύοντες ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἐν καιρῷ χειμῶνος. Ποῦ ἐκεῖνα τὰ χρόνια! Ὅχι μόνον αἱ κάλπαι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκλέκτορες, λ. γ. εἰς τὰς δημοτικὰς ἐκλογάς «οἱ μᾶλλον φορολογούμενοι», ἐγίνοντο ἀνάπραστοι τὴν παραμονὴν τῆς ἐκλογῆς, κ' ἐκρούπτοντο ἄδηλον ποῦ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ψηφοφορίας.

Ὁ γέρο-Σταμάτης ὁ Κορδᾶς δὲν ἦτο ἐκ τῶν μᾶλλον πεπειραμένων εἰς αὐτὰ τὰ πρᾶγματα. Τὸν περισσότερον καιρὸν του εἶχε ζήσει ἀρμενίζων μετὰ τὴν σκούναν του ἀνὰ τὸ Αἰγαῖον. Τώρα ἐπὶ Γεωργίου εἶχε παραχωρήσει τὴν γολέτταν εἰς τοὺς υἱοὺς του καὶ αὐτός, συνταξιούχος τοῦ Ν. Ἀπομαχινοῦ, μένων κατ' οἶκον, εἶχε κληρωθῆ διὰ τὴν παροῦσαν ἐκλογὴν, ἔχων τὰ προσόντα, ὡς πρῶτον δημοτικὸς σύμβουλος κτλ., πρόεδρος τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἦτον θεὸς μου ἐξ ἀρχιεπιστοῦ ε' βαθμοῦ, ἦτοι σύζυγος τῆς πρωτεξαδέλφης τοῦ πατρός μου· ἀλλ' ἦτο καὶ μέγας θεὸς μου στ' βαθμοῦ ἐξ αἵματος, πρωτεξαδελφὸς τῆς πρὸς μητρὸς μᾶμμης μου. Ἀλλ' ὁ καπετὰν Ἀριστείδης τὸν ἐγνώριζε πολὺ

καλά! Ἐγὼ, νεώτατος, μόλις 19 ἐτῶν, εἶχον ὑποδειχθῆ τάχα ὡς ρητορικὴ γλῶσσα διὰ νὰ συνοδεύσω τὸν Ἀριστείδην· πλὴν ὁ κρυφὸς λόγος δι' ὃν ἐδέχθη τὴν ἀποστολήν, ἦτο διὰ νὰ γνωρίσω τὸν μπάριμπα-Σταμάτην, καὶ τὸν μελετήσω.

— Τώρα νὰ ἰδῆς, μοῦ εἶπεν ὁ καπετὰν Ρούσσος, ἅμα ἐξήλθομεν νύκτα ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ γέρο-Ἀποστολίδη τοῦ πενθεροῦ του· τώρα νὰ ἰδῆς τί θὰ πῆ καπετὰν Σταμάτης Κορδᾶς ἂς τὸν ἔχῃς καὶ μπάριμπα, δὲν τὸν ξέρεις· ἡμεῖς οἱ θαλασσινοὶ γνωρίζομεθα, βλέπεις, καλά. Μετὰ μανέλλα τὸ κεφάλι του δὲν γυρίζει μετὰ ἐργάτη, μετὰ βίντσι, μετὰ μάγγανο, μετὰ ὅτι θέλεις.

— Τότε, τί πάμε; εἶπα ἐγὼ.

— Πάμε, γιατί μᾶς ἔστειλαν, καὶ γὰρ νὰ ἰδοῦμε τὸν μπάριμπα-Σταμάτη στὸ σπίτι του, στὴν χειμωνιάτικη τὴν κάμαρα ποῦ ἔχει σχεδιασμένην μ' ἓνα καραβόπανο. Θὰ ἰδῆς τὴν σερβέττα, τὸ σαρίκι ποῦ φορεῖ στὸ κεφάλι του, σὰν Τοῦρκος· θὰ ἰδῆς τὰ μουστάκια του, ποῦ εἶνε σὰν δύο χονδρὰ ἀγκίστρια, ἀπὸ κείνα ποῦ πιάνουν τοὺς ὄρφοις· τὸν τράχηλόν του, τὰ μπράτσα του, τὰ ποδάρια του, ὅλα γυμνά· καὶ θ' ἀκούσῃς πῶς σκέπτεται καὶ πῶς μιλεῖ ὁ μπάριμπα-Σταμάτης. Ὅταν ἦτον νέος, ἐπῆρε σύντροφον στὸ καῖκι ἓναν Ποριώτην ἢ Κρασιδιώτην, ἐπίτηδες διὰ νὰ ἐξαλβανισθῆ πλησίον του· καὶ τώρα ἡ γλῶσσά του, ὁ τρόπος του, ἡ συμπεριφορά του, ὅλα εἶνε Ἀρβανίτικα.

Καθὼς ἐπροχωρήσαμεν ὀλίγα βήματα καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὴν παραθαλάσσιον ἀγορὰν, ἀλλὰ καπηλεῖα ἢ καφενεῖα ἦσαν ἀνοικτά, ἀλλὰ μισοκλεισμένα. Ὅλα εἶχαν φῶς ἐνδοθεν. Ἦκούομεν φωνάς, διαλόγους, ᾄσματα. Πρὶν φθάσωμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γέρο-Κορδᾶ, ὅπισθεν τῆς ἐκκλησίας, πρὸς τὸ δυτικόν, παρήλθομεν ἔξωθεν τῆς ταβέρνας τοῦ Δημήτρη τοῦ Σμυρνοῦ. Μέσα ἦτον μία παρέα, θορυβοῦσα καὶ φωνάζουσα, προεξάρχοντος ἑνὸς μεγαλοσώμου νέου, μετὰ ξανθοῦς στρογγυλοῦς μύστακας, πλησίον τοῦ ὁποίου ἐκάθητο εἰς μελαγχρὸς οὐμῆλκος του, ταπεινότερου ἐξωτερικοῦ, καὶ ὅστις ἐφαίνετο μᾶλλον μελιχρὸς. Καὶ οἱ δύο εἶχον κατέλθῃ ἐσχάτως ἀπὸ τὸ Πόρτ-Σαῖδ.

— Εἶνε ὁ Στεφανῆς ὁ Καραντάνης, μοῦ εἶπεν ὁ συνοδός μου, μαζί μετὰ τὸν ἀχώριστον φίλον

του, τὸν Σταῦρον τὸν Τσόρναν. Αὐτὸς ὁ Καραντάνης εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴν κάμῃ καυγᾶν, καὶ νὰ μὴ μαχαρώσῃ κανέναν. Εἶνε πολὺ μουρλός, πίνει πολὺ καὶ τὸ ἔχει παρμένο παραπολὺ ἐπάνω του.

* *

Ἀνέβημεν τὴν μεγάλην ἐξωτερικὴν σκάλαν, κ' ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀπλωταριάν, ἢ τὸ μεγάλο χαγιάτι τῆς ἀφελοῦς ἀρχοντικῆς οἰκίας. Ὁ Ἀριστείδης ἔκραξε:

— Ξυπνητὸς εἶσαι, καπετὰν Σταμάτη;

— Ὅς γαλιπὶ χαῖρ ὀλλᾶ; ἔκραξε φωνὴ ἔσωθεν.

Ὁ γέρον δὲν εἶχε κοιμηθῆ ἀκόμη. Ἦτο περὶ τὴν δεκάτην ὥραν, ἐν καιρῷ τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας· τετάρτη ὥρα τῆς νυκτός.

Πάραυτα ἠνοιχθῆ ἡ θύρα κ' ἐπαρουσιάσθη ὁ μπάριμπα-Σταμάτης, μετὰ κόκκινον σκοῦφον καὶ σαρίκι περὶ τὴν κεφαλὴν, μετὰ γυμνάς κνήμας, καὶ γυμνοὺς βραχίονας.

— Πῶς μᾶς θυμηθήκατε;... ποῦ ἔς αὐτὸν τὸν κόσμον, ἀνεψιέ, μοῦ λέγει.

Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γωνίαν τὴν νοτιοδυτικὴν τῆς οἰκίας, ὅπου εἶχε κατασκευασθῆ προχειρῶς, μετὰ δύο μεγάλα καραβόπανα, ἐπιτηδείως τεκτωμένα, εἶδος σκηνῆς ἢ χειμερινοῦ θαλάμου, ἐπειδὴ ἡ οἰκία ἄλλως, νεωστὶ κατασκευασμένη, δὲν εἶχε χωρισθῆ εἰς δωμάτια, ἔκραξε:

— Κοιμήθηκες, θειά; σήκω νὰ τρατάρῃς τὸν ἀνεψιὸ σου.

— Θὰ σὰς δώσουμε βάρους, καπετὰν Σταμάτη, εἶπε μετ' εὐγενείας ὁ Ἀριστείδης.

— Δὲν ἔχει βάρους· ἡ μάνα τώρα ἐξάρωσε δίπλα στὸ ντζάκι· τώρα μπουζουρργιάσαμε ἀκόμη· δὲν ἔχουμε ψόφο εἴκοლა. Τώρα σηκώθηκαμε ἀπ' τὸ σουφρᾶ... κ' ἔτσι λαγοκοιμήθηκε στὸν ὄντα, ἡ μάνα... Κοπιάστε, μπουϊούρουμ ὅρε μίρε.

Ἐκαθίσαμεν ἐπὶ βραμινίων, πλησίον τῆς θυρίδος τὴν ὁποίαν ἐσημαίριζε πρὸς τὸν τοῖχον τὸ καραβόπανον. Ὁ Ἀριστείδης εἰσῆλθεν ἀμέσως εἰς τὸ θέμα.

— Ἦρθαμε, καπετὰν Σταμάτη, ἀπεσταλμένοι. Ἔμαθαν στὸ σπίτι πῶς θὰ πάρῃς τὸν γέρο-Κατσουλῆ γραμματικὸ τῆς Ἐπιτροπῆς... Ὁ δικός μας ὁ Παπούλιας δὲν θὰ ἦτον κατάλληλος;

Ἐν τῶν κυριωτέρων αἰτημάτων, τὰ ὁποῖα εἶχομεν νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὸν μπάριμπα-Σταμάτην, ἦτο τὸ περὶ τῆς γραμματείας τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐκλογῶν. Ὁ Παπούλιας, πρόην δημογραμματοεὺς, πρόην γραμματεὺς Εἰρηνοδικείου, ὑποτελώνης κλπ. εἶχεν ἔλθῃ ἐσχάτως μὲ τὸ κόμμα μας, ἦτο δὲ ἄνθρωπος μὲ ἱκανότητα, ἂν καὶ δὲν εἶχε χαμοθεόν· ὁ γέρο-Κατσουλῆς, συνταξιούχος, πρόην εἰρηνοδίκης, διετέλει νῦν γραμματεὺς τῆς Δημαρχίας. Ἦτο δὲ ἀνίκανος, σκολιός, καὶ τὰ «ἐκαμνε θάλασσα.» Πλὴν ὁ μπάριμπα-Σταμάτης, ἐθεώρει τὸν ἑαυτὸν του ὑπόχρεον νὰ τὸν προσλάβῃ ὡς γραμματεῖα κατὰ τὸ τετραήμερον τῆς ἐκλογῆς, ἐπειδὴ ὁ νῦν δήμαρχος ἐβοήθει τὸν γέρο-Μαρήν, τὸν Βαβδιναῖον εἰς τὴν ὑποψηφιότητα, ὁ δὲ καπετὰν Σταμάτης ἐπειθύνει πάντοτε νὰ εἶνε μὲ τὸ «δοβλέτι», κ' ἐφοβεῖτο τὴν σκίαν τῆς ἀρχῆς.

Δὲν ἔσπευσε ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν πρώτην εἰσηγήσιν τοῦ καπετὰν Ἀριστείδου.

— Ὁ γέρο-Κατσουλῆς, ἐπέφερον οὗτος, θὰ χασομερᾷ ὅλους τοὺς ψηφοφόρους μας, θὰ κάμνῃ μίαν ὥραν νὰ βροῖσκῃ τὰ ὀνόματα στὸν κατάλογον· δὲν θὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς αὐξοῦντας ἀριθμοὺς ποῦ θὰ τοῦ δίνουν, καὶ θ' ἀργοπορῇ ἐπίτηδες· ἐνῶ διὰ τὸ ἐναντίον κόμμα, οὔτε θὰ κυττάξῃ διόλου τὸν κατάλογον, θὰ λέγῃ· «Μάλιστα, μάλιστα»· καὶ θὰ περνᾷ ἀμέσως τὰ ὀνόματα στὸν κατάλογον τῆς ψηφοφορίας... Καὶ ξέρεις πῶς μπορεῖ ἔτσι νὰ μᾶς κόψῃ μὲ τρόπον, δέκα ψήφους... Καὶ «τί εἶν' ὁ κάβουρας, τί εἶν' τὸ ζουμί του;»

Ὁ μπάριμπα-Σταμάτης ἔσεισεν ἐμφαντικῶς τὴν χονδρὴν τετράγωνον κεφαλὴν του.

— Ἐγὼ γέρασα, ὀρε καρδὰς, Ἀριστείδου, εἶπε. Τί νὰ σᾶς κάμω; Κατὰ τὸ κεφάλι ποῦ ἔχω σᾶς προσκυνῶ.

— Καὶ τί ὑποχρέωσιν ἔχει ἡ Ἐπιτροπὴ, εἶπεν ὁ Ἀριστείδης, νὰ πάρῃ ὡς γραμματικὸν τὸν ὑπάλληλον τῆς Δημαρχίας... Ἰσα-ἴσα οἱ ὑπάλληλοι πρέπει νὰ μένουν ἀμερόληπτοι, αὐτὸ ἀπαιτεῖ κ' ὁ νόμος.

— Τί νόμος καὶ πλάτη, καρδὰς Ἀριστείδου. Ταῖτε καὶ μ' αὐτουνοὺς καὶ μὲ τῆς δημαρχίας, καὶ μὲ τῆς ἐκλογῆς τους! Βρίσκει τὸν μελεᾶ του ἕνας ἀπλός, ἀγράμματος ἄνθρωπος. Τίνοξ τὸ χατήρι νὰ χαλάσῃ!

— Λοιπὸν δὲν εἶνε καλὸς ὁ γέρο-Παπούλιας γιὰ νὰ τὸν πάρετε γραμματικόν;

— Καλὸς κ' ἄξιός εἶνε, καρδὰς, μὰ δὲν τὸν παίρνομε.

— Γιατί;

— Γιὰ τὸ γάτας τ' αὐτί.

Ἠθέλησα κ' ἐγὼ νὰ ψελλίσω ὀλίγα λόγια, διὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν ἐκεῖ παρουσίαν μου καὶ ν' ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν ἀποστολὴν μου.

— Σὲ παρακαλῶ, μπάριμπα· ξέρεις πῶς τὰ κατάφερε ὁ γέρο-Κατσουλῆς στὴν δημαρχία; Μπαῖτε χίλι' ἀλέσετε... Οὔτε τάξιν, οὔτε ἀρχεῖον, οὔτε θυρίδα· κανὲν ἔγγραφο δὲν ἐνεργεῖται. Οὔτε τὸν ἀριθμὸν τοῦ πρωτοκόλλου δὲν μπορεῖ νὰ φυλάξῃ καλὰ-καλά.

Τοῦ μπάριμπα-Σταμάτη ἐσεῖσθησαν βιαίως τὰ μουστάκια του.

— Τί λὲς καὶ σύ, ἀνεψιέ;... Σ' ἔστειλαν καὶ σὲ νὰ σπουδάσῃς, καὶ χαλάστηκες... Καλὰ τὸ εἶπα ἐγὼ τῆς ἀνεψιάς μου, τῆς μητέρας σου· «Θὰ χάσῃς, ἀνεψιά, τὸ παιδί σου.» Τί νὰ κάμω, ποῦ δὲν μὲ ἄκουσε.

Ὁ Ἀριστείδης ἐγέλασε, κ' ἐσηκώθη ν' ἀπέλθωμεν.

— * Καληνύχτα, καπετὰν Σταμάτη.

— Καληνύχτα, θειά, εἶπα ἐγώ.

— Στὸ καλό· καλῶς ἦρθατε.

Καθὼς ἐξήλθομεν, καὶ μᾶς ἔφεγγε ἡ γραῖα Μαγδαληνὴ νὰ καταβῶμεν·

— Δὲν σοῦ τὸ ἔλεγα ἐγώ; μοῦ εἶπεν ὁ Ἀριστείδης. Μὲ μανέλλα δὲν γυρίζει τὸ κεφάλι του.

— Οὔτε μὲ ἀδράχτι.

* *

Κατέβημεν, καὶ ἠκούσαμεν φωνάς· εἶδομεν κίνησιν εἰς τὸ καπηλεῖον τοῦ Σμυρνηοῦ. Ἄνθρωποι μὲ τὰ νυχτικά τους κατέβαιναν ἐν σπουδῇ ἀπὸ τὰς οἰκίας των, διὰ νὰ μάθουν τί εἶχε συμβῆ.

Ἐστάθημεν μίαν στιγμὴν, δεξιόθεν τῆς ἐκκλησίας, ἀντικρὸν εἰς τὴν θύραν τοῦ καπηλείου. Πρωτοπρὸς ὁ Ἀριστείδης, παραπίσω ἐγώ. Τὸ βλέμμα μου ἀντίκρουσε μίαν τράπεζαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπιπτε σχεδὸν καθέτως τὸ φῶς τῆς κρεμαστῆς λυχνίας. Εἶδα κάτι τι, ἐν ὧς ρευστὸν ἐρυθρὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης, κ' ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ δαπέδου, νὰ κοκκινοβολῇ καὶ ν' ἀχνίξῃ. Σωρὸς ἀνθρώπινος ἔκειτο προηγῆς κάτω ἐκεῖ, ἀσθμαίνων ὀδυνηρῶς, καὶ γογγύζων.

Ὁ Ἀριστείδης ἐπροχώρησεν ὀλίγα βήματα πρὸς τὸ καπηλεῖον. Ἐγὼ ἔμεινα ἀκίνητος.

Μετὰ πέντε λεπτὰ ἐπανήλθεν ὁ συνοδός μου.

— Σὰν προφήτης τὸ εἶπα, μοῦ λέγει· καλλίτερα νὰ εἶχα δαγκώσῃ τὴ γλώσσά μου.

— Τί τρέχει;

— Ὁ Στεφανῆς ὁ Καρανάνης, μὴ βρίσκοντας κανέναν ἀπ' τὸ ἄλλο κόμμα, τὸ δικό μας,

νὰ μαχαιρώσῃ, ἐμαγαίρωσε τὸν ἀχώριστον φίλον του καὶ ὀπαδὸν τοῦ κόμματός του, τὸν Σταύρον τὸν Τσόρναν. Ποιὸς ξέρει; γιὰ ἕνα ἀπρόσεκτον λόγον, ἐπάνω στὸ πιτό....

Ἐφύγαμεν. Εἶχαν περάσει ἤδη τὰ μεσάνυχτα. Ἀνέτελλεν ἡ ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν, βαμμένη εἰς τὸ αἶμα. — Τὸ τέρας τὸ κίτρινον εἶχε καλέσει εἰς ἐπικουρίαν τὸ θηρίον τὸ κόκκινον.

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΗ

Τὸ μεσημέρι ἔλυσσε σ' ἀψὺ καὶ πυχτὸ κάμμα.

Καὶ τώρα τὰ μεστὰ σπαρτὰ καὶ τὰ δειντὰ χουσίξει, κὶ ὄλο τὸν κάμπο ἀθόρουβα πνίγει καὶ πλημμυρίζει ἀγροῦ χουσοῦ, φωταδεροῦ καὶ φλογισμένου νᾶμα.

Κλεῖσε τὰ μάτια! Ἄς σβυστεῖ τ' ἀπατηλὸ τὸ θάμμα τὸ πλάνο ὄνειροπόλημα τοῦ Χώρου, ποῦ χαρίζει σὲ κάθε σῶμα ξέχωρη ζωὴ καὶ ποῦ ἀντικρῶζει τὴν Ὑπαρξὴ καὶ τὸ Ἐγὼ σὲ εἰρωνείας δροῦμα.

Κλεῖσε τὰ μάτια! Ἄς ὀρθωθοῦν ἡ σκοτεινὲς αἰσθήσεις νὰ μάσουνε τὰ μυστικὰ ἀναφυλλητὰ τῆς Βρύσης ποῦ θρέφει μ' ἀδιάκοπη ζωὴ τὴ Γῆ τὴ Μάννα·

καὶ τὸ κορμὶ ἀνήμερη ἀνατριχίλα ἄς σφάξῃ *
γιατὶ ἡ Συνείδηση ξυπνᾷ!.... ξύπνησε γιὰ ν' ἀδράξῃ
καὶ νὰ σαρκώσῃ σὲ Ζωὴ τὸν σκορπισμένον Πᾶνα!

* Ἀλεξ. 09.

Δ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΚΟΝ*

Ἡ Κρήτη!—δὲν ἐχύθηκε τέτοια φωνὴ τριγύρου;
Δὲν εἶν' ἀπάτη λογισμοῦ, δὲν εἶναι πλάσμα ὀνείρου·
Ἀκόμα—νά!—τῆς Εὐδοκίᾳς ἀχνολογᾷ τὸ στόμα·
Ὁ μαγεμένος ἦχος του δὲν ἀποσβύστη ἀκόμα!
Ὡ! πῶς χουμᾶνε γιὰ νὰ ἰδοῦν τ' ἀγαπημένα μέρη,
Ποῦ σημαδεύει ἀκίνητο τῆς κορασιᾶς τὸ χέρι!
Μὲ τί φωνή, ξανοίγοντας μακρὰ τὸν Ψηλοῤῆτη,
Χίλιαι φοραὶς νὰ ξαναποῦν, ἡ Κρήτη! ἀκοῦς, ἡ Κρήτη!
Λὲς ὅτ' ἡ φλόγα τῆς αὐγῆς, ποῦ φέγγει ἀπὸ τὴν Ἰδα,
Τὰ στήθη αὐτὰ ξεπάγωσε μὲ μία τῆς μόνη ἀχτίδα,
Καὶ τόσα κλαῖματα χαρᾶς ἐκεῖθε μέσα βγαίνουν,
Ὅποῦ τὰ πρῶτα αἰσθήματα σὰ χόρτο ἀναχλωραίνουν.
Χαίρονται ἢ δύστηχαις! Καὶ τί στὸν κόσμον θὲ νὰ ἐλπίσουν;
Ἄχ! γιὰ τὴν ἔρημους χαρὰ κ' οἱ ἀγγέλοι θὰ δακρῦσουν!
Στὴ γῆ, ποῦ πλῆθος ἔπασαν, σὰ θερισμένο στάρι,
Ἴσως κανένα θαῦρονε τ' ὀλέθρου ἀπομεινάρι·
Ἡ μία, χωρὶς τὰ τέκνα τῆς, τὸν ἄκληρο ἀπροομάλλη,
Ἐνα τῆς μόνον ἀδελφό, κάποιον παιδί τῆς ἄλλη.
Στὸ χῶμα ἐκεῖνο, πωῦρηκαν τόσοι γενναῖοι τὸ μνήμα,
Νὰ κλάψουνε θὰ δυνηθοῦν, ὡς τὸ κομμένο κλῆμα·
Μιά μέρα ἐκεῖ τὰ κόκκαλα θέλει καὶ αὐταῖς ἀφήσουν...
Ἄχ! γιὰ τὴν ἔρημους χαρὰ κ' οἱ ἀγγέλοι θὰ δακρῦσουν!
Ἐκεῖ ποῦ κλαῖνε, καὶ γελοῦν, καὶ δυνατὰ φωνάζουν,
Μ' ἀθῶνα τρομάρα τὰ μικρὰ στὰ μάτια ταῖς κυτάζουν
Ψευδὰ τῆς Κρήτης τ' ὄνομα κατόπι ξαναλένε,
Καὶ, σὰν τὴ μάννα τους καὶ αὐτὰ, χαμογελοῦν καὶ κλαῖνε.
Ἄλλ' ὅσα Κρητικόπουλα γλωμῆ καὶ μακρυσμένη
Στὸ νοῦ τους μνήμη ἐφύλαξαν τῆς γῆς ποῦ τ' ἀναμένει,
Σκαρβαλωμένα στὰ σκοινιά καὶ στὸ κατάρτι τώρα,
Νὰ ξαναἰδοῦν γυρεύουνε τὴν ἀκριβὴ τους χώρα·

* Ἴδε σχετικὴ σημείωσι στὴ Λογοτ. Κίνησι.

Κ' ἐνῶ κατάγναντα τὸ φῶς ἀπλοχωράει καὶ βάνει
Στὰ πορφυρένια γνέφια τῆς ἕνα χρυσὸ στεφάνι,
Βλέποντας τοῦτα νὰ σειστοῦν ἀπ' τὴν πνοὴ τ' ἀνέμου,
Ἐθαροῦν πῶς εἶναι οἱ γίγαντες τοῦ κρητικοῦ πολέμου,
Ὅποῦ μὲ ροῦχα αἵματερὰ καὶ δόξας θεῖο σημάδι,
Ψηλὰ στὰ κορφοβούνια τους γυροῦν ἀπὸ τὸν Ἄδη.
Ἰδὲς τ' ἀτρόμητα παιδιά! στιγμὴ δὲν ἀπαρηάζουν
Τ' ἀνάερο ξάγναντο, κ' ἐκεῖ συμμαζωμένα, μοιάζουν
Χρυσὸ μελίσι ἀρίθμητο, πιασμένο ἀπὸ κλωνάρι,
Ποῦ πλέει σταῖς αὔραις τοῦ Μαγιοῦ, κρεμάμενο κουβάρι!
Πλὴν σὲ ψηλότερη κορφῇ, σὲ τέτοιο μέρος, ὅπου
Δὲ φτάνει πέταμα πουλιοῦ, δὲ μάτι ἀνθρώπου,
Τῶν γυναικῶν ἡ δέηση φλογόβολη ἀνεβαίνει,
Κ' ἴσως οἱ ἀγγέλοι τὴν ἀκοῦν, κατὰ τὸ πλοῖο γυρμένοι.
Παρακαλοῦν ἢ δύστηχαις, θερμὰ παρακαλοῦνε
Γιὰ τοὺς πολλοὺς ὀπῶπεςαν, γιὰ τοὺς ἀθλίους ποῦ ζοῦνε,
Δίχως ἐρώτηση κρυφὴ στὸν Πλάστη ν' αὐθαδειάσουν
Ποῖον ἀκριβὸ θὰ κλάψουνε καὶ ποιόνε θ' ἀγκαλιάσουν.
Ἐλπίδα, φόβος, λύπησι, χαρὰ κ' εὐγνωμοσύνη,
Σμίγονται χίλια αἰσθήματα στὴν προσευχὴν ἐκεῖνη,
Ποῦ μουρμουρίζουνε τ' ἀγνὰ τῆς Κρήτης περιστέρια,
Μὲ σηκωμένα βλέμματα, μὲ σηκωμένα χέρια.
Ἔτσι, κ' ἡ νύχτα σὰν διαβῆ, σὰν πάψ' ἡ ἀνεμοζάλη,
Στὸ φῶς ξανασηκόνονται τὰ λουλουδάκια πάλι·
Ξανασηκόνονται στὸ φῶς, καὶ, πυρωμένα, βγάνουν
Χίλιαις ὀλόγυρα εὐωδιαῖς, ποῦ μία μονάχη κάνουν.
Ὡ ναί! περνῶντας τὰ βουνά, περνῶντας κάθε ἀστέρι,
Βυθίστε τὴν ἀγνότατη ψυχὴ στὰ οὐράνια μέρη,
Ἐκεῖ ποῦ μ' ἄργητα ὁ Καιρὸς ἢ μὲ τρεχάτη βία
Ποτέ του δὲν ἐτάραξε τὴν ἄπειρη εὐτυχία.
Μὴν ἕνας ξένος λογισμὸς αὐτοῦθε σᾶς ἀρπάξῃ,
Πρὶν σι' ἀκρογιάλι τοῦ νησιοῦ τὸ ξύλο πάη καὶ ἀράξῃ,
Γιατί, ἀγκαλὰ τραβήξετε πολυκαιρονὺς ἀγώναις,
Ὅλίγαις ὥραις καὶ στιγμαῖς θὰ σᾶς φανοῦν αἰῶνες!

ΤΙ ΑΠΑΙΤΩ

Δὲν ἔχω τὴν ἀπαίτηση,
Καθὼς τὴν ἔχουν ἄλλοι,
Ἄκρα νὰ θέλω ἐντέλεια
Στῆς γυναικὸς τὰ κάλλη.

Ἄπ' ὄλο της τὸ πρόσωπο,
Ἄπ' ὄλο της τὸ σῶμα
Δίχως κανένα ἐλάττωμα
Σὰν τὴ ζητάω;—Τὸ στόμα.

Ἐνα ψεγάδι ἀσήμαντο
Δὲ θέλω νὰ θεωριέται
Ἐκεῖ ποῦ τὸ χαμόγελο
Καὶ τὸ φιλὶ γεννιέται.

ΩΡΑΙΑ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΜΕΡΑ

Ἦλιε λαμπρέ, ποῦ νίκησες τοῦ Γενναριοῦ τὸ μῆνα,
Ποῖο πλάσμα σήμερα ἤμπορεῖ
Ἄχόρταγα νὰ μὴ χαρῆ
κάθε γλυκειά σου ἀχτίνα;

Παντοῦ μὲ ἀγάπη χύνεται, τὸ θεῖο φιλὶ της δίνει
Στὴν ἀνθισμένη ἀμυγδαλιά,
Κ' ἔχει γιὰ τ' ἄσπρα μου μαλλιά
τὴν ἴδια καλοσύνη.

Μὰ τέτοια μέρα εἶν' εὐκολο νὰ βγάλῃ ὠραῖο λουλουῖδι
Καὶ στ' ἄγρια μέρη της ἡ γῆ,
Ἦς ἀπὸ μέσα μου νὰ βγῆ
χαρούμενο τραγοῦδι.

Στὴ γενικὴ ἀναγάλλιαση, μόλις κ' ἐγὼ νικήσω
Τὰ κρούα μου χρόνια, σὰν ἐσέ,
Θ' ἀκούσης, Ἦλιε μου χρυσέ,
πῶς θέλω σὲ τιμήσω.

Κέρκυρα

ΓΕΡ. ΜΑΡΚΟΡΑΣ

Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗ ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ

ΧΟΡΟΣ

ΠΡΩΤΟ ΣΤΑΣΙΜΟ

Γροιάζοι' ὅσα λές... μὰ ὁ φόβος μου δὲν παύει
καὶ δὲ λείπει μὲς στὴ ψυχὴ μου νὰ ἡσυχάσῃ
ἢ ἔγνοια πῶχει μέσα μου θρονασία
τὴν τρομάρα τῶν ἐχθρῶν μας ὄλο ἀνάβει.
Τοὺς φοβοῦμαι, σὰν τοὺς ὄφιους περιστέρι
τὸ πασίτρομο γιὰ τ' ἄλουβα πουλιά του,
π' ὄλοτρόγυρα στὴ δόλια τὴ φωλιά του
ἔχουν στήση κακοσύντηχο καρτέρι.
Ἄλλοι ὄρμπον κατὰ τοὺς πύργους σμάρια σμάρια
πλήθια δλόκερα—καὶ τί θὰ γένω!
καὶ ἄλλοι οἴχοντε χαλάζι τὰ λιθάρια
στὸ λαό μας τὸ γυροζωσμένο.
Σῶστε, ὦ Θεοὶ ἐπουράνιοι ὄλο
τὸ στρατὸ μὲ κάθε τρόπο καὶ τὴν πόλη.

Γιατὶ τάχα ποῖα θὰ βρῆτε καὶ ἄλλη χώρα
πυὸ καλή, σὰν θέλετε τὴν παραδύση
στοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὴ γῆ τὴν πλουτοφόρα
καὶ τῆς Αἰόνης τὸ νερό—ποῦ ὅσοι καὶ ἂν ὅσοι
ποταμοὶ τὸν κόσμον τρέχουν
τὸ πιτό της τὸ καλόθροφο δὲν ἔχουν.
Καὶ γι' αὐτό, θεοὶ τῆς πόλης μας προστάτες,
στοὺς ἐχθροὺς ποῦ μᾶς περιζώσαν τὰ κάστρα
οἴχ' ἐπάνω συμφορ' ἀνθρωποχαλάστρα
ποῦ νὰ παίρνουνε τὰ πόδια τους σὺς πλάτες.
Καὶ χαρίζετε τὴ νίκη στὸ στρατὸ μας
καὶ στὴν πόλη σωτηρία καὶ σταθῆτε
καλὰ ἔτσι θρονασμένοι ἀνάμεσό μας,
τὶς πικρές μας λιτανεῖες ἐσπλαχνισθῆτε.

Τόσο μὲν ἀνάρχαιη πόλη, ὦ τί κοῖμα!
νὰ τὴ στείλετε στὸν Ἄδη, κορυσεμένη
ἀπ' ἐνοῦ Ἀχαιοῦ κοντάρι, καὶ νὰ γένη
μαζὶ μ' ὄλους τοὺς θεοὺς σας στάχτη θρούμμα.
Κ' οἱ γυναῖκες σκλαβωμένες, ὠϊμένα,
νιές καὶ γριές σὰν τᾶλογα νὰ τὶς τραβοῦνε
ἀπ' τὶς χῆτες, μὲ τὰ ρούχα ξεσκισμένα.
Κ' εἶν' ἡ πόλις ὅπου ἀδειάζεται ὄλη ἀντάρα
καὶ βοῆ σύσμιχτη τῶν σκλάβων ποῦ χαλοῦνε.
Βαρεῖς τύχες ποῦ προβλέπω μὲ τρομάρα.

Κ' εἶναι κλάμα, νὰ τὶς βλέπῃς κορασίδες
νύκοπες, πρὶν ἀπ' τὴν τίμια τὴ χαρὰ τους
ν' ἀποστειφούνται, ὠϊμέ, σὰν ἀγουρίδες
τὴ ξυρὴ ὠμοτρούγγητες δροσιά τους.
Ἦ, μακάριοι ποῦ πεθαίνουν, πρὶν τὰ δοῦνε
ὅσα ἡ πόλις μαῦρα καὶ ἄραχλα παθαίνει
σὰν δαμάζεται: ἐδῶ σφάζουν, καὶ τραβοῦνε
ἄλλα καῖνε καὶ τὰ πάντα καπνὸς χραίνει
καὶ ὁ θεὸς τοῦ ὀλέθρου ὁ Ἄρης, ποῦ δρομῶνει
μ' ἄγρια λύσσα, πᾶσα εὐσέβεια βεβηλώνει.

Μὲς σὺς ρούγες βρουχισμὸς καὶ γύρον μάντρες
ἀπὸ πύργους ἐχθρικοὺς τὴν πόλη ζώνουν,
οἱ ἄντρες σφάζονται ἀπ' τοὺς ἄντρες
καὶ ἄθλια σκούζοντας τὰ βρέφη ποῦ σκοιῶνουν
μὲ τὸ αἷμα τὸ βυζὶ ποῦ πίνουν βρέχουν.
Χέρι χέρι οἱ ἀρπαγές κ' οἱ κοῦρρες τρέχουν,
φορτωμένους συναποῦνε οἱ φορτωμένοι
καὶ ὁ ἄδειος κράζει τὰδειανῶν, νᾶχη κολλήγα,
μὰ ὁ καθένας στὸ μεράσι οὔτε πῶς λίγα
οὔτε κ' ἴσια θέλει νᾶχη.—Ἦ, τί θὰ γένη!

Χῦμα χάμον ὄλ' οἱ καρποὶ, λύπη σοῦ φέρουν
μὲ πικρὸ οἱ νοικοκυρὸς μάτι κοιτάζουν:
πλήθι' ἀνάκατα τῆς γῆς τὰ δῶρ' ἀρπάζουν
τὰδιαφόρετα τὰ κύματα καὶ σέρνουν.
Καὶ πρωτόπαδες νέες σκλάβες, μὲ γιομάτη
τὴν καρδιά ἀπ' τῆς συμφορᾶς τὴ νέα τὴν τύχη,
περιμένουν κάποιον ἀφέντη ἐχθροῦ κρεβάτι
ὅποιος λάχη ὁ νικητῆς ποῦ θὰ τοὺς τύχη.
Μὰ εἶν' ἐλπίδα ἢ νύχτα ἢ σκότεινη νὰ σώση
ἀπ' τὰ δλόκλαυτα δευρὰ νὰ μὲ γλυτώση.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

ΗΜΙΧΟΡΙΟ Α' (Ο ΗΓΕΜΩΝ).

Νά, τοῦ στρατοῦ ὁ κατὰσκοπος, ἃ δὲ γελιοῦμαι,
κάποια καινούργιαν εἶδηση, φίλες, μᾶς φέρνει
μὲ βία τὰδράχτια στρέφοντας τῶν ποδαριῶ του.

ΗΜΙΧΟΡΙΟ Β' (Ο ΗΓΕΜΩΝ).

Μὰ νὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ βασιλιάς, ὁ γινὸς τοῦ Οἰδίπου,
νὰ μάθῃ φτάνει σὲ καιρὸ τὰ νέα τὰγγέλου

κι ἀπὸ τῆ βία κι αὐτὸς δὲν πάει τὰ πόδια ταῖρια.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Θὰ πῶ καλῶς γνωρίζοντας γιὰ τοὺς ἐχθροὺς μας
καὶ πῶς καθένας ἔλαχε κλῆρο σὺς πόρτες.
Πρῶτα ὁ Τυδέας μπρὸς σὺς πύλες τὶς Προτιδὲς
φρουμᾶζει μὰ τὸ ρέμμα τοῦ Ἰσμηνοῦ ὁ μάντης
δὲν τὸν ἀφήνει νὰ περάσῃ· γιατί δείχνουν
ὄχι καλὰ οἱ θυσίαι· μὰ ξεφρενιασμένους
ἐκεῖνος· καὶ διψόντας πόλεμο καὶ μάχη
μὲ σουριχτὰ μεσημερνὰ χουγιαίζει ὡς δράκος
καὶ λούζει μὲ βροσιᾶς τὸ σφοδρὸ μάντη Οἰκλείδη
πῶς μπρὸς στὸν πόλεμο ἀπὸ τὸν φόβο του κολώνει,
τέτοια φωνάζοντας κουνεῖ τρεῖς δασιοὺς λόφους
χῆτες τοῦ κράνους του, καὶ κάτω ἀπὸ τὴν ἀσπίδα
κουδοῦνια χάλκινα τρομάρα ἠχολογοῦνε.
κ' ἔχει περήφανο σημάδι ἐπάνω, τέτοιο:
τὸν οὐρανὸ ποῦ ἀστράφτει ἀπ' ἄστρα δουλεμένο,
καὶ μὲς στὴ μέση σ' ὅλη του τὴ λάμψη πρέπει
τόλγιομο φεγγάρι τῆς νυχτὸς τὸ μάτι.
Καὶ ξόφρενα ἔτσι στὰ περήφαν' ἄρματί του
κοιτὰ στοῦ ποταμοῦ τὶς ὄχθες ξεφωνίζει
διψόντας πόλεμο, σὰν τὸ αἶμα ποῦ ἀπ τὴ ζώρη
λεχομανάει τῶν γκειμιῶ κι ὅταν ἀκούγει
τὸ κραζίμο τῆς σάλπιγγας ἀνατρανίζει.
Ποῶν καὶ αὐτὸ θὰ τάξης; ποιός, σὰν ἀνοιχοῦνε
τοῦ Προίτου οἱ πόρτες, ἄξιος νὰ τὶς διαφευγῆ;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Δὲν εἶμ' ἐγὼ στολίδια ἀντρός νὰ μὲ τρομάξουν,
κι οὔτε λαβωματιᾶς δίνουνε τὰ σημάδια
φοῦντες κουδοῦνια δὲ δαγκάνουν δίχως δόρυ,
κ' ἢ νύχτ' αὐτὴ ποῦ λὲς ἐπάνω στὴν ἀσπίδα
πῶς εἶναι, ἀστράφτοντας μὲ τοῦρανοῦ ταστέρια,
μάντης μπορεῖ μὲ κάποια σημασία νὰ γίνῃ·
γιατὶ ἂν ἢ νύχτα τοῦ θανάτου πῆση ἐπάνω
στὰ μάτια αὐτοῦ, ποῦ τὸ περήφανο ἔχει τὸ σημάδι,
σωστὰ καὶ δίκια θέν' ἀξίξη τὸνομά του
κι αὐτὸ πῶχει νὰ πάθῃ ὁ ἴδιος θὰ μαντέψῃ.
Μὰ ἐγὼ τὸν ἄξιο ἀντίχρον στὸν Τυδέα θὰ τάξω
γυνὸ τοῦ Ἀσταζοῦ τὴν πύλη αὐτὴ νὰ διαφευγῆ,
πολὸ ἐγγεῆ καὶ τῆς Ντροπῆς τιμᾶει τὸ θρόνο
καὶ τὰ περήφανα ποῦ ἐχθροῦται τὰ λόγια.
ἀργὸς στὰ ἀσχροῦ—δειλὸς δὲ συνηθίζει νᾶναι·
κ' ἢ ρίξα του ἀπ τῶν Σπαρτιῶν βασιάει τὸ γένος
πᾶφης ὁ Ἄρης ζωντανοῦς· στὰλήθεια ντόπιος

ὁ Μελάμπρος· κι ὁ Ἄρης στοὺς κύβους θὰ τὸ
δείξῃ.

Καὶ γιὰ τὴ μάννα ποῦ τὸν γέννησε τὸν στέλλει
τὸ δίκιο τῆς συγγένειας, παρὰ καθ' ἄλλον,
τὸ κοιτᾶρι τὸ ἐχθρικό γιὰ ν' ἀποζρούσῃ.

ΧΟΡΟΣ

Νὰ δώσῃ ὁ θεὸς καὶ νὰ πετύχῃ
ὁ ἀγωνιστὴς μου, ποῦ τὸν στέλλει
τὸ δίκιο πρόμαχο τῆς πατρίδας.
μὰ τρέμω νὰ ἰδῶ αἵματοφόρους
θρήνους γιὰ φίλους σκοτωμένους.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Σ' αὐτὸν ἔτσι οἱ θεοὶ νὰ δώσουν νὰ νικήσῃ.
Τώρα, κληρώθηκε σὺς πύλες τὶς Ἥλεκτρος
ὁ Καπανεύς, γίγας αὐτὸς καὶ πῶς μεγάλος
ἀπὸ τὸν πρῶτο ποῦ εἶπαμε· κ' ἢ κομποφάνεια
εἶν' αὐτοῦ ὄχι νὰ πῆς σὰ νᾶν' ἀνθρώπου
τὶ λέει φοβέρες γιὰ τοὺς πύργους μας τρομάρα
πᾶμποτε ἢ Τύχη νὰ μὴ δώσῃ νάληθῆφουν.
Θέλει δὲ θέλει, λέει, ὁ Θεός, θενὰ κουρσέψη
τὴν πόλη μας· κι οὐδὲ τοῦ Δία ἂν πῆση ἀκόμη
ὁ κεραυνὸς νὰ τὸν μπουδίσῃ θὰ εἰμποροῦσε·
γιατὶ τὶς ἀστραπὲς καὶ τὰ κεραυνοβόλια
ὁμοια μὲ τὶς μεσημερνές, λέει, κάψες τᾶχει.
Καὶ ἔχει σημάδι ἄντρα γυμνὸ ποῦ κρατεῖ φλόγα
καὶ λάμπ' ἢ δᾶδ' ἄρματωμένη στὴ δεξιὰ του
καὶ μὲ χουσα ψηφιὰ «Θὰ κάψω, λέει, τὴν πόλη».
Σ' αὐτὸν ποιὸς θὰ παραταχθῇ τὸν τέτοιον ἄντρα;
ποιὸς ἄτρομος σὺς καύχησης του θᾶβρη ἐμπρός
του;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Κι ἀπ τὸ κέρδος αὐτὸ ἄλλο γεννιέται κέρδος·
Ἡ γλώσσ' ἀληθινὰ προδίνει τῶν ἀνθρώπων
τοὺς μάταιους λογισμοὺς· ἔτσι κι ὁ Καπανεύς
μᾶς φοβερίζει, ἔτοιμος καὶ νὰ τὸ δείξῃ·
βρίζοντας τοὺς θεοὺς τὸ στόμα του γυμνάζει
σὲ μπόσιχη χαρά, καὶ θνητὸς ὄντας στέλνει
ξεφωνητὰ στὸ Δία λόγια φουσκομένα.
Μὰ ἔχω τὰ θάρρη μου πῶς θάρρηθ' με τὸ δίκιο
ἐπάνω του τοῦ κερανοῦ ἢ φωτιά, ποῦ διόλου
μὲ τὶς μεσημερνές τὶς κάψες δὲ θὰ μοιάξῃ.
Σ' αὐτὸν λοιπὸν, ὅσο γλωσσᾶς καὶ νᾶναι, ἀντίχρον
ἔχει ταχθῆ, μὲ ἀντροία ψυχῆς, ὁ Πολυφόντης
φύλακας ἄξιος μπιστεμοῦ, μὲ τὴ βοήθεια

τῆς Ἀρτεμῆς προστάτισσας καὶ θεῶν τῶν ἄλλων.
Λέγε ἄλλον· τώρα σ' ἄλλες κληρωμένο πύλες.

ΧΟΡΟΣ

Ἄς πάῃ μὲ τὶς φοβέρες του κι αὐτὸς
κι ἀστροπελέκι ἄς τὸν ποδίσῃ
πρὶν μὲς στὰ σπῆτια μου χυμίσῃ,
καὶ μὲ περήφανο κοιτᾶρι
ἀπ τὴν παρθενικὴ φωλιά μου
μπορέσῃ νὰ μὲ ξεπορτίσῃ.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Καὶ λοιπὸν ποιὸς κληρώθηκε θὰ πῶ κατόπι
σὲ πύλες· τρίτος τοῦ Ἐτέοκλου τρίτου ὁ κλῆρος
ἀπὸ τὸ βάθος πήδησε τοῦ χαλκοῦ κράνους,
τὶς Νήτιδες μὲ τὸ στρατό του νὰ προσβάλλῃ.
Καὶ τάτια του στροφογυρνᾶ, ποῦ μὲς στὰ γκέμια
φρουμᾶζουν θέλοντας νὰ πέσουν μὲς σὺς πόρτες,
κι ἄγρια σουρίζουν οἱ χημοὶ ποῦ ἀπ τὰ ρουθούνια
τὰ φουσκομένα φουσομάνισμα γιομίζον·
Κ' εἶναι πλασμέν' ἢ ἀσπίδα του μ' ἐν' ἄξιον τρόπο:
ἄντρας ἄρματωμένος τὰ σκαλιὰ νεβαίνει
σκάλας σὲ πύργο ἐχθρῶν, ποῦ θέλει νὰ τὸν πάρῃ.
κι αὐτὸς μὲ χαραμμένα γραμμὰτα φωνάζει
πῶς οὐδ' ὁ Ἄρης θὰ τὸν βγάλλῃ ἀπὸ τοὺς πύργους.
Στείλε λοιπὸν καὶ κατ' αὐτὸν ἕνα νᾶν' ἄξιος
ἀπὸ ζυγὸ σκλαβιάς νὰ σώξῃ αὐτὴ τὴν πόλη.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Λοιπὸν θὰ στείλω αὐτὸν κ' ἢ καλὴ ὥρα νᾶναι!
καὶ στέλλει ἕνας ποῦ δὲν ἔχει τὴν περσάνεια
στὰ χέρια του, ὁ Μεγαρεὺς τοῦ Κρέοντος σπέρμα
ἀπ τῶν Σπαρτιῶν τὸ γένος, ποῦ δὲ θὰ τρομάξῃ
τὸ λυσοασμένο χουγιατὸ τῶν ἀλογήσιων
φρουματισμάτων νὰ κωλώσῃ ἀπὸ τὶς πύλες·
μὰ ἢ μὲ τὸ αἷμα του τὸ χρέος του θὰ πλερώσῃ
στὴ γῆ μας, ἢ τοὺς δυὸ τοὺς ἄντρας καὶ τὴν πόλη
θὰ πάρῃ, ποῦν' ἐπάνω στὴν ἀσπίδα ἐκεῖνον,
νὰ στολίσῃ μ' αὐτὰ τὸ πατρικό του σπίτι.
Λέγε ἄλλον καύχησης καὶ μὴ μου τὶς ζηλεύῃς.

ΧΟΡΟΣ

Εὔχομαι σὲ καλὸ νὰ βγοῦν,
ὦ πρόμαχοι τῶν ἐστιῶν μας,
καὶ κείνοι ἄς βλαστημοῦν
κι ὅπως περήφανα κευχιοῦνται
μὲ μανιωμένα φρένα,

ἔτσι ἄς τοὺς δῆ κι ὁ Δίας ὁ ἐκδικητὴς
μὲ βλέμματα ὠροισμένα.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Τέταρτος τὶς γειτονικὲς κρατόντας πύλες
τῆς Ὀγκας Ἀθηναῖς, μὲ ἀντᾶρα στέκει ἐμπρός του
τοῦ Ἰπομέδοντα ἢ κορμωστασιά ἢ μεγάλη·
Καὶ τόσο ἀλῶνι (τῆς ἀσπίδας λέω τὸν κύκλο)
δείλιασα πάναγύρισε καὶ δὲν τάρνουμαι.
Δὲ θᾶταν βέβαια τοῦ γλυκοῦ νεροῦ ὁ τεχνίτης
ποῦ τέτοια σκάλιξε δουλειὰ σ' αὐτὴν ἐπάνω:
τὸν Τύφωνα ποῦ βγάξει ἀπὸ τὸ στόμα φλόγες·
μὲ καπνὸ μαῦρο, τῆς φωτιάς τὸ στροφιτὸ ἀδέλφι
καὶ γύρον μ' ἄρματιδες εἶναι στρομένο φείδια
τῆς κοιλοτοῦμπανῆς του ἀσπίδας τὸ στεφάνι.
Ρέκαξ' αὐτὸς κι ἀπ τὸ θεὸ γιομᾶτος Ἄρη
λυσσάει γιὰ αἷμα, σὰ μαννάδα, μ' ἄγρια μάτια·
καὶ πρέπει ἀπ τὴν ὀρμὴν αὐτοῦ νὰ φυλαχθοῦμε
π' ἀπὸ τώρα σκοροποῦν τὸ φόβο οἱ κομπασμοὶ του.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Πρῶτα, ἢ Ὀγκα ἢ Ἀθηναῖ, ποῦναι σημενῆ
κοιτὰ στὴν πύλη, ἐχθροῦντας τὶς περσάνειες,
τὸν ἄγριο ὄφιο ἀπ τὰ κλωσσόπουλα θὰ διώξῃ
ἔπειτα, ὁ γυνὸς τοῦ Οἰνοποῦ ὁ ἀντρέιος Ὑπέροβιος
διαλέχτηκε γι' αὐτὸν, ποθόντας νὰ ξαγκρίσῃ
τὴ μοῖρα του σ' αὐτῆς τῆς τύχης τὴν ἀνάγκη.
οὔτε στὴ δύναμη οὔτε στὴν καρδιά ἢ τὴν τέχνη
τῶν ἄρμάτων φεγάδι νὰ τοῦ βοῆς δὲν ἔχει·
κι ὀρθὰ τοὺς ἐσμιξ' ὁ Ἐρμῆς· ἐχθροὶ κ' οἱ δυὸ τους
θάροθουν στὰ χέρια κι ἐχθρικούς θεοὺς ἐπάνω
θὰ κρούξουν σὺς ἀσπίδες των, γιατί ἔχει ὁ ἕνας
τὸν Τύφωνα ποῦ βγάξει ἀπὸ τὸ στόμα φλόγες
καὶ στοῦ Ὑπέροβιο ὁ Δίας πατέρας τὴν ἀσπίδα
σητὸς, τινάζει φλογερὸ στὰ χέρια βέλος.
καθὼς λοιπὸν τῶν θεῶν αὐτῶν εἶναι ἢ φίλια
ἔτσι κ' οἱ δυὸ οἱ ἀντίπαλοι βέβαια θὰ πράξουν·
κ' εἴμαστε μὲ τῶν νικητῶν ἐμεῖς τὸ μέρος,
κεῖνοι τῶν νικημένων· ἀφοῦ βέβαια ὁ Δίας
ἀνώτερος στὸν πόλεμο ἀπ τὸν Τύφωνα εἶναι.
τὸν Δία κανεῖς νὰ νικηθῆ δὲν εἶδε ὡς τώρα,
καὶ στοῦ Ὑπέροβιο, σύμφωνα μὲ τὸ ἔμβλημα του,
ἄς τὸν γλυτώνῃ, πῶτυχε σ' ὄπλο του ἐπάνω.

ΧΟΡΟΣ

Πιστεύω αὐτὸς ποῦ στὴν ἀσπίδα του κρατεῖ
τὸν ἄγριο τὸν ἀντίμαχο τοῦ Δία

τὸ δαίμονα τὸ γυνὸ τῆς Γῆς,
εἰκόνα μισητῆ καὶ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους
καὶ ἀπ' τοὺς πολύχρονους θεούς,
ἐμπρός σις πύλες μας αὐτὲς
τὴν κεφαλή του νὰ συντριφῆ.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ὁ θεὸς νὰ δώσῃ κ' ἔρχομαι στὸν πέμπτο τώρα,
ποῦ τάχθηκε στὴ Βορεινή, τὴν πέμπτη πύλη,
κοιτᾷ στοῦ Διογενοῦς Ἀμφίονος τὸ μῆγμα.
Κι ὁμῶναι στὸ κοιτᾷρι πῶχει—ποῦ κανχίεται
πῶς πῶ καὶ ἀπ' τὸ θεὸ τιμᾷ καὶ ἀπὸ τὸ φῶς του—
πῶς οὐ τῶν Καδμείων τὴν πόλη θὰ κουρσέψη
στοῦ Δία τὸ πῆσμα τέτοια λέει, βουνήσιας μάννας
βλαστάρι ὠριόπλωρο καὶ ἀντροπαιδον ἀρχαίης,
ποῦ οὐ καὶ ξεμυτάει στὸ μάγουλό του γροῦδι,
σγουρη τρίχα δασεῖα ποῦ ἡ πρώτη νιότη ἀδρύνει
καὶ ὁμοῦ ὁμῶ καὶ ὄχι μὲ τὸ παρθενακό του
τόνομα σύμφωνο ἔχοντας τὸ φρόνημά του
καὶ γοργ' ἀνάβλεμμα, σκέκει ἐμπροσθὰ σις πύλες
καὶ ὄχι μὲ δίχως καύχησες σις πύλες στέκει.
Γιατὶ ἐκνονοῦσε στὴ χαλκῶδει τὴν ἀσπίδα
—τὸ κνικλωτὸ προφύλαγμα τοῦ σώματός του—
τῆς πόλεός μας τῶναιδος: τῆς σαροκοφάγας
τῆς Σφίγγας κροφωτῆ μὲ τέχνη ἐπάνω εἰκόνα
λαμπρὴ κροσστή, κ' ἔχει στὰ νύχια ἓνα Θηβαῖο,
ποῦ ἐπάνω του τὰ πῶτερα νὰ πέφτουν βέλη.
Καὶ φαίνεται ἦρθεν ὄχι γιὰ νὰ παζαρέψη
τὸν πόλεμο καὶ οὐδὲ τὸ διάβα νὰ τρωπιώση
τοῦ μακρονοῦ του δρόμον ὁ Ἀρκὰς Παρθενοπαῖος.
Ξένος αὐτός, μὰ πρόθυμος γιὰ νὰ πληρώση
καλὰ θροφεία στὸ Ἄργος, τέτοια φοβερίζει
τοὺς πύργους μου, ποῦ εἶθε ὁ θεὸς νὰ μὴν τὰ δώση.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Νᾶταν ἀπ' τοὺς θεοὺς τὰ ἐπίχειρα νὰ βροίσαν
τῶν λογισμῶν των, κ' ἤθελε μαζί μ' ἐκεῖνες
χαθοῦν πανάθλια τίς ἀνόσιες καύχησές των.
Μὰ καὶ γι' αὐτὸν ποῦ λὲς βροίσκεται τὸν Ἀρκάδα
ἓνας μὲ δίχως παλιὰ λόγια, μὰ ποῦ βλέπει
νὰ δουλεύῃ τὸ χέρι του, ὁ Ἄκτορας, τᾶλλον
ποῦπαμε πρὶ ἀδερφός καὶ ποῦ δὲ θεν' ἀφήση
μὰ γλῶσσα δίχως φράκτες πλημμυρόντας ἔξω
ἀπὸ τίς πύλες νὰ πληθύνῃ τὰ δεινά μας,
καὶ οὐδὲ στὰ κάστρα μέσα νὰ περάσῃ ἢ εἰκόνα
τοῦ μισητοῦ θεοῦ πῶχ' ἢ ἐχθρικά ἢ ἀσπίδα
μὰ π' ὄξω, μὲ τὸν κέρη της θᾶχῃ νὰ κάμη

ὅταν θὰ τρώῃ πυκνὲς κρουξίες κὰτ' ἀπ' τὴν πόλη.
Κι ἂν θέλῃ ὁ θεὸς τὰ λόγια μου νὰ βροῦνε ἀλήθεια.

ΧΟΡΟΣ

Περνάει τὰ σωθικά μου ὁ φόβος
καὶ ὀρθὲς σηκώνονται μου οἱ τρίχες
ἀκούοντας τὰ παχιά τὰ λόγια
ἀπὸ τὸ φουσκωμένο στόμα
ἀνθρώπων ἀσεβῶν,
π' ἄμποτ' ἔδω ἀπὸ τοὺς θεοὺς
τέλος κακὸ νὰ βροῦν.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Ὁ ἔκτος ποῦ θὰ πῶ εἶν' ἄνθρωπος μὲ γνώση
καὶ ἀνρεία ξεχωριστή, ὁ Ἀμφίονος μάννης
Αὐτός, ταγμένος σις Ὅμολωίδες πύλες,
ἓνα σωθὸ βροσιὲς φάλλει γιὰ τὸν Τυδέα,
τὸν ἀντροφόνο καὶ τῆς πόλεως ταραξία
τὸν πῶ μεγάλο δάσκαλο κακῶν γιὰ τ' Ἄργος,
τῆς Ἐρινίας κλητῆρα, ἔπουρογὸ θανάτου,
τοῦ Ἀδράστου συμβουλάτορα τῶν κακῶν τούτων.
κ' ὕστερα πάλι στρέφοντας στὸν ἀδελφό σου
μὲ μάτια νᾶστροφα τὸν κράζει «Πολυνείκη»
χωρίζοντας σὲ δυὸ στὸ τέλος τόνομά του.
καὶ τέτοια λέει τὸ στόμα του «Εἶν' αὐτὸ πρᾶμα
ποῦ νὰ τὸ θέλουν οἱ θεοί; καὶ νὰ τ' ἀκούσουν
καλὸ, καὶ νὰ τὸ λένε κ' οἱ κατοπινοί μας;
τὴ γῆ τὴν πατρικὴ καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς ντόπιους
ν' ἀπορημάξῃς φέροντας στρατὸ ἀπ' ὄξω;
ποῖα τιμωρία θὰ στεγνώσῃ δάκρυα μάννας;
καὶ πῶς ἡ πατρικὴ σου χώρα κυριευμένη
ἀπὸ τὸ ζῆλό σου, θὰ γίνῃ σύμμαχος σου;
Ἐγὼ θὲ νὰ δοξάσω ἀλήθεια αὐτὸ τὸ χῶμα
κάτω ἀπὸ χῶρον ἐχθρικὴ κρυμμένος μάννης
ἄς κτυπηθοῦμε ὄχι ἄδοξο θάνατο ἐλπίζω».
Τέτοια, κρατόντας τὴν ὀλόχαλκῆ του ἀσπίδα
ἦσαν καὶ ὁ μάννης ἔλεγε καὶ οὔτε σημάδι
κανένα εἶχ' ἐπάνω της: γιὰ αὐτὸς θέλει
ὄχι νὰ φαίνεται, μ' ἄριστος νᾶν σιδήθια
βαθὴν καρπολογόντας μὲς στὸ νοῦ του αὐλάκι
ποῦ μέσαθὲ του οἱ πάνσοφες βουλὲς βλασταίνουν.
Γι' αὐτὸν σοφοὺς καὶ ἀντρείους νὰ στέλνῃς ἀντι-
μάχους,
γιατὶ ὁποῖος σέβεται θεὸ, νὰ τὸν φοβᾶσαι.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Ὡ τίχῃ ἀλλοίμονο, ποῦ σμίγεις τοὺς ἀνθρώπους

τὸν εὐσεβῆ μαζί μὲ τοὺς ἀσεβεστέρους!
Μὲς σ' ὅλα τίποτε χειρότερο δὲν ἔχει
ἀπ' τὴν κακὴ τὴ συντροφιά: σοδεῖα δὲν εἶναι
νὰ περιμένῃς, θάνατος καρπολογεῖται
μοιράχ' ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τὰ χωράφια.
γιατὶ, σὰν μὴν ἓνας δίκαιος μὲς σὲ καράβι
μὲ ναῦτες παρανόμους καὶ ἄξιους γιὰ τὸ κάθαι,
μαζί μὲ τὴν ἀντίθετη τὴ γενιὰ βουλιάζει
ἢ μὲ τοὺς συντοπιῆτες τοὺς ἐχθροξένους
ποῦ δὲν θυμοῦνται τὸ θεὸ, καὶ δίκαιος νᾶναι,
στὰ ἴδια δίχτυα πιᾶστηκε μὲ τοὺς ἀδίκους
καὶ ἀπ' τοῦ θεοῦ τὴν ἴδια ὀργὴ χάθηκε μ' ὅλους.
Ἔτσι καὶ αὐτὸς τοῦ Ὀϊκλέους ὁ γυνὸς ὁ μάντης
φρόνιμος δίκαιος εὐσεβῆς καὶ ἀγαθὸς ἄντρας
μέγας προφήτης, σμίγοντας χωρὶς νὰ θέλῃ
μ' ἀνθαδοστούμους ἀσεβεῖς ἀνθρώπους, ὅπου
νὰ στρέφουν πολεμοῦν τὴ μαζοῖα στρατά πίσω,
—ὁ θεὸς τὸ θέλει—θὰ συρθῆ καὶ αὐτὸς μαζί τους.
Καὶ ναὶ μὲν, νομίζω ποῦτε κἂν δὲ θὰ προσβάλῃ
αὐτὸς τίς πύλες, καὶ ὄχι βέβαι' ἀπὸ δειλία,
μὰ ξέρει πῶς ἀνάγκ' εἶναι νὰ σκοτωθοῦνε,
ἂν θὰ καρποφορήσουν οἱ χρησιμοὶ τοῦ Φοῖβου
ὁμοῦ σ' αὐτὸν ἀντίκρον θρωρό θὰ τάξω
ἐχθροξένο τὸ δυνατὸ Λασθένη, ποῦ εἶναι
στὴ γνώση γέροντας, μὰ ἔχει κορμὶ ἐνὸς νέου
γοργοπόδαρη ὀρμηὴ καὶ ὄχι ὀκνηρὸ τὸ χέρι
τάποσκεπα ν' ἀρπάξῃ ἐχθροῦ μὲ τὸ κοιτᾷρι
κ' ἢ νὰ σωπαίῃ, ἢ τὰ πρεπὰ ἀγαπᾷ νὰ λέγῃ
μὰ ἢ νίκη δῶρο τοῦ θεοῦ στὸν ἄνθρωπό εἶναι.

ΧΟΡΟΣ

Ἔσεῖς π' ἀκούετε, ὦ θεοί, ἀπὸ ψηλά
τὰ δίκια μου τὰ παρακάλια
κάμει ἢ πόλη νὰ νικήσῃ
καὶ σιῶν ἐχθρῶν, ποῦ πλάκωσε τὴ γῆς μου, τὰ
κεφάλια
στρέφετε τοῦ πολέμου τὰ κακά,
καὶ ὄξω ἀπ' τοὺς πύργους κερανοῦς
ὁ Δίας νὰ τοὺς κάψῃ ἄς οἴξῃ.

ΑΓΓΕΛΟΣ

Καὶ τώρα ὁ ἔβδομος σὴν ἑβδομὴ τὴν πύλη,
ὁ ἴδιος ὁ ἀδερφός σου, τί κατάρες λέει
θὰ πῶ καὶ τί κακὰ νὰ βροῦνε αὐτὴ τὴν πόλη.
τὰ κάστρα μας ἀφοῦ πατήσῃ καὶ τῆς χώρας
κηρυχθῆ βασιλεύς, τῆς νίκης ν' ἀλαλάξῃ
παῖνα κ' ἔπειτα νᾶρθῇ μὲ σὲ στὰ χέρια

κ' ἢ νὰ ποθάνῃ πλάι σου σκοτώνοντάς σε
ἢ ζωντανὸ σοῦ ἐκδικηθῆ τὴν ἀτιμία
τῆς ἐξορίας του διώχοντος ὁμοῖα καὶ σένα.
τέτοια φωνάζει καὶ καλεῖ τοὺς γενεθλίους
θεοὺς τῆς πατρικῆς του χώρας, νὰ γενοῦνε
ἐπάκουοι αὐτῶν τοῦ τῶν ἐδῶν, ὁ Πολυνείκης.
Κι ἀσπίδα καλοβάσταγη κραταίει καινούργια
μ' ἐπάνω της διπλὸ σημάδι δουλεμένο:
ἓναν πολεμιστὴ νὰ ἰδῆς χροσοφτιασμένο
ποῦ μιὰ γυναῖκα μὲ σεμνὸ τρόπ' ὀδηγᾷ
ἢ Δίκη λέει πῶς εἶναι τάχα, καθὼς λένε
τὰ γράμματα: Θὰ φέρω πίσω αὐτὸν νὰ πάρῃ
τὴ χώρα του καὶ τῶ σπιτιῶ του τὴν κυβέρονα.
Τέτοιες ἐκείνων εἶνε οἱ φαντασίαι: τώρα
ὁ ἴδιος κριν' ἐσὺ ποῦ σκέπτεσαι νὰ στείλῃς.
βέβαια παράπονο μ' ἐμὲ γιὰ τίς εἰδήσεις
ποῦ σοῦφερα δὲ θᾶχῃ: μὰ ὁ ἴδιος τώρα
κρίνει τὸ πλοῖο τῆς πόλεως νὰ κυβερνήσῃς.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Ὡ θεομίσητ' ἐσὺ καὶ πολὺ θεοβλαμμένη
τοῦ Οἰδίπου ὃ παντοδάκρυτη γενεὰ δική μου,
ὠϊμέ! καὶ πιάνουν τώρα οἱ πατρικὲς κατάρες.
Μὰ δὲν ταιριάζουν ὀδυροὶ μηδὲ καὶ θρηνοὶ
μήπως καὶ πῶ ἀνυποφόρους γόους γεννήσουν.
τώρα γι' αὐτὸν, ποῦ τόσο ἀξίζει τόνομά του,
γρήγορα θὲ νὰ μάθομε πῶς θὰ τοῦ βροῦνε
τὰ ἐμβλήματά του καὶ ἂν θὲ νὰ τὸν φέρουν πίσω
τὰ χρυσὰ γράμματα ποῦ σὴν ἀσπίδα ἐπάνω
μὲ τῆς ψυχῆς του ξεφρενιάζοντε τὴ λύσσα.
Ἀλήθεια, ἂν παραστέκοιαν τοῦ Δία ἢ κόρη,
ἢ ἁγία Δίκη, στὰ ἔργα του καὶ τίς βουλὲς του,
ἴσως νὰ γέρονταν καὶ αὐτό: μὰ οὔτε σὰ βγῆκε
ἀπ' τὰ σκοτιάδια τῆς μητρὸς του, οὔτε στὰ χροῖνα
τὰ παιδικά του, οὔτε σὴν πρώτη ἀκόμη νιότη,
καὶ οὐδὲ σὰν ἄδροναν οἱ τρίχες τοῦ γενεοῦ του,
ἢ Δίκη καταδέχτηκε νὰ τὸν κοιτάξῃ.
καὶ οὐδὲ λοιπὸν στὸ ρήμαγμα τῆς πατρικῆς του
τῆς γῆς, θαρροῦ, πῶς δίπλα του νὰ στέκῃ τώρα.
Εἶδ' ἀπ' ἀλήθεια ψεύτικο τόνομα θᾶχε
ἢ Δίκη, ἂν πῆγαινε μαζί μὲ τέτοιον ἄντρα
ποῦ ὅλα μπορεῖ μὲ τὸ νοῦ πῶχει νὰ τολμήσῃ.
Σ' αὐτὰ τὰ θάρρημον ἔχοντας θὰ πάγω ὁ ἴδιος
νὰ τοῦ ἔβγω ἀντίκρον: καὶ ποῖος ἄλλος μὲ πῶ δίκιο;
ἄρχοντας μ' ἄρχοντα καὶ μ' ἀδερφὸν ἀδερφῆ
κ' ἐχθρὸς μ' ἐχθρὸν θὰ κτυπηθῶ. Φέρε' μου
ἄμείως

τις κνημίδες, προφύλαγμα πετρῶν καὶ τόξων.

ΧΟΡΟΣ

Μὴ πολυγαπίητε, τοῦ Οἰδίπου τέκνον, γίνης
ὅμοιος στοῦ μ' αὐτόν, π' ὅσ' ἄκουσε τὰξίζουν
εἶν' ἀρκετοὶ Θηβαῖοι μὲ τοὺς Ἀργεῖους στὰ χέρια
νάρθηδ' ἔπειτα γιατί ξεπλύνει' ἕνα τέτοιον αἷμα
μὰ δυὸ ἀδερφῶν ὁ θάνατος εἶσι ἀπ' τὸ ἴδιο
τὸ χέρι τους, ποτὲ τὸ κρῖμ' αὐτὸ δὲ λυώνει.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Νᾶταν χωρὶς νὰ ντροπιασθῆ κανεὶς νὰ πάθῃ
ἕνα κακό, τὸ δέχομαι, γιατί εἶσι θὰ εἶταν
κέρδος μονάχα ὁ θάνατος· μὰ μιὰ ἀτυχία
μαζὶ μὲ τὴν ντροπή, μὴν πῆς πῶς φέρνει δόξα.

ΧΟΡΟΣ (ΚΟΜΜΟΣ)

Τέκνον τί μελετᾷς; ἢ θεοβλάβη, ποῦ
μὲ λύσσα πολεμόχαρη γιομίζει σου τὸ νοῦ,
μὴ σὲ ξεσύρη; τὴν ἀρχὴ πνίξε πάθους κακοῦ.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Μ' ἀφοῦ ὁ θεὸς βιάζει νὰ γίνῃ ὅ,τι θὰ γίνῃ
ἄς πάῃ, μιὰ ποῦλαχε τοῦ Κοκκτοῦ τὸ κῦμα,
στὸν ἄνεμ' ὄλ' ἢ θεομίσητ' ἢ γενεά μας.

ΧΟΡΟΣ

Πολὸν ὠμοβόρα ἐπιθυμῶν σὲ σπρώχνει φονικὸ
νὰ κάμης, ποῦ πικρὸ θὲ νάχη τὸν καρπό,
γιατὶ ναι ἀσυγχώρητο τὸ αἷμα τ' ἀδερφικό.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Γιατ' ἢ κακιὰ κατὰρα τοῦ καλοῦ πατρός μου
μοῦ λείει, καθόντας δίπλα μου μ' ἄκλαντα μάτια
πῶς κέρδος μιὰ ὥρ' ἀρχύτερα θὲ νᾶναι ὁ χάρος.

ΧΟΡΟΣ

Μὰ ἐσὺ μὴ δίνης ἀφορμὴ καὶ δὲ θὰ ὀνομασθῆς
δειλὸς ποτέ, ὅταν καλὰ ταιριάσης τὴ ζωή.
φεύγει ἀπ' τὰ σπύτια ἐκείνων ἢ μανρογνέφαλη,
Ἐρινὺς
ποῦ τὴ θυσία τους δέχονται καλόγνωμα οἱ θεοί.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Τῶρ' ἀπὸ μιᾶς μᾶς ξεγνοιαστήκανε οἱ θεοί μας,
καὶ μόνο ἐμπρόσδεχτ' εἶν' ἢ χάρη τοῦ χαμοῦ μας
γιατὶ λοιπὸν τὴ μοῖρα μου νὰ γαλιφεύω;

ΧΟΡΟΣ

Κᾶν τῶρα ποῦναι δίπλα σου γιατί μὲ τὸν καιρὸ
μπορεῖ τὴ γνώμη στρέφοντας ἢ Μοῖρα σου νάρθη
μεταλλαγμένη, μ' ἄνεμο φυσότητας πὸ ἀπαλό,
μὰ τῶρ' ἀκόμα μέσα της ἄγρια λαβρίζει ὀργή.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Κι ἀλήθεια οἱ κατάρες λαβρίζουνε τοῦ Οἰδίπου,
καὶ πολὺ ἀληθινὲς οἱ ὄνειροφαντασιές μου
ποῦ τοῦ πατρός τὴν κληρονομία μεράζουν.

ΧΟΡΟΣ

Ἐμᾶς, γυναῖκες, ἄκουσε κι ἄ δὲ μᾶς στρέγγης.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

λέγει' ἀρκεῖ νὰ γίνονται καὶ λίγα λόγια.

ΧΟΡΟΣ

Μὴν πᾶς ἐσὺ τὸ δρόμο αὐτὸ σὺς Ἐρτὰ πόρτες.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Δὲ μὲ στομόνευς καθὼς εἶμαι ἀκοισμένος.

ΧΟΡΟΣ

Ὅμως τιμᾶ ὁ θεὸς κι ἂν καὶ κακὴ τὴ νίκη.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Τὸ λόγο αὐτὸ δὲν πάει νὰ στρέγγῃ ὁ στρατιώτης.

ΧΟΡΟΣ

Μὰ τὸ αἷμα τοῦ ἴδιου σου ἀδερφοῦ θὲς νὰ τρυγήσης;

ΕΤΕΟΚΛΗΣ

Σὰ δίνουν τὸ κακὸ οἱ θεοὶ δὲν τὸ ξεφεύγεις.

ΧΟΡΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΤΑΣΙΜΟ.

Τρέμω τὴ σπιτοκαταλύτρα
θεά, ποῦ μὲ θεοὺς δὲ μοιάζει,
τὴν παραλήθευτη κακῶν
προφήτισσα, τὴν Ἐρινύα,
ποῦ ἐκάλεισαν εὐχὲς πατρός,
μήπως τίς ξόφρηνες σὲ τέλος βγάλη
τοῦ θεοβλαμμένου Οἰδίποδα κατάρες
καὶ τίς ταχαίν' ἢ ὀλέθρια τῶν τέκνωντου ἢ ἀμάχη.

Ἐνας ξένος τοὺς κληρὸν κυβερνᾷ
ὁ Χάλυβος, π' ἀπ' τὴ Σκυθία μᾶς ἦρθε,

καὶ ποῦ μεράζει τὴν κληρονομία
μὲ τὸ πικρὸ σκληρόκαρδο μαχαῖρι,
καὶ τοὺς κληρῶνει τόση γῆ νὰ κατοικοῦν
ὄση καὶ νὰ βαστοῦνε πεθαμένοι,
ἀπ' τοὺς μεγάλους κάμπους τῶν
τέλεια ξεκληρισμένοι.

Ὅταν πεθάνουν μὲ τὸ χέρι
ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου σκοτωμένοι
καὶ ποῦν τὰ χόματα τῆς γῆς
μαυρόπηχτο τὸ αἷμα τῆς πληγῆς,
τὸ κρῖμα τῶν ποῖος θενὰ καθαρίση;
ποῖος νὰ τοὺς λούση θὰ θελήση;
ὦ νέες τῶν σπιτιῶν τους συμφορὲς
ποῦ σ' ἕνα σμίγετε μὲ τίς παλιές!

Λέω τὴν παλιὰ τὴν ἁμαρτία,
ποῦ ἦρε ταχιά τὴν τιμωρία
μὰ κι ὡς τὴν τρίτη τὴ γενιὰ βαστᾷ.
ὅταν ὁ Λαῖος—πεισματικά
τοῦ Ἀπόλλωνος, ποῦ τοῦ εἶπε τρεῖς φορὲς
ἀπ' τὰ μεσόμαλα μαντεῖα τὰ Πυθικά
ἀπὸ βαρεῖες νὰ σώση συμφορὲς
τὴν πόλη του, πεθαίνοντας δίχως παιδιά—

Μ' ἀπ' τίς ἀνόητες νικημένους ἡδονὲς
τὸ θάνατον ἐγέννησε στὸν ἑαυτό του,
Οἰδίποδα τὸν πατροζιτόνο,
ποῦ ἐτόλμησε σὲ ἀγνὸ χωράφι
νὰ σπείρη, τῆς μητρὸς ποῦ ἐτράφη,
μιὰ φύτρα σὲ αἷμα βοτημένη
κ' ἢ Ἀβουλία τοὺς νύμφιους ἔσμιξε
τοὺς ξόφρηνους σ' ἕνα κρεβάτι.

Καὶ φέρνει κύματα σὰ θάλασσα κακῶν
ποῦ τὸ ἕνα πέφτει, τ' ἄλλο τρίκορφο ἀνεβαίνει
(Ἀκολουθεῖ τὸ τέλος.)

κι ὀλόγυρα στῆς πόλης μας
τὴν πρῶμα βράζοντας φουσκώνει.
κι ἀνάμεσό μας σκέπη ἀδύναμη
πύργος τὸ λίγο πάχος του στυλῶνει
καὶ τρέμω μὲ τοὺς βασιλιάδες τῆς νὰ μὴ
βουλιᾶξῃ δαμασμέν' ἢ πόλη.

Γιατὶ σὲ τέλος βγαίνουνε μὲ τὸν καιρὸ
οἱ ἀρχαῖες κατάρες μὲ βαρεῖα στροφή τῆς τύχης.
ὁ ὀλεθρὸς τὸν προσπερνᾷ ἐν' ἄνθρωπο φτωχό,
μὰ φέρνει συγκλαδόκορμος ξεροζίζωμα
τῶν πλούσιων τῶν ἀχόρταγων ἀνθρώπων
ἢ εὐτυχία ποῦ θενὰ παραπαχύνῃ.

Ποῖον ἄνθρωπον ἐθαύμασαν καμιὰ φορὰ
τόσον πολὺ κ' οἱ σπιτικοὶ κ' οἱ ξένοι
κ' ἢ πολυσύχραστη τῆς πόλεως ἀγορά,
ὅσο ἐτιμοῦσαν τότε τὸν Οἰδίποδα,
ὅταν μᾶς λύτρωσε τὸν τόπο
ἀπὸ τὸ τέρας π' ἄρπαξε τόσες ψυχὲς ἀνθρώπων,

Μὰ ὅταν σὲ τέλος ἐνοιωσεν
ὁ μαῦρος τοὺς ἀθλίους του γάμους,
τὸν πόνο του δὲ βάσταξε
καὶ στὴ μανία τῆς καρδιάς του
διπλᾶ ἔκαμε κακά
μὲ τὸ πατροζιτόνο του χέρι
τὰ μάτια του ἔχυνε σπηρουνιαστά.

Καὶ στῶν παιδιῶν του ἔρριξε
τίς κεφαλὰς κατάρες ὠργισμένες
γιατὶ τὰ γέννησε καὶ τὰθρεφε
πικρόγλωσσες, ἀλοίμονο, κατάρες
τὸ βίό τους νὰ μεράσουν μιὰ φορὰ
μὲ τὸ σπαθὶ σὲ χέρι καὶ φοβοῦμαι
νὰ μὴν τὸ κάμη ἢ Ἐρινὺς τῶρα γοργά.

Ἡπειρώται ἐκ Δελβίνου μὲ ἀκολουθίαν ἀπὸ ἀργυρωνήτους, ἀποχαρτήσαντες τὴν γενέτειραν αὐτῶν πατρίδα, πρὸ τεσσάρων περιῶν ἑκατονταετηρίδων, ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἰονίου Πελάγους, τὴν Κέρκυραν, καὶ γνωστοί, τὸ πάλαι, ἦσαν, ὑπὸ τὴν προσωμίαν: *Μπροζινάται* ἢ *Μπροζῖνοι*.

Ἐνας τῶν εὐπόρων τούτων εἶναι ὁ γενάρχης τῆς οἰκογενείας *Δελβινιώτου*, ἐξ ἧς κατὰ γεται ὁ βιογραφούμενος *Νικόλαος*, ὁ ὁποῖος διεκρίθη ὡς δικαστής, ὡς ποιητὴς καὶ ὡς μεταφραστὴς τοῦ Ὀμήρου.

Ἐγεννήθη ὁ *Νικόλαος Δελβινιώτης* ἐν Κερκύρα, τῇ 27 Ἰουνίου τοῦ 1777 ἔτους, ἐκ πατρὸς Ἰωάννου Βαπτιστοῦ Δελβινιώτου καὶ μητρὸς Ἀγγελικῆς Λέση.

Εἰς πολλὴν μικρὰν ἡλικίαν ἔλαβε τὸ δυστύχημα νὰ χάσῃ τὸν πατέρα, ἀλλ' ἢ φιλόσοφος μήτηρ ἐφρόντισε διὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν μόρφωσίν του. Εἶχεν ἓνα μεγαλύτερον ἀδελφόν, τὸ ὄνομα Σπυρίδων, περὶ τοῦ ὁποῖου κατωτέρω θὰ εἴπωμεν δύο λέξεις, διότι καὶ αὐτὸς διέπρωρεν.

Ἀφοῦ ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὴν γενέθλιον πατρίδα, τῷ 1796, ἐστάλη εἰς τὴν Ἰταλίαν πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν. Ἀπὸ μικρὰν ἡλικίαν εἶχε δεῖξῃ κλίσιν εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰς τὴν ποίησιν.

Ἐπεδόθη εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ ἔκαμε μεγάλας προόδους. Μεταξὺ τῶν διδασκάλων ἦσαν ὁ Cesarotti, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα ἀκόμη ζῆ καὶ ὁ Bettinelli, ἰησουΐτης, ὁ ὁποῖος τότε ἔχαιρε φήμην μεγάλην, ἀλλὰ τώρα δικαίως ἐλησημονήθη. Μετὰ τὸ πέρας τῶν μελετῶν ἔλαβε στρατιωτικὴν θέσιν παρὰ τῷ γαλλικῷ στρατῷ, ὁ ὁποῖος τότε κατεῖχε ἐνετικὰς χώρας. Ὁ Δελβινιώτης ἦτο φύσει δημοκράτης· καὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης αἱ δοξασαί τὸν ἐνθουσίασαν. Διὰ νὰ λάβῃ ὁ εὐμενὴς ἡμῶν ἀναγνώστης, ἰδέαν περὶ τῆς ἰκανότητος τοῦ νέου Δελβινιώτου, ἄγοντος τὴν ἡλικίαν εἴκοσι καὶ τεσσάρων ἐτῶν, δημοσιεύομεν, ἐν μεταφράσει, ἀπόσπασμα ἐπι-

στολῆς τοῦ ρηθέντος ἰταλοῦ λογίου Cesarotti, ὁ ὁποῖος ἐσύσταινε τὸν Δελβινιώτην εἰς τὸν γάλλον στρατηγὸν Miollis, ὅστις προῖστατο τῆς ὀχυρωμένης Μάντουας: «... Ὁ ἐπιφέρων τὴν παρουσίαν εἶναι ὁ Νικόλαος Δελβινιώτης, νέος Ἕλλην, γιομαῖτος ἀπὸ πνεῦμα καὶ δραστηριότητα. Τὰ πιστοποιητικὰ τοῦ στρατηγοῦ Suchet καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ d' Auvegue δηλοῦσι τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας εἶχε καὶ δεικνύουσι τὸν ζήλόν του καὶ τὴν ἀξίαν. Φίλος τῶν δημοκρατικῶν ἰδεῶν ἐκ φύσεως, καὶ τώρα προσέτι ἐκ πατριωτικοῦ καθήκοντος, ἀλλὰ ὅμως, συνετὸς καὶ μετριοπαθὴς ὢν, ἠδυνήθη νὰ διατηρηθῇ εἰς τινὰ μικρὰν θέσιν καὶ ἐπὶ τῆς παρουσίας Κυβερνήσεως. Τώρα σκέπτεται νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Cisalpina διὰ καλλιτέραν τύχην καὶ βεβαίως εἶναι ἄξιος αὐτῆς λόγῳ τῆς ἀξίας του. Ὑπερβολικὰ ἀγαπᾷ ἐπίσης τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας, εἶναι εὐφρῆς καὶ ἐνεργητικὸς, μαθηματικὸς καὶ ποιητὴς καὶ ἔχει ὁμοίαν κλίσιν νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν Ἀθηναίαν καὶ τὸν Ἄρην. Ἀπὸ σὰς ἐξαορτάται ἡ κατάστασις του. Αὐτὸς νομίζει ὅτι ἡ σύστασις μου, δύναται νὰ ἔχῃ ἐπίδρασιν εἰς σὰς. Ἐκτὸς τῆς ἐκτιμῆσεως τὴν ὁποίαν πρὸς αὐτὸν ἔχω, τινὲς ὑποχρεώσεις μὲ κάμνουν νὰ ἐνδιαφέρωμαι διὰ αὐτόν. Ἄν, μὲ τὸ μέσον σας, δύναται νὰ λάβῃ αὐτὸς μίαν θέσιν, θὰ ἔχω τριπλασίαν εὐχαριστήσιν. Διότι αὐτὸς θὰ εὐχαριστήθῃ, διότι θὰ ἔχω νέον δείγμα τῆς ἀγαθότητός σας πρὸς ἐμὲ καὶ διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ μετανοήσετε διὰ τὴν εὐεργεσίαν σας...»

Ἄλλὰ ὁ Miollis εἶχε χάσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, καὶ ἀφῆσας τὴν Ἰταλίαν, μετέβη εἰς τὴν Γαλίαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἔγραψε πρὸς τὸν Δελβινιώτην, ὅτι ἐλυπήθη μὴ δυνῆθαι νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἐπιφανῆ καὶ ἀγαπῆτὸν Cesarotti, καὶ τοῦ ἐσύσταινε νὰ μείνῃ μὲ τὸν ἀδελφόν του Σπυρίδωνα.

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ προβιβασμοῦ ἐνεγράφη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Παβίας εἰς τὴν νομικὴν σχολήν. Κατὰ τὰς διακοπὰς με-

τέβαινε εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ ἐνίστε διέμενε ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον. Οὕτω τῷ 1802 ἔλαβε μέρος εἰς τὰ πολιτικὰ τῆς χώρας καὶ ἀπετέλεσε μέλος τῆς ἰδρυθείσης *Ἐταιρίας τῶν Φίλων* μὲ σκοπὸν φιλολογικόν. Σκεφθεὶς νὰ μάθῃ κατὰ βάθος τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, ἔλαβε διδάσκαλον τὸν σοφὸν Ἕλλητιστὴν Ἀνδρέαν Ἰδρωμένον, ἱερέα. Συγχρόνως ἐμελέτα φιλολογίαν καὶ ἐπιστήμην. Τῷ 1805 δούς ἐξετάσεις, ἐγένετο διδάκτωρ τοῦ δικαίου.

Ἀκολουθῶς, περιηγηθεὶς ἰταλικὰς τινὰς πόλεις ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κέρκυραν.

* * *

Ἀπὸ τοῦ 1800 αἱ Νῆσοι τοῦ Ἰονίου, ἀπετέλουν τὸ ἐλεύθερον κράτος: *Ἐπιάνησον Πολιτεία*, μὲ σύνταγμα καὶ ἑπτανήσιον Ἡγεμόνα. Ὁ ἐξ *Ἀπορρήτων* ἦτο Ἰωάννης ὁ Καποδίστριας. Οὗτος παρέλαβε καὶ τὸν Δελβινιώτην ὡς σύμβουλον εἰς τὴν διοργάνωσιν τῆς Νομοθεσίας. Ἀλλὰ, πολιτικὰ μεταβολαὶ ἤλλαξαν τὰ πράγματα. Τῷ 1807 ἡ Ἐπτανήσος προσετέθη εἰς τὴν Γαλίαν καὶ ἐγένετο μία γαλλικὴ ἐπαρχία. Τότε ἰδρύθη ἡ *Ἰόνιος Ἀκαδημία*. Ὁ Δελβινιώτης ἐδίδασκεν ἐν αὐτῇ τὸ ποινικὸν καὶ πολιτικὸν δίκαιον. Ἐν τῇ *Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ* ἐγένοντο καὶ ἀναγνώσματα καὶ ἀπαγγελίαι μὲ ἐλευθέρων τὴν εἴσοδον. Καὶ ὁ Δελβινιώτης ἀπήγγειλε ποιήματα, ἐν οἷς καὶ ἓνα μὲ τὴν ἐπιγραφὴν: *Ὑμνος εἰς τὸν Ναπολέοντα διὰ τὴν Ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος*. Ἐν τούτοις νέαι πολιτικὰ μεταβολαὶ. Αἱ Ἐπτὰ τοῦ Ἰονίου Νῆσοι κηρύσσονται ἐκ νέου ἀνεξάρτητοι, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς κραταιᾶς θαλασσοκρατείας Ἀγγλίας τῷ 1814.

Ὁ Δελβινιώτης ὅμως ἀπὸ τοῦ 1807 ἤρξατο τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐπιστήμης του εὐδοκίμως. Ἡ πολιτεία βλέπουσα τὴν ἰκανότητά του καὶ τὴν εὐθύτητα, ἠθέλησε νὰ τὸν κατατάξῃ μετὰ τῶν δικαστῶν.

Τῷ 1809 διορίσθη εἰσαγγελεύς. Ἐκτοτε μέχρι τοῦ 1836 ἔτους ἔμεινε ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ λαβὼν τὴν θέσιν τοῦ πρωτοδίκου, προέδρου, ὑπομηματιστοῦ τοῦ ὑπερτάτου Συμβουλίου τῆς Δικαιοσύνης, γενικοῦ γραμματέως τοῦ ἰδίου Συμβουλίου καὶ ἀναπληρωματικοῦ μέλους. Μετετέθη ὡς πρωτοδίκης εἰς Ζάκυνθον, τῷ 1829, καὶ, τῷ 1833, μετετέθη εἰς

Κεφαλληνίαν. Ἐν Ζακύνθῳ συνέβη τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον, ἄξιον ἀναγραφῆς. Δύο μάρτυρες ἐφροβούντο νὰ καταθέσωσι τὴν ἀλήθειαν, διότι ὁ κατηγορούμενος ὑπερησιζέτο ὑπὸ ἰσχυρῶν. Ὁ Δελβινιώτης, ἐνοήσας τούτο ἐπῆρε τὸ μαχαίρι καὶ τοὺς δύο μάρτυρας καὶ ὁ ἴδιος κρατῶν αὐτούς, τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, ὅπως ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Λάονακος ὀρκισθῶσι. Καὶ ἐπέρασε μεταξὺ τοῦ θορυβοῦντος καὶ ἐκπλαγέντος πλήθους. Τοιούτοτρόπως οἱ μάρτυρες εἶπον τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐθροιάμβενσεν. Ὁ Δελβινιώτης ἠθέληεν ἢ Δικαιοσύνη πάντοτε νὰ βασιλεύῃ, διότι ὅσον ὑψηλότερα κεῖται ἡ Δικαιοσύνη, τόσον περισσότερον ἡ Πολιτεία ἀναδεικνύεται καὶ ὁ λαὸς εὐημερεῖ καὶ ἀληθῶς εἶναι ἐλεύθερος. Δὲν εἶχεν ἄδικον ὁ μέγας Ρωμαῖος, ὅταν εἶπεν ὅτι διὰ νὰ εἴμεθα ἐλεύθεροι πρέπει νὰ εἴμεθα δοῦλοι τοῦ Νόμου.

* * *

Μετὰ τὸ 1836, ὡς εἶπομεν, ἔπαυσε νὰ εἶναι δικαστὴς καὶ ἔλαβε τὴν σύνταξίν του. Ἀλλὰ τῷ 1841, παραιτηθέντος τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ἰονίου Πανεπιστημίου Ρακκέτη, ὁ ὁποῖος ἐδίδασκε τὸ Ποινικὸν Δίκαιον, παρὰ τὴν θέλησίν του, διορίσθη καθηγητὴς, καὶ ἔμεινε ἐπὶ δύο περὶπου ἔτη. Παραιτηθεὶς ἔπειτα, ἀντεκατεστάθη ὑπὸ τοῦ Κεφαλήνος Πασχάλη Καρούσου.

* * *

Ἐλθομεν τώρα εἰς τὰ ποιητικὰ αὐτοῦ ἔργα. Ὁ Δελβινιώτης, ὡς πολλοὶ ἄλλοι Ἐπτανήσιοι, ἔγραφεν Ἰταλικά. Σημειωτέον ὅτι ἐν Ἐπτανήσῳ ἀρνησιπατρὶς δὲν ἐθεωρεῖτο ὁ ἀσπαζόμενος τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν, μάλιστα ἐκ τῆς μικρᾶς ἡλικίας ἐθῆλαζον τὰ θέλητρα τῆς ἰταλικῆς ἐξευγενήσεως, ὅπως παιδαγωγηθῶσιν εἰς τὰ ἰταλικά γυμνάσια καὶ Πανεπιστήμια. Ἡ ἐπίσημος τῆς Ἐπτανήσου γλῶσσα ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἦτο ἡ ἰταλική. Καὶ τὴν σήμερον ἂν τις Ἐπτανήσιος ὁμιλῇ ἰταλιστί, τοῦτο δὲν εἶνε ξενομανία, ἀλλὰ λόγοι ἱστορικοί. Ἡ συνήθεια ἐκείνη πολλῶν, οἱ ὁποῖοι διὰ κάθε φύλλου πῆδημα ἀνακατώνουν γαλλικὰς λέξεις, εἶναι γαλλομανία ἀδικαιολόγητος, εἶναι ἀληθῆς ξενομανία. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἰταλικὴ γλῶσσα ἦτο ἡ ἐπίσημος ἐν τοῖς Ἰονίοις Νήσοις, ἢ Ἑλληνικῇ γλῶσσᾳ ἐπίσης ὁμι-

λεῖτο πάντοτε καὶ ἐκαλλιεργεῖτο. Διὰ τοῦτο ἀνέδειξεν ἡ Ἐπτάνησος, κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς δουλείας τοῦ Ἔθνους, μεγάλους Ἑλληνιστὰς καὶ τοὺς ἀναμορφωτὰς τῆς δημοτικῆς γλώσσης, δηλαδὴ τῆς *ζωτανῆς*. Ἄν οἱ τότε λόγιοι ἠσπάζοντο τὰς ἰδέας τοῦ κερκυραίου Σοφιανοῦ καὶ ἐπέιθοντο ἐκ τῶν πολυτίμων παραδειγμάτων τῶν κεφαλήνων Μηγιάτου καὶ Δαμωδοῦ, δὲν θὰ ὑφίστατο ἕως γλωσσικὸν ζήτημα καὶ θὰ ἦσαν ὅλοι οἱ τοῦ Ἔθνους λογάδες πεπεισμένοι ὅτι *οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνονται* καὶ τὰ πάντα εἰς τὸν κόσμον μεταβάλλονται σὺν τῷ χρόνῳ.

Ὁ Δελβινιώτης, ὁ ὁποῖος ἐμελέτησε τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν καὶ εὐχερῶς ἀνεγίνωσκε καὶ τοὺς ποιητὰς, εἶχε πρὸς τὴν ζωτανὴν γλῶσσαν ἀγάπην καὶ δι' αὐτὴν ἔγραψε *σονέττο* μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν *Alla lingua Greco Volgare*, τοῦ ὁποῖου μεταφράζομεν δύο στροφάς:

*Καὶ σὺ εἶσαι ὁμορφῆ, γιατί μία
θεία ἀχτίνα τῆς παλαιᾶς ἑλληνικῆς
ὁμορφάδας λαμπυρίζει σὸ
πρόσωπό σου. Ἄν ἔχης λεγώτερον
ἀπὸ τῆς μητρικῆς, κάλλη, πταίει
ὄϊμ, ἢ βάρβαρη σκλαβιά... Ἐέρεις
πὺν στήν καρδιά εἶναι δεμένα,
στήν ἀγάπη τῆς πατρίδας, ὁρμαῖς
καὶ ζωῆ· στής ἐλευθεριᾶς
στήριγμα γενικὸ τοῦ τόπου
ἐλεύθερη γλῶσσα. Ἐύτησσε
λοιπὸν καὶ βροντοκόπησε...
...Μὴν ἀφίσης ὁ φθόνος νὰ σὲ σβύση.*

Τῷ 1809 ἐδημοσίευσεν ὁ Δελβινιώτης ἐν Κερκύρα συλλογὴν ποιημάτων μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν: *Poesie di Nicolos Delviniotti Corcirese*, ἀφιερωμένην εἰς τὸν Bessieres, αὐτοκρατορικὸν ἐπίτροπον ἐν τοῖς Ἰονίοις Νήσοις. Ἡ ἀφιερωτικὴ ἐπιστολὴ τελειώνει μετὰ αὐτὰς τὰς λέξεις: «...Ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης ἄς καταδεχθῆ αὐτοὺς τοὺς στίχους, μετὰ τὴν καλωσύνην ἐκείνην, μετὰ τὴν ὁποίαν προσστατεύει ὅτι ξαναφέρει τοὺς Ἑλληνας εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ εἰς τὴν λάμπριν τῶν προγόνων των.» Ἐν τῇ συλλογῇ αὕτη εἶναι τέσσαρες ὠδαὶ καὶ δεκαοκτὼ *σονέττα*. Ἡ μία τῶν ὠδῶν εἶναι πρὸς τὸν Μέγαν Ναπολέοντα διὰ τὴν ἐλευθερώσασάν τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ποιητὴς βλέπει τὴν Ἐπτάνησον ἐλευθερωθεῖσαν ἀπὸ τὸν Μέγαν Ναπολέοντα, ἐνῶ ἡ Ρωσσία ἠθέλε νὰ τὴν δεσμεύσῃ. Ἐνῶ ἡ Ἐ-

πτάνησος ἐχαίρετο καὶ ἠγάλλετο ἡ Ἑλλάς ἀλυσοδεμένη ζητεῖ ἀπὸ τὸν μέγαν Γαλάτην τὴν Ἐλευθερίαν. Ἐκ τῆς πατριωτικῆς αὐτῆς ὠδῆς μεταφράζομεν στροφάς τινάς:

« Ποῖα εἶναι τούτη πὺν ὁρμαίει καὶ ἀρπάζει
τὸ σπαθὶ καὶ τραγουδαίει τὸν τρομερὸ πολεμικὸ Ὑμνο; Νά, ἔσπασε ταῖς καταραμμένες
ἀλυσίδες καὶ ἀφιερώνεται σ' Ἐκεῖνὸ τὸ Βασιλιά,
πὺν κάθε βασιλιάς ἐδάμασε; Πῶς ἐφάνηκε
αὐτὸ τὸ καινούριο τόλμημα; Ποῖος ἔσβυσε
τὴ σκλαβιά ἀπὸ τὸ πλευρό της; Σὰν νᾶτανε
ἥλιος ἐδίωξε τὸ σκότος σου τοῦ μεγάλου Ἰο-
νίου πολεμικῆ γενεᾶ;

» Ἐνῶ ἄδικη καὶ χυδαία ἐπιθυμία, γιὰ νὰ
σὲ βγάλῃ ἀπὸ τοῦ πόνου τὴν ἄβυσσον, μετρι-
άζοντας ταῖς μαῦρες ἀλυσες, πὺν γιὰ τὰ πό-
δια σου ἐτοίμαζε ὁ τρόμος, ὁ Μεγάλος Βα-
σιλιάς, σὰν ἀστροπελέκι ἐπετάχθηκε, ἐκεῖ ὅπου
μετὰ τρομερῆ ἐπίθεσιν ἀπὸ ἄρματα, αἱ ἀρκοῦ-
δες ἐροχτήσανε, μάταια, μουγκρίζοντας ἐναν-
τίον τοῦ σπαθιοῦ, πὺν ταῖς ἐτρόμαξε.

» — Δαμάζω τὸ βασιλιά, πὺν ἔλαβε τοῦ Βορ-
ριά τὴν περιφάνεια, δικός μου, φωνάζει, δικός
μου εἶναι ὁ θρόνος τοῦ Ἀλκινοῦ, δικά μου
τὰ ὄμορφα νησιάκα, πὺν τὴν Ἠπειρο θὰ
ἴδῃ σὸ θρόνο του ἐνωμένη.

» Ἀπὸ τὴ μέση τῆς καρδιᾶς πάρτε, ὦ Χάρι-
τες, ταῖς εὐχαῖς ἀπὸ λαό, πὺν ἀναγαλλιάζει
καὶ πετώντας σ' Ἐκεῖνο τὸ Μεγάλο θὰ σᾶς
συνοδεύσῃ ἐγκαρδιακὰ ἡ Ἑλληνικὴ ἀγάπη.

» Ξαναγυρίσετε, ξαναγυρίσετε, Ὁραῖες Τέχνες
συνοδευμένες ἀπὸ τὰ παλληκάρια. Παγωμένη
εἶναι ἡ φωλιά πὺν ἡ Φύση εἶδε ἐκεῖ νὰ γεν-
νιοῦνται οἱ ξακουσμένοι, πὺν με δαύτους ἔστο-
λίστηκε. Ὁ αἰθέρας μας εἶναι γιομάτος ἀπὸ
φωτιά πετώντας ἐδῶ αἱ Ἰδέες βασιλεύουν
τὸ ξέρουν ὅλοι, πὺν ὁ Ὀμηρος, ὁ Ἀπελλῆς
καὶ οἱ Ὁραῖες Τέχνες γεννηθάνε ἐδῶ.

» Μὰ ἀνάμεσα στὰ χαροποιὰ λαλήματα, ποῖες
ἀκούονται πνιγερὲς κραυγές, πὺν ἔρχονται ἀπὸ
τὴ θάλασσα; Φαίνεται πῶς ἡ γῆ βογκάει
πρὸ τοῦ νᾶλθη ἡ ἀνεμοζάλη. Εἶναι τῆς Ἑλλά-
δος αὐτὰ τὰ παράπονα, πὺν ὁ λυπητερός ἀγέ-
ρας φέρνει στὰ φτερά, εἶναι τῆς Ἑλλάδος
πὺν κουνιώντας ταῖς ἀλυσίδες τὲς ἀγανακτι-
σμένες κλαίγοντας, εὐχαριστιέται σὲ Σέ, Βα-
σιλιά, νὰ στέλνῃ. Στὸ φῶς τοῦ Ὁραίου, ὁ

» κόσμος σιωπάει. Μονάχη ἡ Ἑλλάδα στὰ με-
» γάλα πράγματα εἶναι ἡ βασιλισσά του. Ἐ-
» πειτα πὺν ἔγεινε καθρέφτης στοὺς παλαιούς
» χρόνους, μετὰ τὰ στολῖδια τῆς ἀγριουὺς λαοὺς
» ἐστόλισε.

« — Τί μοῦ ἀξίζει ἂν εἰς τοὺς Θεοὺς μου ἡ
« ἀντίζηλος Φήμη διαλαλῆ τὸ ὄνομά μου ἀθά-
» νατο; Ἄχ! σκλάβο εἶμαι! Ὅταν ἡ Εὐρώ-
» πη με κυττάζει καὶ ἡ ἀχάριστη, ἐβάρυνε τὸ
» πένθος μου.

» Γιατί, ὦ σκληρὴ κόρη τοῦ Ἀγῆνωρα, ἔχεις
» τὴν πρώτην οἰκογένεια τῶν Λαῶν; (*) Γιατί
» τὸ βάρο ποδὶ δὲν πατεῖ τὴ γῆ σου γιο-
» μάτη ἀπὸ θεοὺς; Σοῦ τὸ λέει τὸ μούγκρισμα
» τῆς Περσίας, ὅταν νικημένη ἔφυγε ἀπὸ τὴ
» θάλασσά μου, γιατί εἶδε τῶν παιδιῶν τὴν κα-
» ταστροφὴν στὴ Σαλαμίνα, καὶ ἦτανε θανατη-
» φόρα ἡ λύπη.

» Τῆς οἰκουμένης Βασιλιά, κύττα ταῖς πλη-
» γές μου, ἀγοροῖσε τὴν καρδιά, πὺν σὲ Σένα
» μόνον ἀναστενάξει γιὰ τρεῦσέ ταῖς καὶ ἄλλαξε
» τὰ σκληρὰ μαρτύριά μου, μετὰ τραγούδια χα-
» ρᾶς... Τῶν παιδιῶν μου εἶνε οἱ σκιές (**) πὺν
» ἀκίνητες κάνουν θησαυρὸ ταῖς ἀθάνατες πρά-
» ξες σου καὶ μετὰ ἑλληνικὴ δόξα ἐπλήγωσαν τὰ
» παιδικὰ στήθη. Μαζί σου ἦτανε αὐτές, ὅταν
» τὰ γερὰ σου βήματα πέρασαν ταῖς Ἀλπεῖς
» καὶ κατέβηκες ἀνάμεσα σὲ βροντὲς καὶ ἀστρο-
» πελέκια καὶ ὁ Ἰταλικὸς οὐρανὸς ἀναγαλλίασε.

» . . . . . (***)
« Ὁ μέγας Βασιλιά τῶν σαστημένων λαῶν,
» τῶν παιδιῶν μου εἶναι αἱ σκιές αἱ ξακου-
» στές, πὺν σὲ στεφανώνουνε στοὺς ἀγῶνας τοῦ
» Ἄρεως, ὡς ἐκεῖ ἀπάνου ἔκανε ὁ Δίας. Αὐτὲς
» σὲ ἔκαναν ἀνδρειωμένον, σοῦ ἔδωκαν τὸ μυ-
» αλὸ τὸ γερὸ καὶ νὰ προφητεύσῃς τοὺς θριάμ-
» βους σοῦ ἔδωσαν ὀρμὴ καὶ τόλμη καὶ παλ-
» λικαριὰ καὶ κάθε μεγάλη Ἀρετή.

» Τώρα τὴν μάννα τους, τὴ παλαιὰ τους μάννα,

(*) Ὁ ποιητὴς ἐννοεῖ ὅτι ἂν οἱ Ἕλληνες δὲν ἐνί-
κων τοὺς Πέρσας, ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη θὰ κα-
τήγοντο ἀπὸ τοὺς βαρβάρους ἐκείνους.

(**) Ὁ ποιητὴς θέλει νὰ φανερώσῃ ὅτι ἡ ἀνά-
γνωσις τῶν Παραλλήλων Βίων τοῦ Πλουτάρχου, τοὺς
ὁποῖους ὁ Ναπολεὼν ἐμελέτα, τὸν ὠφέλησε. Παρι-
στάνει τὰς σκιὰς τῶν ἐνδόξων Ἑλλήνων.

(***) Παραλείπομεν τὰς στροφάς, αἱ ὁποῖαι ἀναφέ-
ρουν τὰς νίκας τοῦ Ναπολεόντος.

» ἀφίνεις σταῖς ἀγκάλες τοῦ τρομεροῦ στρα-
» τοῦ; Ἄχ! τί πληγὴ στὸ στήθος τῆς ἔκαμε ὁ
» κακὸς δαίμωνας, πὺν μάταια ζητάει νὰ ἐλευ-
» θερώσῃ.

» Εἶσαι υἱὸς, πὺν τὴ μάννα σου ἀνέστησες.
» σὺ ἔκαμες τὴν Ἰταλία βασίλισσα. Λοιπὸν, ἀ-
» γροῖκησε καὶ τῶν παιδιῶν μου τοὺς στεναγ-
» μους καὶ μετὰ τὸ ξακουστὸ σου χέρι σπάσε ταῖς
» ἀλύσες μου.

« Σπάσε, σπάσε ταῖς ἀλύσες μου καὶ ἀπὸ
» τώρα μετὰ τῶν θεῶν μετὰ τὰ τραγούδια μου
» ἀνέβηκες, στὸν Ὀλυμπο ἀχώριστος θάσαι μετὰ
» τὸν Δία. Σκαλοπάτι ἔχεις τὴ Γῆ.

« Ἔτσι παρακαλοῦσες, ὦ Ἑλλάδα μου, καὶ
» μαζωμένες ὅλες ἡ μεγάλες σκιές φώναξαν:
» ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ! Καὶ σ' αὐτὲς ταῖς φωνές, ὦ
» μεγαλόφυγε Βασιλιά, ἐχαμογέλασες καὶ ἐτρά-
» βηξες τὸ τρομερὸ σπαθί. »

Ἡ ὠδὴ: *Εἰς τὴν ποίησιν*, εἶνε ἐπίσης γιο-
μάτη ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὁραῖα
εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ ὠδὴ, ἡ γραφεῖσα τῇ ἀφορμῇ
ὅτι ὁ ρηθεις Bessieres προσέφερεν ἑκατὸν τάλ-
ληρα εἰς τὴν Ἰόνιον Ἀκαδημίαν διὰ νὰ βρα-
βευθῆ ὁποῖος θὰ συνέταττε τὴν καλλιτέραν *Στα-
τιστικὴν περὶ τῶν Ἐπτανήσιων*. Ὁ Δελβινιώ-
της καὶ εἰς αὐτὴν δεικνύει πόσον ἡ καρδιά ἔ-
παλλεν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος.

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἤρесе καὶ ἐνεθουσίασε τοὺς
Γάλλους ἰδίως. Ὁ πολὺς Dupin, ὅστις ἐδίδασκε
ἐν τῇ Ἰονίᾳ Ἀκοδημία, περὶ τοῦ Ὑμνου εἰς
τὸν Μέγαν Ναπολέοντα διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς
Ἑλλάδος, τοῦ ἔγραψε: *Votre hymne à Na-
poléon pour la liberté della Grecia est
de toutes vos compositions celle qui plaira
le plus aux Français et sur tout à l'Em-
pereur*. Ὁ ἴδιος περιλάλητος Γαλάτης ἐκά-
λεσε τὸν ἡμέτερον Δελβινιώτην: *Ame forte
amie du Grand et du Beau*.

Κατὰ καιροὺς ἔγραψεν ὠδὰς, ὕμνους, *σο-
νέττα*. Τῷ 1831 ἐποίησε μίαν ὠδὴν: *Εἰς τὸν
Πατριωτισμὸν*, εἰς τὴν ὁποίαν λαμπρὰ εἰκονίζει
τὴν ἀρχαίαν καὶ νῦν Ἑλλάδα. Ἐδημοσίευσεν
ποιήσεις καὶ εἰς τὰς κερκυραϊκὰς ἐφημερίδας:
Monitore Ionio, Ἐφημερίδα ἐπίσημον τοῦ
Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰονικῶν Νήσων, καὶ
Album Ionio.

Τῷ 1817 ἀπέθανεν ἐν Λιβόρνῳ ὁ ἐκ Κατάτης τῆς Ἀκαρνανίας Νικόλαος Μαυρομάτης, ἰατρός, μαθηματικὸς καὶ ἑλληνιστής. Ὁ Δελβινιώτης τὸν ἐθρήνησε διὰ ὠραίου Ἑλεγείου ἀπὸ 150 τρίστιχα, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη ἐν Μιλάνῳ τῷ 1820, μὲ προοίμιον τοῦ σοφοῦ Μουστοξύδου, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: *Per la morte di Niccolo Mavromati, le nuove Muse, visione di Niccolo Delviniotti.*

Προοιμαζόμενος ὁ Μουστοξύδης δίδει ἀμυδρὰν, πλὴν λαμπρὰν εἰκόνισιν τοῦ Μαυρομάτου, ὅστις τὴν Κέρκυραν εἶχεν ἐκλέξει διὰ πατρίδα του. Διὰ τὸν Δελβινιώτην λέγει ὅτι εἶναι *μαθητὴς καὶ κάτοχος τῶν ἐπισημοτέρων Ἑλλήνων καὶ Ἰταλῶν ποιητῶν καὶ ἠδονήθη νὰ εἰσαγάγῃ τὸν τρόπον τῶν πρώτων εἰς τὰ τρίστιχα τῶν δευτέρων καὶ τοιοῦτοτρόπως προσεπάθησε νὰ ἐντυπώσῃ εἰς τοὺς νέους τὴν ἀγάπην εἰς τὰς φιλολογικὰς ἀληθείας.*

Ὁ Δελβινιώτης τὴν ἑλεγειακὴν ὀπτασίαν ὠνόμασε τὰς νέας Μούσας, αἵτινες εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἑλεγείου του. Αἱ νέαι Μούσαι ἐκτελοῦν νέαν ἀποστολὴν, τὴν ὁποῖαν ὁ ποιητὴς εὐφρῶς ἐφαντάσθη. Ἴδου αὐταί.

α) Ἀλήθεια.	} σκοπὸς τῆς ποιήσεως
β) Ἀρετὴ	
γ) Φαντασία	
δ) Ἀρμονία τοῦ καρδίας, ὧτων	
ε) Φιλοσοφία	} Μελέτη.
στ) Μίμησις	
ζ) Ἐλευθερία.	} ἄνευ τούτων ἡ μίμησις δὲν ἐπιτυγχάνει.
η) Ἀνεξαρτησία	
θ) Δόξα	

Ἴδωμεν τὰς εἰς τὴν Ἰταλικὴν μεταφράσεις τῆς Ὀδυσσεΐας καὶ τοῦ Κοϊντου Σμυρναίου. Ἀλλὰ κρίνομεν καλὸν ν' ἀνοίξωμεν μίαν παρένθεσιν διὰ νὰ ἀναφέρωμεν τὰς εἰς τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν μεταφράσεις τῆς Ὀδυσσεΐας, μὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι δὲν θὰ δυσαρεστήσῃ τοὺς εὐμενεῖς ἡμῶν ἀναγνώστας.

Τῷ 1573 ἐδημοσιεύθη ἐν Βενετίᾳ ὁ Ulisse τοῦ Λονδοβίκου Dolce, ἀλλὰ εἶναι περιέργως κυκεὼν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Ὀδυσσεΐας εἰς ὀκτάστιχα.

Τῷ 1582 ἐδημοσιεύθη ἡ πρώτη μετάφρασις

ὑπὸ τοῦ φλωρεντιανοῦ Ἱερωνύμου Bacelli. Ὁ μεταφραστὴς ἀπέθανε πρὸ τῆς ἐκδόσεως. Ἀνεδημοσιεύθη τῷ 1805 ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τῆς σειρᾶς τῶν μεταφράσεων τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν. Τῷ 1643 ἐδημοσιεύθη δευτέρα μετάφρασις. Εἶναι ὑπὸ τοῦ ἐνετοῦ Φρειδερίκου Μαλιπιέρη ἐν πεζῷ λόγῳ. Καὶ ὁ μεταφραστὴς οὗτος ἀπέθανε πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἔργου. Τρίτη μετάφρασις εἶναι εἰς ὀκτάστιχα ὑπὸ τοῦ Κυριακοῦ Ciuffetti, δημοσιευθεῖσα τῷ 1703. Τετάρτη μετάφρασις εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ φιλολόγου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς καθηγητῆς Ἀντωνίου Μαρία Σαλβίνη εἰς ἀνομοιοκαταλήκτους στίχους, δημοσιευθεῖσα τῷ 1723. Περιέργον εἶναι ὅτι ὁ φιλόλογος οὗτος ἀπέτυχε φοβερὰ μεταφράζων, ὥστε ὁ ἡμέτερος Φώσκολος ἔκαμε τὸ ἐπίθετον Salviniano πρὸς δὴλωσιν ἑλεεινῆς μεταφράσεως.

Ὁ Σαλβίνης μετέφρασεν ὅλον τὸν Ὅμηρον καὶ ἡ ἐκδοσις ἐκοσμήθη μὲ ἰδιοτρόπους εἰκόνας. Τῷ 1760 ἐγένετο νέα ἔκδοσις.

Τῷ 1751 ἐδημοσιεύθη ἐν Βενετίᾳ ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου Ρέδη ἡ *Odissea trasportata in istile eroi-comico*. Ἀνεδημοσιεύθη τῷ 1790. Εἶναι εἰς ὀκτάστιχα ἐν καλῇ γλώσσῃ, ἀλλὰ ἑλεεινὴ ὡς μετάφρασις. Τῷ 1772 ἐδημοσιεύθη ἕκτη μετάφρασις ὑπὸ Ἰωσήφ Bozzoli, ἀναδημοσιευθεῖσα εἰς τὸν *Παρθασὸν τῶν κλασικῶν ποιητῶν* τῷ 1793 ἐν Βενετίᾳ. Ἡ Ἰλιάς τοῦ Bozzoli εἶνε καλλιτέρα τῆς Ὀδυσσεΐας ὡς μετάφρασις ἢ μᾶλλον ὡς παράφρασις. Ἐβδόμη μετάφρασις εἶναι τοῦ Φραγκίσκου Loabe εἰς ἀνομοιοκαταλήκτους στίχους δημοσιευθεῖσα τῷ 1805 καὶ ἀναδημοσιευθεῖσα τῷ 1815. Ἡ ὀγδόη μετάφρασις εἶναι ἡ γνωστὴ τοῖς πᾶσι τοῦ Ἰππολίτου Πινδεμόντη, ἡ δημοσιευθεῖσα τὸ πρῶτον τῷ 1822, ἡ ὁποία ἀκόμη ἀναδημοσιεύεται. Ἡ ἐννάτη μετάφρασις εἶναι ἡ τοῦ Εὐσταθίου Φιόκη, ἐκδοθεῖσα τῷ 1823.

* Κλείομεν τὴν παρένθεσιν.

Αὐταὶ αἱ μεταφράσεις τῆς Ὀδυσσεΐας εἰς τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν εἶναι εἰς γνώσιν μας. Ἡ Ἰλιάς ἔλαβε περισσότερας μεταφράσεις. Ὁ Ὅμηρος ἔλαβεν ἀργὰ ἐξόχως μεταφραστὰς. Τὴν φήμην τοῦ Charman δικαίως τὴν ἀφήρσεν ὁ Pope, δώσας εἰς τὸν Ἀγγλικὸν λαὸν τὸν Ὅμη-

ρον μὲ ἀξιοπρεπῆ ἀγγλικὴν περιβολήν. Ὁ Pope ἅμα ἤρχισε τὴν μετάφρασιν ἀπελπίσθη καὶ ὡς γράφει ὁ Johnson, τὸν διετάρρατον ὄνειρατα, εἰς τὰ ὁποῖα περιεπλανᾶτο εἰς ἄγνωστα μέρη καὶ ἐνόμιζεν ὅτι κάποιος θὰ τὸν ἀπηγγόνιζε. *That somebody would hang him.* Καὶ ὁ Voss κατὰ τὸν προπαρελθόντα αἰῶνα ἀνεφάνη καὶ ὁ Μόντης κατὰ τὸν παρελθόντα.

Ἐν Ἰταλίᾳ διὰ τοῦ Πινδεμόντη ἔγινε δημοφιλὴς ἡ Ὀδύσσεια. Φυσικὰ δὲν ἔλειψαν οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐκατηγόρησαν, διότι ὡς ἔγραφεν ἡ Biblioteca Italiana τοῦ ὀκτωβρίου 1823 ἡ μετάφρασις τῆς Ὀδυσσεΐας δὲν ἦτο ἐφάμιλλος τῆς Ἰλιάδος τοῦ Μόντη, συνεπῶς ἔστρεφετο ἡ Ἰταλία: *una traduzione dell' Odissea che pareggiasse quella dell' Illiade per Vincenzo Monti.*

Ὁ Λεοπάρδης μετέφρασε τὴν πρώτην ραψωδίαν καὶ ὁ Belloti τὴν πέμπτην τῆς Ὀδυσσεΐας.

* *

Ὁ Δελβινιώτης ἦτο τῆς ἰδέας ὅτι ἡ μετάφρασις τοῦ Πινδεμόντη εἶχε πολλὰς ἐλλείψεις καὶ ἐπεχείρησε νέαν μετάφρασιν. Δὲν τὸν ἀπεθάρρυνεν ἡ φήμη τῆς πινδεμοντιῶν μεταφράσεως. Τῷ 1843 ἐδημοσίευσεν τὴν ἀγγελίαν ἐξ ἧς μεταφράζομεν ἀποσπάσματα:

« Φαίνεται ὅτι ὁ Ὅμηρος ἠθέλε νὰ ψάλλῃ τὰς κυριώτερας δόξας τῆς χώρας τοῦ Ἰονίου, ὅταν εἰς τὴν Ἰλιάδα περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀργίαν ὀργὴν καὶ ἀπὸ τὴν ὀρητικὴν ἀξίαν τοῦ Ἀχιλλέως, ἐμεγαλοποιεῖ τὴν φρόνησιν, τὸ θάρρος καὶ τὰς προφυλάξεις τοῦ Ἰθακησίου Ὀδυσσεύς, ὅταν εἰς τὴν Ὀδύσειαν, τὰς περιπλανήσεις, τὰς θαυμαστάς του, ἐξέλεγε διὰ ἐπιφρανὲς ἀντικείμενον τοῦ ποιήματος... Οὐχὶ διάφορος ἦτο καὶ ἡ σκέψις του, ἐκεῖ, ὅπου ἐξυμνεῖ τὸν ὠραῖον οὐρανὸν, τὴν ὠραίαν χώραν τῆς Σχερίας, τὰς φιλοξένους ἀρετὰς, τὴν ἐμπειρίαν εἰς τὰ ναυτικά, καὶ εἰς τὰς τέχνας καὶ τὴν σοφὴν πολιτικὴν. Καὶ τοῦτο ἐπίσης εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν ὅταν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ αἰοδοῦ Δημοδόξου, τὸν ἑαυτὸν του περιγράφει ὡς δίδοντα τὴν ἀναγαλλίασιν εἰς τὰ βασιλικά γένηματα διὰ τῆς τέρφσεως τῆς ποιήσεως. Ἦτο συμπολίτης μας, ἢ Κεφαλλῆν ἢ Ἰθακήσιος ταξιδεύων εἰς τὰ

» ἑλληνικὰ μέρη διὰ νὰ ἐπενθυμίσῃ εἰς τοὺς » πατριώτας τὸ μεγαλεῖον τῶν Θεῶν καὶ τοὺς » ἄθλους τῶν προγόνων; Τοῦτο δὲν τολμῶ- » μεν νὰ ἐπιβεβαιώσωμεν. Τὸ βέβαιον εἶναι » ὅτι εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἰονίους μᾶς ἐπιτρέπεται » νὰ ὑπερηφανευθῶμεν διὰ ταύτην τὴν πρῶ- » τὴν καὶ ὑψίστην ἔμπνευσιν τῆς ἑλληνικῆς » Μούσης, ἡ ὁποία ἐδίδαξεν εἰς τὸν Κόσμον » πόσον διὰ τῆς δυνάμεως τῆς εὐγενοῦς ποιή- » σεως ἀνῆλθε. Τοιοῦτου ὄντος, ἐπιτρέπεται » εἰς ἓνα Ἰόνιον ἀνατραφέντα εἰς τὰς ἰταλικὰς » σχολὰς καὶ εὐγνώμονα δι' ἐκείνην τὴν ἀνα- » τροφὴν νὰ κάμῃ νέαν μετάφρασιν εἰς ἀνο- » μοιοκαταλήκτους στίχους τῆς Ὀδυσσεΐας, καὶ » ὅχι διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τολμηρὰν ἀμίλλαν μὲ τοὺς » προηγουμένους μεταφραστὰς, ἀλλὰ διότι καὶ » εἰς τὴν μὲν καὶ εἰς τὴν δὲ φαίνονται σκεπα- » σμένα ἀπὸ σκιά, αἱ τόσαι καὶ τοσαῦτα φω- » τεινὰ ἀρεταί, αἱ ὁποῖα λάμπουν εἰς τὸ θεῖον » ποίημα....»

Ὁ Δελβινιώτης διὰ τῆς ἀγγελίας, θέτει μεταξὺ τῶν πολλῶν πόλεων αἱ ὁποῖαι διαφιλονεκοῦν τὴν τιμὴν τῆς γεννήσεως τοῦ Ὀμήρου καὶ τρεῖς νήσους τοῦ Ἰονίου Πελάγους.

Κείμενον τῆς μεταφράσεώς του ἔλαβε τὸ τῆς Λειψίας (1759—64—65) μὲ σημειώσεις τοῦ Clarke καὶ Ἐρνέστου.

Ἡ μετάφρασις ἤρχισε νὰ ἐκδίδεται κατὰ τεύχη ἀπὸ τοῦ 1843. Ἐδημοσιεύθη ὀλόκληρος ἡ μετάφρασις καὶ ἔκαμεν ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τὸν τότε φιλολογικὸν κόσμον καὶ ἰδίως εἰς τὴν Ἰταλίαν. Δύο Ἰταλοὶ, ὁ διάσημος καθηγητὴς ἐν τῷ Ἰονικῷ Πανεπιστημίῳ Φραγκίσκος Ὀριόλης καὶ ὁ πολὺς Tommasèo ἀπέδειξαν ὅτι ἡ μετάφρασις τοῦ Δελβινιώτου εἶναι ἀνωτέρα ἐκείνης τοῦ Πινδεμόντου καὶ τὸ ἀπέδειξαν παραθέτοντες τὸ κείμενον καὶ τὰς μεταφράσεις. Ὁ θέλων νὰ ἰδῇ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Ὀριόλη ἄς λάβῃ τὴν *Ἐπίσημον Ἐφημερίδα τοῦ Ἡνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων Νήσων*, ἀριθμὸν 671 τοῦ ἔτους 1843. Διὰ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Tommasèo ἄς λάβῃ τὸ *Dizionario d' estetica*, ἐκδοσις Μιλάνου τοῦ 1860 ἔτους.

Ἀλλ' ἡ βαρῦτης τῶν ὀνομάτων τῶν δύο τούτων Ἰταλῶν δὲν ἔλαβε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰσὴν διὰ νὰ ἐπίξῃ ἡ μετάφρασις αὕτη καὶ τώρα ἐλησμονήθη ἐντελῶς εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ

είσεται αναδημοσιεύεται ή του Πινδεμόντη και διαβάζεται ευχαρίστως. Έτερος Ιταλός ο Παύλος Μάσπερος μετέφρασεν έσχάτως την Όδύσειαν εις Ιταλικούς στίχους και άνεδημοσιεύθη πολλάκις επιδιορθωμένη, και έτυχε των έπαινων του Zoncada, Bellotti, Gherardini, Maffei και άλλων, αλλά δέν ήδυνήθη ν' αφαιρέσει την δόξαν του Πινδεμόντη.

Έν τή τελευταία έκδόσει του Dizionario Estetico ο Tommasèo αφήρесе τās αναλύσεις της Όδυσσείας του Δελβινιώτου· όμως ήδυνήθη εν έκτάσει περι αυτου, αναδημοσιεύων όμως όσα περι του διασήμου τούτου Κερκυραίου είχε γράψει εις το Secondo Esilio (τόμος Β' Μιλάνο 1862 σελ. 378-445).

* *

Η εξιτάλις του Κοίντου Σμυρναίου, είναι νεανικόν έργον του Δελβινιώτου. Τῷ 1813 την είχαν έτοιμην. Έσκέπτετο να την δημοσιεύσει μετά πραγματείας του Άλταβίλλα Χαλκιοπούλου περι του Κοίντου, αλλά προσκόμματα οικογενειακά τον ήμπόδισαν. Οι ιδόντες τὸ χειρόγραφον επήνεσαν τὸ έργον και παρώτρυναν την δημοσίευσιν. Η Ίόνιος Άνθολογία, ήτις εξέδιδετο εν Κερκύρα ελληνιστί, Ιταλιστί και άγγλιστί εις τὸ τεύχος Β' του 1834 γράφει τὰ εξής περι της μεταφράσεως ταύτης του Κοίντου: «... ο συμπολίτης μας δόκτωρ Νικόλαος Δελβινιώτης έμελέτα να προσφέρει εις την Ίταλίαν τον ποιητήν τουτον, καθ' όν τρόπον αυτή ήδύνατο να αισθανθῆ τās χάριτάς του, και ή μετάφρασις γεγραμμένη εις ευκρινεστάτην γλώσσαν, ένόνει την κρίσιν καλοῦ, και θερμότητα και πίστιν. Άλλά μολονότι τελειωμένον δέν έσπούδασε να την δημοσιεύσει. Έν μόνον άπόσπασμα του πρώτου βιβλίου, ή περιγραφή δηλαδή της Πενθεσιλείας διωκούσης τούς Έλληνας, έδημοσιεύθη ως δοκίμιον στιχοποιίας από τον Ίπ. Μουστοξύδην εις τον Άρ. 49 του Πολυγράφου (φιλολογικῆς εφημερίδος εκδομένης εις Μιλάνον) και εν τῷ μεταξὺ έτυπώθησαν πέντε άλλαι μεταφράσεις του ειρημένου ποιήματος. Η μὲν γλαφυρά μάλλον, παρὰ πιστή της περιφήμου αυτοσχεδιαστρίας Τηρεσίας Βανδεττινή (Μόδενα 1815). Η δὲ γλαφυρά όμοῦ και πιστή του Ίπ. Λουδοβίκου Ρόσση (Μιλάνον 1819). Τρίτη εις όκταστιχίαν

εὐληπτος και όχι παντελῶς έστερημένη Ιταλικῆς καλλιτείας του δόκτορος των ελληνικῶν Αβ. Εϋσταθίου Φιόκη (Παύτα 1823). Και δύο άλλαι, ή εν μέρει ή ολοκλήρως έτυπώθησαν άφου έτη εκειντο άνέκδοται, ή μὲν εις την Μαρκελλιανήν της Φλωρεντίας, ή δὲ εις την Άγγελικήν της Ρώμης Βιβλιοθήκην. Η πρώτη είναι του Άντωνίου Μαρία Καλβίνη, περι της οποίας άλλο δέν δυνάμεθα να ειπωμεν, ειμή ότι ομοιάζει τās λοιπās του ελληνιστου τούτου μεταφράσεις, αι όποιαι, ως εκαστος ήξεύρει, δέν έχουν παρὰ τὸ προτέρημα δυσανέκτου τινός προς τὸ κείμενον άσυναφείας. Η δευτέρα εινε πόνημα του άρχιερέως Βεναρδίνου Βάλδου Ουρβινάτου, ποιητου χαριστάτου, μαθηματικού επισήμου και εκμαθόντος τὰ ελληνικά παρὰ τῷ εκ της Κρήτης Έμμανουήλ Μαργουνίω. Η στιχοποιία αυτή έμελλε να δημοσιευθῆ τὸ 1806 εις Βενετίαν, αλλά δια την όλίγην πίστιν και επιμέλειαν του Τυπογράφου μετεκλήθη υπό του Βάλδου και έμεινε μέχρι των ήμερων μας άνέκδοτος, μολονότι δέν είναι άμοιρος ευφύιας. Αυτός ήλπιζε βέβαια και να επαινεθῆ, ως εξαγεται εκ τινος προς τον Κοίντον επιγράμματός του:

*Δικαίως ήκολούθησας τον Όμηρον τον θειον
Ός ειχες την πατρίδα τον και γλώσσαν τον και τέχνην.
Στὰ έπη σου τ' άθάνατα, έλπίζω, θέλει μένειν
Κ' έμοῦ του έρμηνεύσαντος άιδιον μνημιον.*

Όπως δήποτε έχη τὸ περι τούτου ή μετάφρασις του Βάλδου δέν είναι τοιαυτή, ώστε ο δόκτωρ Δελβινιώτης να παραιτήση την ιδικήν του, ή όποία εκτός των μερικῶν της πλεονεκτημάτων, έχει και τὸ προτέρημα, ότι έγινε καθ' ήν εποχήν δια των παρατηρήσεων των κριτικῶν και εξαίρέτως του Τυχσένου (Tychsen), διωρθώθησαν πολλά σφάλματα εις τὸ Κείμενον του Κοίντου...»

Δυστυχῶς ή μετάφρασις αυτή έμεινεν άνέκδοτος. Του φιλοπόνου τούτου κερκυραίου έμειναν και άλλα, τὰ όποια έγραψε κατά τὰ τελευταία έτη του βίου. Έξ όν αναφερομεν: *Ψδῆ εις την Ίταλίαν, τον Θοῆρον* εις την δολοφονίαν του Μεγάλου Καποδιστρίου και δύο τραγωδίας *τον Ξέρξην* και την *Ιφιγένειαν*.

* *

Ό Δελβινιώτης ήτο εκ των επισήμων Έλλή-

νων των ήμερων αυτου. Φιλόπατρις, ως είδομεν. Δικαίως ήγάπα την Ίταλίαν. Θιασώτης του Μεγάλου Ναπολέοντος. Δυστυχῶς εις τās ποιήσεις του φαίνεται έχθρός της γηραιῆς Πολιτείας των Ένετων. Άδικος ή αντιπαθεία του προς την τότε θαλασσοκράτειραν, διότι άνεν αυτής αι νῆσοι του Ιονίου θα περιέπιπτον εις την δουλείαν και δέν θα ήσαν έστία εκπολιτισμοῦ, καθ' όν χρόνον ή λοιπή Έλλάς έστέναζεν υπό τον ζυγόν. Άλλ' ο Δελβινιώτης παρεσύθη υπό τινων επιπολαίων δοξαστων της εποχῆς. Ό Tommasèo εύρίσκει εις τās Ψδῆς του Δελβινιώτου την *durezza* του Άλφιέρη.

Ό Δελβινιώτης απέθανεν εν Κερκύρα κατά τον Σεπτέμβριον του 1850 έτους.

* *

Είπομεν ανωτέρω ότι ο Νικόλαος Δελβινιώτης ειχεν αδελφόν όνόματι Σπυρίδων. Ουτος επίσης έδρασεν. Η φύσις του ειχε δωρίσει αρκετήν ευφύιαν, ή όποία ανεπτύχθη με-

Άκολουθεϊ: ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΡΤΕΛΛΑΟΣ

ταξὺ της βενετικῆς ευτραπέλιās και έγινετο καλός συγγραφεὺς της βενετικῆς διαλέκτου. Άφου έλαβεν ενεργόν μέρος εις τὰ βενετικά κινήματα, έστάλη εις την Ρωσσίαν από την Έπτάνησον Πολιτείαν μετά την στάσιν, ήτις εκαμε την Πολιτείαν δυσάρεστον εις τούς χωρικούς. Ητο κατά της όλιγαρχίας καταπολεμούσης τὰ δικαιώματα των άστων. Επιστρέφων εκ της Πετροπόλεως έγινετο πρώτος γραμματεὺς της Κυβερνήσεως. Ταξειδεύων από Κερκύρας εις άλλην νῆσον ήχμαλωτίσθη από τούς Άγγλους και όδηγήθη εις την Μάλταν. Ό γραμματεὺς του, προσποιούμενος τον υπηρέτην του, ήθέλησε να τον ακολουθήση, άλλ' οι πολέμοι έννοήσαντες την άπάτην τον ήμπόδισαν. Ό Σπυρίδων έρωτηθεις τί θα έπραττεν άμα λάβη την ελευθερίαν, απήντησε:

— Θα υπηρετήσω την πατρίδα υπό την κυβερνήσιν, την όποίαν έχει.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΑΣ

ΣΤΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ.

I

*Κρύψε, καυμένη Λευθεριά, τὸ πρόσωπο και κλάψε.
Σύρε και μαυροφόρεσε και σὸν Τιμῆ καυμένη.
Τὰ σπλάγχνα σου Παλληκαριά ξεκόλλησε και θάψε
σὲ βοῦρκο... ντροπιασμένη!*

*Γιατ' είναι χρόνοι αλλοιώτικοι κι ο θρόνος σας δὲ στέκει.
Γιατὶ καινούργιος πλάκωσε κι άγροῖκος Βασιληάς.*

II

*Άκούεις τὸ αδιάκοπο τὸ κούφιο μονογγιτὸ
Ποῦ γύρω στὸ καράβι σου σκορπᾷ τὸ άγριο κῦμα;*

Τοῦ μανιωμένου τοῦ καιροῦ ἀκοῦς τὸ βογγητὸ
"Ὅπου μὲ λύσσα τὸ γοργὸ τοῦ καραβιοῦ σου βῆμα
    να σταματήσει θέλει;
Εἶναι βαρὺ τὸ μήνυμα ποῦ ἢ στερεὰ σοῦ στέλλει.

Κόψε τὸ δρόμο, Βασιλιά, τοῦ καραβιοῦ καὶ στάσον·
ἐμπρὸς σου στέκει τὸ νησί τ' ἀτρόμητο, ἡ Κρήτη·
τὸν ἱερὸ τῆς Λευθεριᾶς ναὸ ἔχεις μπροστὴ σου
    τὸν γέρο Ψηλορείτη.

Ἐκεῖ καὶ τὰ παλάτια τῆς ἔχ' ἡ Τιμὴ στημένα
μὲ τὴν ἀγνὴ Παλληκαριὰ μαζῆ, σὲ θρόνο ἕνα,
ποῦ οἱ παλαιοὶ ἐδόξασαν καὶ οἱ καινούργοι χρόνοι.
Ἐδῶ δὲν εἶναι εὐκόλη γενναῖε μαχητὴ
ἢ Νίκη. Καὶ ἡ Δάφνη του μονάχα στεφανώνει
    τὸν τίμο νικητὴ!

Τέτοιο τὸ ἔνδοξο νησί ποῦ ὁ δρόμος σου σὲ φέρνει
Γιατ' εἶν' οἱ χρόνοι ἀλλοιώτικοι καινούργιε Βασιλιά.

Κι ὅταν τὰ μάτια σου ἄδικα τὰ παλληκάρια θὰ ζητοῦν.
Κι ὅταν τοῦ ἔνδοξου νησιοῦ τὸ τίμο τὸ χῶμα
κοράκια μαῦρα μοναχὰ θὰ βλέπῃς νὰ πατοῦν
π' ἀχόρταγα θ' ἀφίνουνε τῶνα γὰρ τᾶλλο πτώμα

"Ἐβγα, ἱππότη Βασιλιά! — ὁ φόβος μὴ σὲ πάρῃ —
ἔβγα στὸ ἔρημο νησί! κι ἀκλόνητο κοντάρι
στά σπλάγνα του φνιτεύοντας, νὰ στήσης ἐνθυμήσου
ψηλά, γὰρ νᾶναι φανερό, τὸ σῆμα τῆς τιμῆς σου.

    Καὶ στά παλάτια τὰ παλιὰ
Στῆσε τοῦ Δόλου τὸ βωμό, καινούργιε Βασιλιά!

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΖΩΗ

· ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ. ΣΤΕΛΛΑ ΒΙΟΛΑΝΤΗ. - ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ ΤΟΥ 1909. - ΜΕΛΑΧΡΑ. ΒΑΡΙΕΤΕ. ΡΑΧΗΛ.

Ἡ περσινὴ ἐπιτυχία τῆς «Φωτεινῆς Σάν-
τορη» παρώρμησε τὸν κ. Ξενόπουλον νὰ δραμα-
τοποιήσῃ καὶ ἄλλο διήγημά του. Τὸν «Ἐρωτα
Ἐσταυρωμένον.»

Ἡ ὄραία Ζακυνθινοπούλα Στέλλα, ἡ κόρη
τοῦ Παναγῆ Βιολάντη, τοῦ πλουσίου κτηματίου,
πέφτει στὰ ἐρωτικά δίκτυα τοῦ Χρηστάκη Ζα-
μάνου, υἱοῦ τοῦ ξεπεσμένου κόντε Ζαμάνου
καὶ, σ' ἕνα γραμματάκι, ποῦ τοῦ στέλνει ὕστερ' ἀπὸ
κάπια ψυχικὴ πάλη, τοῦ γράφει: «Εἶμαι δική
σου.» Ὁ Χρηστάκης—ἕνας Ζακυνθινὸς λεον-
τιδεὺς—ποῦ τῶχει καμάρι του νὰ κορτεζᾶρη
ὅλες τὶς γυναικες, παντρεμένες κι ἀνύπαντρες,
καὶ ποῦ βάλθηκε μὲ τὰ σωστά του νὰ κἀνῃ
δική του τὴ Στέλλα, πρὸ παντὸς γὰρ τὴν προικὰ
τῆς, δὲν εἶναι ὁ γαμπρός, ποῦ ὀνειρεύεται γὰρ
τὴν κόρην του ὁ Παναγῆς Βιολάντης, ὁ δεσπο-
τικὸς πατέρας καὶ πεισματάρης, ποῦ στὴν ψυχὴ
του μέσα κυριαρχεῖ περισσότερ' ἀπ' ὅλα τὰ αἰ-
σθήματα, τὸ αἶσθημα τῆς ἐξουσίας τῶν δικῶν
του. Μὰ καὶ ἡ Στέλλα εἶναι τοῦ πατέρα τῆς
κόρη στὸ πείσμα. Ἄθῶα κατὰ βᾶθος, ἀφίνε-
ται στὴν ἀγάπῃ τῆς γὰρ τὸ Χρηστάκη, μ' ὅλη
τὴ δύναμι τῆς παρθενικῆς τῆς ψυχῆς. Ἡ φρά-
σις: «εἶμαι δική σου» ποῦ χαράζει ἐπάνω στὸ
φυσικὸ χαρτὶ μὲ τὴ μαργαρίτα στὴν ἐπάνω
κόρη, δὲν εἶναι ἀπὸ τὶς συνειδημένες ἐρωτο-
τροπίες τῶν κοριτσιῶν. Αἱ κατακτήσεις τοῦ
Ζαμάνου, ποῦ κοινολογοῦνται ἀπὸ στόμα σὲ
στόμα, στὰ μάτια τῆς ἀγνῆς Ζακυνθινοπούλας
δίνουν κάπια αἴγλη στὸν ἀγαπημένο τῆς. Εἶναι
ὑπερήφανη ποῦ κατώρθωσε ν' ἀγαπηθῆ—ἔτσι
πιστεύει—ἀπὸ τὸν ὄραϊο κατακτητὴ καὶ κάποιος
παιδιάτικος ἐγωῖσμός,—νὰ κερδίσῃ αὐτὴ, μὰ
κόρη ἐνὸς πλουσίου ἀστοῦ, ἀλλὰ χωρὶς τίτλους
καὶ χωρὶς οἰκόσημα, τὴν καρδιά τοῦ Χρηστά-
κη, ποῦ τὸν ζητοῦνε τόσες καὶ τόσες καὶ τρελ-
λαίνεσαι γὰρ δαίτονε ἡ Μαίρη τοῦ κόντε-Μαρ-
κότση—τὴν δυναμώνει στὴν ἀπόφασί τῆς νὰ
γίνῃ δική του ἢ νὰ πεθάνῃ.

Ἐτσι ὅταν ὁ πατέρας τῆς, ἀφίνει ὅλο τὸ θυμὸ
του νὰ ξεσπάσῃ ἐπάνω τῆς καὶ τὴν καταριέ-

ται καὶ τὴν βοῖζει, ποῦ ἐρεξίλεψε τὸ σπῆτι τους
μὲ τὰ καμώματά τῆς καὶ τὸ ἐρωτικὸ ραβα-
σάκι ποῦ ἔστειλε τοῦ Χρηστάκη καὶ πῆρε κεί-
νος θάρρος νὰ τοῦ ζητήσῃ τὸ χέρι τῆς, ἡ Στέλλα
ἀφίνει μιὰ παρακτικὴ ἀλήθεια νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ
τὰ χεῖλή τῆς:

— Πάει!... Δὲν μὲ χωρεῖ περὶ τὸ σπῆτι τοῦ
πατέρα του.

Καὶ μὲ τὸ πείσμα τὸ Βιολάντικο, ποῦ τρέχει
μέσα σὶς φλέβες τῆς καὶ τὴν πεποίθησι, πὼς
μιὰ φορὰ ποῦ ἔγραψε τοῦ καλοῦ τῆς πὼς
εἶναι δική του δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς παρὰ
νὰ γίνῃ δική του, ὑπομένει μὲ μιὰ μαρτυρικὴ
ἐγκατέρησι ὅλα τὰ βᾶσανα καὶ τὰ μαρτύρια
ποῦ τῆς ἐπέβαλλε ὁ πατέρας τῆς γὰρ ν' ἀρηθῆ
τὸ Χρηστάκη, νὰ ζητήσῃ συγγνώμην καὶ νὰ
παντρευτῆ τὸν πλούσιο ἔμπορο Μένουλα.

— Ἀφοῦ τὸ θέλετε, λέει κάποιον, νὰ μὴν πάρω
τὸ Χρηστάκη, δὲν τὸν πέρω. Μὰ δὲν θὰ
πάρω καὶ κανέναν ἄλλον. Οὔτε ζητῶ συγγνώ-
μην. Δὲν ἔκανα τίποτε κακὸ γὰρ νὰ ζητήσω
συγγνώμην.

Μέσα στὴ μικρὴ καὶ σκοτεινὴ σοφίτα, ποῦ
τὴν ἔχει φυλακισμένη ὁ πατέρας τῆς γὰρ νὰ
τὴν ἀναγκάσῃ ν' ἀλλάξῃ κεφάλι, τὸ καλὸ κ' ὑ-
περήφανο κορίτσι, μὲ μόνη συνταοφιὰ τὴ ρε-
ζενιὰ τῆς, περιμένει τὸ Χρηστάκη. Εἶναι βέ-
βαιη πὼς τὴν ἀγαπᾷ κ' ἐκεῖνος ὅπως κι αὐτὴ
τὸν ἀγαπᾷ καὶ δὲν ἀμφιβάλλει, πὼς θὰ ὑπερ-
νικήσῃ κάθε ἐμπόδιο γὰρ νᾶρθῃ νὰ τὴν πάρῃ.
Ἀπὸ τὸ μικρὸ φεγγίτη προσπαθεῖ νὰ τὸν δια-
κρίνῃ κάτω στὸ δρόμο. Τοῦ κάκου! Ἐκεῖνος
δὲν φαίνεται. Καὶ σβύνει, ὀλονὲν σβύνει...

Τὸ τέλος ἐπέρχεται τραγικὸ. Ὁ πατέρας τῆς
τῆς φέρνει ἔξαφνα τὰ μαντάτα, πὼς ὁ Χρηστά-
κης ἐξεπόρτισε μὲ τὴ Μαίρη Μαρκότση. Στὸ
ἄκουσμα αὐτὸ δὲν ἀντέχει. Μὲ μιὰ τελευταία
διαμαρτύρησι: «Ψέματα... ψέματα!» πέ-
φτει νεκρή.

Τὸ ἔργον πρωτοπαίχθηκε τὸν περασμένον χει-
μῶνα σὶς Πάτρας ἀπὸ τὴν Κυβέλη, μὲ με-
γάλη ἐπιτυχία...

Ἐδῶ, ὁ συγγραφεὺς τοῦ τὸ ἔδωσε σὴν «Νέα Σκηρὴ» ἀφοῦ τὸ διεσκέυασε κάπως. Τοῦ ἄλλαξε δηλαδὴ τὴ δευτέρω πράξι. Ὅσοι τὸ εἶδαν σὺν Πάτρως καὶ δῶ, δῦσχορίζονται ὅτι μὲ τὴν ἀλλαγὴν αὐτὴν, ἐβλάβη ἐν μέρει ἡ δραματικὴ του ἐνότης.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ὅπως ἐπαίχθηκε ἀπὸ τὴν «Νέα Σκηρὴ» ἡ δευτέρα πράξις δὲν ἔχει τὴν δύναμιν τῆς πρώτης καὶ τῆς τρίτης.

Ὅπως δὲ ποτε, ἐσημείωσε ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν δα Κοτοπούλη νὰ μᾶς δώσῃ μίαν ἀπὸ τὰς ὠραίας ἐκδηλώσεις τῆς Τέχνης της, τὰς ὁποίας τόσον σπανίως δυστυχῶς μᾶς δίνει τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια ἡ καλὴ ἡθοποιός.

* *

Οἱ κ. κ. Τσοκόπουλος καὶ Ἄγγελος ἐσέβριον ἐφέτος εἰς τὸ νοῆμον κοινὸν καὶ τὴν γενναίαν φρουρὰν τῆς πρωτευούσης, τὸν τρίτον τόμον τῶν «Παναθηναίων». Τὰ «Παναθηναία τοῦ 1909.»

Διὰ τὸ ἔργον αὐτό, εἰς τὸ ὅποιον—ὅπως καὶ εἰς τὰ προηγούμενα—συνειργάσθησαν, ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων εἰς τὸ πρόγραμμα ἀναφερομένων συγγραφέων, καὶ ὁλόκληρος ὁ θίασος τῆς «Νέας Σκηρῆς» καὶ ἐπρόσθεσε σκηρὰς ὁ ταμίας καὶ τραγουδάκια ὁ θεατρῶνης, δὲν θ' ἄξιζε τὸν κόπον νὰ γίνῃ κἂν λόγος ἀπὸ τὴν στήλην αὐτὴν, ἐὰν ἡ κλασσικὴ ἀποτυχία του δὲν ἐσημείωνε καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς καταλύσεως τῆς μόδας τῶν «Ἐπιθεωρήσεων».

Τὸ γεγονός αὐτό, ὅσο καὶ ἂν εἶναι οἰκονομικῶς δυσάρεστον διὰ τοὺς συμπαιθεῖς συγγραφεῖς τῶν «Παναθηναίων», πρέπει, ἐν τούτοις, νὰ χαριευσθῇ μὲ κάποιαν ἰδιαίτερον χαρὰν.

Ν' ἀρχίσῃ ὁ κόσμος νὰ κουράζεται ἀπὸ τὰ ἡλίθια εὐφρολογήματα τοῦ Πετεινῶν καὶ ν' ἀγιδιάξῃ ἀπὸ τὰ γούμερα τοῦ καφέ-σαντάν, εἰς τὰ ὁποία μετεβλήθησαν οἱ ἡθοποιοί, εἶναι κάποιο εὐόιον σημεῖον διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον. Ἦτο καιρὸς περὶ νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀντίδρασις κατὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ βαναύσου γούστου τοῦ κοινῶ ἀπὸ ἓνα θιασάρχην, πὸν δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν Τέχνην καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ λησμονήσῃ τὰ πρῶτα καλλιτεχνικὰ βήματά του ἐπάνω σὴν σανίδα τῆς παντομίμας εἰς τὸ Κορδελοῦ τῆς Σμύρνης. Ἦτο καιρὸς ἡ

πανηγυρικὴ ἀποτυχία τῶν ἐφετειῶν «Παναθηναίων» νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι ὁ κόσμος ἄρχισε ν' ἀναζητῇ κάποιαν ἐκλεκτοτέρω πνευματικὴν τροφήν.

Ἰδίως ὁμοῦς ἦτο καιρὸς νὰ πεισθῇ ἡ δὲς Κοτοπούλη, ὅτι ἡ θέσις της δὲν εἶναι πλεον—ὅπως δὲν ἦτο ποτὲ—κοντὰ εἰς τὸν κ. Σαγιῶρ. Μπροστά της ἀνοίγεται ἓνα εὐρύτατον στάδιον ἀληθινῆς καλλιτεχνικῆς δράσεως. Ἄς τὸ ἀκολουθήσῃ, μὲ τὴ βεβαιότητα, ὅτι θὰ τὴν ἐποστηρίξουν ὅλοι ὅσοι τὴν ἐκτιμοῦν ἀληθινὰ καὶ σέβονται τὸ ταλέντο της. Πρῶτος ἐγώ, πὸν ἂν τῆς εἶπα τὰ μικρότερα λόγια, δὲν τῆς κρατῶ ὁμοῦς καμμιά κάκια γιατί δὲν ἠθέλησε πέρουσι νὰ παίξῃ τὴ «Χειραφετημένη» μου. Καὶ γὰρ τὸ καλὸ πὸν τῆς ἔκανε, ἢ πὸν θὰ τῆς κάνει, μὲ τὴν ἐφετεινὴν ἀποτυχίαν τῶν «Παναθηναίων» ὁ ἀγαπητός μου συναδελφός κ. Τσοκόπουλος, ἃς προσπαθῆσῃ νὰ πείσῃ καὶ αὐτόν, ὅτι εἶχε ἄδικον γὰρ τὴ συμβουλὴν ἀνατροφῆς, πὸν μοῦ ἔδωσεν πέρουσι εἰς τὰς «Ἀθήνας».

Κανένα ὄνειρον δὲν πραγματοποιεῖται, ἀλλὰ καὶ ἂν πραγματοποιηθῇ δὲν εἶναι περὶ ἐκεῖνο πὸν ἐπερίμενε κανεὶς. Γύρω ἀπὸ τὴν κεντρικὴν αὐτὴν ἰδέαν πλέκεται τὸ νέον ἔργον τοῦ κ. Παντελῆ Χόρν.

Ἡ Μελάχρα, ἡ ὠραία ἀτσιγγανοπούλα, πὸν, χρόνια τώρα, σὴν πέθανε ἡ μάνα της—μὰ ξακουσμένη προφήτισσα τῆς φυλῆς της—ἐγύρισε τὸν κόσμον ὅλον μὲ κάποιον θίασον θεατρῶν, κουρασμένη τώρα περὶ ἀπὸ τὴ ζωὴ αὐτὴ ξαναγυρίζει σὸ ἀτσιγγανοχώρι της καὶ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὴ γρηὰ μάγισσα Βενετιά νὰ τῆς δώσῃ τὸ πριγκηπόπουλο τοῦ παραμυθιοῦ, πὸν σὴν ἦταν μικρὴ τῆς ἔταξε νὰ τῆς δώσῃ ἄντρα. Τὸ θέλει τὸ πριγκηπόπουλο. Εἶναι γραφτό της νὰ τὸ πάρῃ καὶ θὰ τὸ πάρῃ!

Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! τὸ πριγκηπόπουλο—ἓνα ἐκθετο μᾶς πριγκηπισσας καὶ ἐνὸς γύφτου—ἐπάσχει σὸ χωριό. Εἶναι ὁ Νέδος, ὁ παραγυῖος τοῦ Τεμέλκου, τοῦ γέρω-ξεκουτιάρη, πὸν ἡ γυναικά του, ἡ ὁμορφὴ Περονζὲ τρελαίνεται γι' αὐτόν. Τὸν Νέδο δηλαδὴ. Αὐτὸς ὁμοῦς, πὸν βαρέθηκε νὰ δουλέψῃ τὸ μπαζοῦ καὶ ὄνειρεῖται νὰ δουλέψῃ καὶ τὸ χωράφι, δίνεται ὁλόκληρος σὴν ἀγάπῃ τῆς ὁμορφῆς Μελάχρας.

Ἡ Περονζὲ, περιφρονημένη διαρῆει ἐκδίκησι. Ἀλλὰ σὴν παγίδα πὸν στήνει τοῦ Γιάσσαρη καὶ τῆς Μελάχρας, κνηγῶντας τὸ ὄνειρό της, πέφτει ἡ ἴδια. Καὶ ἡ Μελάχρα—τὸ ὠραῖο αὐτὸ σύμβολο τῆς ἀγαπημένης τῆς Μοῖρας—χορεύει πὸν τρελλὸ χορὸ τῆς Χαρῆς καὶ τῆς Ζωῆς τὴ στιγμὴ, πὸν πεθαίνει ἡ ἀντίζηλή της, ἡ ὀνειροκνηγῆτρα, πὸν βάλθηκε νὰ τῆς κόψῃ τὸ δρόμο.

Ἡ σύλληψις τοῦ ἔργου, δυνατὴ, ποιητικὴ, γεμάτη σύμβολα, ἐξέφυγε δυστυχῶς ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ συγγραφέως σὴν ἐκτέλεσι. Οἱ δύο πρῶτες πράξεις, μὲ ὅλον τὸν δυνατὸν διλόγον τους προχωροῦνε ἄτορες. Ὁ λυρισμός του κουράζει. Μόλις εἰς τὸ μέσον τῆς δευτέρας πράξεως, τὴ στιγμὴ πὸν ἀρχίζει τὸν πόλεμον ἡ Περονζὲ, ἀρχίζει ἡ δράσις. Καὶ πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσῃ κανεὶς, αὐτὸ ἔβλαψε πολὺ τὸ ἔργον. Ἐπειτα τὰ σύμβολα—καὶ ἔχει παραπολλὰ τὸ δράμα αὐτό—δὲν εἶναι ὅσο ἔπρεπε διαγεγραμμένα καλά, ὥστε νὰ τ' ἀντιληφθῇ ὁ θεατὴς καὶ κατανοῦν σὲ πολλὰ σημεῖα ἐντελῶς ἀκατάληπτα. Ὁ τρόπος π. χ. τοῦ γέρω-ξεκουτιάρη Τεμέλκου πὸν μοιράζεται μὲ τὸν Νέδον τὴν γυναικά του καὶ πὸν συμβολίζει τὴν ἐλεύθερον ζωὴν τῶν Ἀτσιγγάνων ἔξω ἀπὸ κάθε συνθήκην καὶ νόμον, εἶναι περισσότερο ἀπὸ ὅτι ἔπρεπε μὲ ἀμέλεια ζωγραφισμένος. Τέτοιες ἀδυναμίαι, ἢ καλύτερα ἀπροσεξίαι τοῦ συγγραφέως παρουσιάζει πολλὰς τὸ ἔργον. Ὁ κ. Χόρν δὲν ἔλαβε πολὺ ἔνθου τοῦ θεατῆρος καὶ ἰδίως δὲν ἐπελόγησεν, ὅτι σὸ θέατρον, πὸν χίλια δυὸ πράγματα ἀποσποῦν τὴν προσοχὴν τοῦ κοινῶ ἀπὸ τὴ σκηρὴ, οἱ μεγάλας γραμμὲς πρέπει νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες.

Ἐπειτα καὶ τὸ παίξιμο τῶν ἡθοποιῶν ἀδίκησε πολὺ τὸ ἔργον του. Ἄν ἐξαιρέσῃ κανεὶς τὴν δα Κοτοπούλη καὶ τὸν κ. Κούρτελη ἐν μέρει, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔκαναν ὅτι ἠθελαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ σκηρικὸς διάκοσμος ἦταν ἀνακριβής. Καὶ τὸ περιβάλλον ἐνὸς καλοκαιρινοῦ θεάτρον ἀκατάλληλον γὰρ ἓνα ποιητικὸν ἔργον σὴν τὴν Μελάχρα. Ἀκόμα καὶ ἡ ζέστη πὸν ἔκανε ἐκεῖνο τὸ βράδον ἦτο ἀνυπόφορον...

Ὅπως δὲ ποτε, τὸ ἔργον ξεχωρίζει—εἶν' ἡ ἀλήθεια αὐτὴ—ἀπὸ ὅλα σχεδὸν τὰ ἑλληνικὰ ἔργα, πὸν ἐγράφησαν ἔως σήμερον. Καὶ τὸ τέλος του

—τὸ ξεφάντωμα τοῦ Μοιραίου—ἐγγίζει τὸ τέλειον. Ὁ ποιητὴς του ἂν δὲν κατώρθωσεν νὰ ἐποτάξῃ μίαν γενναίαν του ἐμπνευσιν εἰς τοὺς νόμους τῆς σκηρῆς, ἐπέτυχεν ὁμοῦς νὰ μᾶς δώσῃ ἓνα ὑπέροχον ποίημα. Κι ἀπὸ τὸν συγγραφέα τῶν «Πετροχάρηδων», τὸν τεχνίτην δηλαδὴ τῶν ὠραίων δραματικῶν σκηρῶν, μπορεῖ κανεὶς νὰ περιμένη μὲ πεποιθῆσιν εἰς τὸ μέλλον, ἓνα συνδυασμὸν τέλειον ἐμπνεύσεως καὶ ἐκτελέσεως.

* *

Ἡ Ραχήλ, ἡ ὁμορφὴ κόρη τοῦ πλουσίου Ἐβραίου τραπεζίτου, ἐσπούδασε σὴν Ἑλβετία ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχει γυρίσει μορφωμένη, χωρὶς προλήψεις, χωρὶς κανένα φανατισμὸν γὰρ τὴ θρησκεία καὶ τὴ φυλὴ της. Κατὰ βάθος μάλιστα κλίνει πρὸς τὸ μέρος τῶν χριστιανῶν.

Εἰς μίαν στιγμὴν ἐνθουσιασμοῦ δὲν διατάζει νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἀπὸ κείνον πὸν εἶπε «ὄφθαλμόν ἀντὶ ὄφθαλμοῦ» καὶ «ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος» εἶνε ἀνώτερος ἐκεῖνος πὸν ἐδίδαξε «Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν.»

Τὴν ἰδέαν της αὐτὴς δυναμώνει ἀκόμα περισσότερο ἡ ἀγάπη της πρὸς τὸν Κάρολον Δεσύλαν, χάριν τοῦ ὁποίου ἀποφασίζει νὰ γίνῃ καὶ κατὰ τύπους Χριστιανὴ, νὰ βαπτισθῇ καὶ νὰ ἐπανδρενθῇ τὸν καλὸν της.

Ἐξαφρα ὁμοῦς οἱ γνωστὲς ἀντισημιτικὲς σκηρῆς τῆς Ζακύνθου τοῦ 1891 θέτουν ἀντιμετώπους καὶ ἐχθροὺς τοὺς ἔως χθὲς ἀδερφωμένους Ἐβραίους καὶ Χριστιανούς τῆς ὁμορφῆς νήσου.

Ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τῆς Ραχήλ μόνος ὁ Δαυΐκος εἶναι φανατικός. Οἱ ἄλλοι ὅλοι ἐλευθεριάζουν καὶ τοῦ κάκου προσπαθεῖ νὰ τοὺς φανατίσῃ. Μία στιγμὴ ὁμοῦς, πὸν φέρουν, τὸ γέρω-Τεδέσκο πληρωμένο ἀπ' ἔξω ἀπὸ μὰ πέτρα πὸν τοῦ ἔροξε κατακέφαλα κάποιος ἄγνωστος, ἡ Ραχήλ κλονίζεται. Τὸ φυλετικὸν μῖσος τῆς γενεᾶς της κατὰ τῶν Χριστιανῶν ξυπνᾷ μέσα της, μεταμελεῖται γὰρ τὸν ἔρωτά της καὶ τὴν ἀπόφασί της ν' ἀλλαξοπιστήσῃ καὶ διώχνει τὸν Κάρολον.

Ἡ πληγὴ ὁμοῦς τοῦ πατέρα της δὲν εἶναι σοβαρὰ. Καὶ μετὰ τὴν πρώτην ἐντύπωσιν ξαναγυρίζει πάλι σὴν παλιὰ της τὰ ὄνειρα. Μέσα σὴν ψυχὴν της κάποια πάλη μεταξὺ ἔρωτος καὶ καθήκοντος διεξάγεται, ἡ ὁποία τὴν ὀδηγεῖ σὴν ἀπόφασιν τῆς αυτοκτονίας.

Τὴ στιγμὴ ὅμως, ποὺ ἀρχίζει νὰ ἐκτελεῖ τὸ τρελλό της διάβημα, κλεισμένη μέσα στὴν αἰθουσα καὶ προσπαθεῖ νὰ δηλητηριασθῇ ἀπὸ τὸ βαρὺ ἄρωμα τῆς μανώλιας, ἔρχεται ἡ κ. Δεσύλα νὰ τὴν παρακαλέσῃ γιὰ τὸν Κάρολο ποὺ «πεθαίνει γι' ἀγάπη της.»

—Κανείς δὲν πεθαίνει γιὰ μᾶς, τῆς ἀπαντᾷ ἡ Ραχήλ. Ἐμεῖς πεθαίνουμε γιὰ τὴν ἀγάπη τῶν ἄλλων.

Ἡ πάλι ἐξακολουθεῖ ἀκόμα μέσα στὴν ψυχὴ της. Τὸ δηλητήριο τοῦ φανατισμοῦ, ποὺ τῆς ἐστάλαξε τεχνικὰ ὁ Δανῆκος ἐνεργεῖ ἀκόμα. Κ' ἐπακολουθεῖ μιὰ βιαία σκηνή. Ἡ κ. Δεσύλα τὴν βρίζει, τὴν ἀπειλεῖ, πὼς ὅταν θὰ θελήσῃ ἐκεῖνη, θ' ἀντισταθῇ αὐτὴ καὶ φεύγει.

Τότε στὸ πῆγμα ὅλων, ἡ Ραχήλ γράφει τοῦ Καρόλου. Ἐκεῖνος ἔρχεται καὶ τὴ στιγμὴ ἀκριβοῦς, ποὺ ἡ ἱστορικὴ Αἰτανεία τοῦ Ἑστανρωμένου—εἶναι Μεγάλῃ Παρασκευῇ—περνᾷ κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό της, ἡ Ραχήλ βαπτίζεται στὰ δάκρυά της καὶ γίνεται Χριστιανή.

Τὰ πάθη ὅμως καὶ ὁ φανατισμὸς μαίνονται ἔξω. Ὁ λαὸς ἐπαναστατεῖ κατὰ τῶν Ἑβραίων καὶ ἀπειλεῖ ἔφοδον κατὰ τῆς οἰκίας της. Ὁ Δανῆκος, τὸν ὁποῖον ὁ φανατισμὸς ἔχει τυφλώσει ζητεῖ ἓνα Χριστιανόν, τὸν πρῶτον Χριστιανὸν ποὺ θὰ πατήσῃ τὸ σπῆμα τοῦ νὰ τὸν σκοτώσῃ καὶ νὰ ἐκδικηθῇ.

Ὁ πρῶτος Χριστιανὸς ποὺ συναντᾷ εἶναι ὁ Κάρολος. Τρελλὸς ἀπὸ τὸ μῖσός του τὸν σκοπεύει. Προφθάνει ὅμως ἡ Ραχήλ καὶ ὑπερασπίζουσα μὲ τὸ σῶμά της τὸν ἀγαπημένον της, δέχεται αὐτὴ κατὰστηθα τὴ σφαῖρα.

Μὲ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, ὁ κ. Ξερόπουλος ἔκαμιν ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα δράματά του. Θὰ ἦτο πολὺν δύσκολον νὰ πῆ κανεὶς ἂν εἶναι τὸ καλύτερό του, ἀλλὰ καὶ πολὺν παράτολμον νὰ παραδεχθῇ τὴν κριτικὴν τῶν Ἀθηναίων ἐφημερίδων, ἡ ὁποία τὸ ἐθεώρησεν ὡς τὸ χειρότερον.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι τὸ ἔργον αὐτὸ συλλεφθὲν ὡς δράμα ἔχει περισσότερα δραματικά στοιχεία καὶ ἀπὸ τὴν «Φωτεινὴν Σάντρον» καὶ ἀπὸ τὴ «Στέλλα Βιολάντη» γιὰ νὰ μιλήσουμε μόνον γιὰ τίς δύο τελευταῖες θεατρικὰς ἐπιτυχίας τοῦ κ. Ξερόπουλου. Εἶναι ὅμως ἀναμφισβήτητον, ὅτι οὔτε τὴν ὁμαλότητα τῆς πρώτης

ἔχει, οὔτε τὴν ἐνότητα τῆς δράσεως τῆς δευτέρας.

Ἐνῶ ἡ ψυχολογία τῆς ἡρωίδος του μαρτυρεῖ μεγάλην παρατηρητικότητα καὶ μεγάλην εὐκρίνειαν τεχνικὴν, τὸ ὅλον ἔργον δίνει τὴν ἐντύπωσιν παραστολισμένης γυναίκας. Ὁ κωμικὸς τόνος, ποὺ τοῦ δίνουν οἱ δύο ὑπηρεταί, εἶναι ἐντελῶς περιττός καὶ σὲ πολλὰ σημεῖα κόβουν τὴν ἐνότητα τῆς δραματικῆς συγκινήσεως.

Ἴσως αὐτὸ νὰ μὴ εἶναι σφάλμα τοῦ συγγραφέως. Ὁ κ. Ξερόπουλος μὲ τοὺς δύο αὐτοὺς ὑπηρετάς, ἠθέλησε βέβαια νὰ δώσῃ μιάν εἰκόνα τῆς ἀποτυπώσεως ἐβραϊκῆς δειλείας. Οἱ κ. κ. Λεπενιώτης καὶ Χρυσομάλλης, οἱ δύο καλύτεροι κωμικοὶ ποὺ ὑπάρχουν σήμερον στὸ Ἑλληνικὸν θέατρον, δὲν κατώρθωσαν νὰ τὸ ἐπιτύχουν. Ἐπαιξαν ὅπως θὰ ἔπαιζαν σὲ μιὰ φάσσα. Ἐνῶ ἔπρεπε νὰ παίξουν σὲ δράμα. Δὲν ἠμπόρεσαν νὰ παρακαλέσουν τὸν οἶκτον τοῦ θεατοῦ. Τὸν ἔκαναν νὰ γελᾷ πρὸς βλάβην τοῦ συγγραφέως. Καὶ τὸ περιεργὸν καὶ ἀρκετὰ χαρακτηριστικὸν εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν εἶνε ὅτι ὅλοι οἱ κριτικοὶ τοὺς ἐλιβάνισαν καὶ τὰ σφάλματα τὰ δικὰ τους, τὰ ἀπέδωσαν εἰς τὸν κ. Ξερόπουλον.

* *

Εἰς τὴν κ. Κυβέλην Ἀδριανοῦ, ἐδόθη ἀκόμη μιὰ ὥρα εὐκαιρία νὰ ἐπιδείξῃ τὴν δύναμιν τοῦ δραματικοῦ της ταλέντου. Ὑπῆρξεν ὑπέροχος εἰς τὸ τέλος τῆς δευτέρας πράξεως, ὅταν μέσα στὴν ψυχὴν της ξυπνᾷ ὁ φανατισμὸς τῆς φυλῆς της καὶ μᾶς ἔδωκε μιάν αἰσθητικὴν συγκίνησιν πρώτης γραμμῆς εἰς τὴν σκηνὴν τῆς Αἰτανείας. Ἀλλὰ καὶ ὁ θάνατός της τέλειος. Ὁρισμένως, ὁ κ. Ξερόπουλος εἶναι ὁ ἐντυθέστερος συγγραφεὺς. Τὰ ἔργα του, παιζόμενα ἀπὸ τὴν πρῶτην ἠθοποιὸν τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου, σπολισμένα μὲ τὴν ἰδιαιτέραν στοργὴν τῆς ὡραίας Τέχνης, μὲ τὴν ὁποίαν ξέρει νὰ τὰ περιβάλλῃ ἡ Κυβέλη, πέρουν κάποιαν ἐντελῶς ξεχωριστὴν καὶ ἰδιαιτέραν αἴγλην.

ΧΡ. ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Υ. Γ.— Καὶ μιὰ εὐχάριστος εἶδησις. Ἡ Κυβέλη μᾶς ἔρχεται τὸν χειμῶνα στὴν Ἀλεξάνδρεια.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ.

Ποιητικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ σὰ χρυσόνειρον ἀγαματομένο σὲ πεντελήσιο μάρμαρο, ἦτο γιὰ μᾶς τὸ διάβα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον τοῦ Περικλῆ Γιαννοπούλου, τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ καὶ μοναδικοῦ μας Νεοελληνοῦδεάτου. Δὲς κι ὁ λευκὸς αὐτὸς προσκνητῆς τοῦ Ὀλυμπίου βράχου ἔκλεψε χίλια εἰρηγὰ ἀπὸ τὴ ψυχὴ τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου, τίς στιγμὰς ποὺ καθισμένους πάνω σὲ καμμιὰ ἱερὴ πέτρα ἀγγάντευε μ' ἐρωτευμένα μάτια τίς χλωμὲς Καρνατίδες· καὶ λὲς ἀκόμα πὼς αὐτὰ τὰ πύρινα εἰρηγὰ τῆς ἀθάνατης Ὀμορφιάς τὰ ἐσαρκώθηκε καὶ τὰ ἐσκόρπισε σπάταλα στὴ γαλανὴ ματιὰ του ποὺ θαρρεῖς πὼς τῆς ἐστάλαξε τὸ χρῶμα κάποιον Ἀθηναϊκὸ μενεξεδένιο δειλινό, στὸ γέλιο του, ποὺ θὰ ἐξήλεναν παρθένες, καὶ στὴν ὑπέροχην χειρονομία του, αὐτὸ τὸ ἀσύγκριτο geste, ποὺ διευθύνει στὴν ὀμίλιαν του, τὴν ἀπαλὴν σὰ βελουδένιον χᾶδι, κάποιος ἐσωτερικὸς ρυθμὸς.

Κ' ἔτσι καθισμένος στὸν τρισένδοξο βράχο ἐφαντάσθηκε σὲ μιὰ στιγμὴ γοργόφτερον ἐνθουσιασμοῦ ξανασηλωμένη τὴν Ἑλληνικὴν Τέχνην· Ἰδέα· Ζωὴ στὸ πανύψηλο βάθρο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὴν ἐγκρέμισεν ὁ φραγκισμὸς καὶ σ' ἀφρίσματα τῆς λαχτάρας ποὺ ἐγιγαντώθηκαν μέσα του, ἐχύθηκαν ἀπὸ τὴν πέννα τοῦ ἡ ἀγρότερος Νεοελληνικῆς ζωγραφιῆς.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Α. ΘΕΡΟΥ: ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.

Δὲν θὰ ἦτο φυσικὰ ὁ κ. Ἅγις Θέρος ἐκεῖνος, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς δώσῃ τὰ Δημοτικὰ τραγούδια στὴ συστηματοποιημένη τους ἔκδοσιν, στὴν ὁλότητα ἐκείνην τὴν συγκεντρωτικὴν ὅλον τοῦ Δημοτικοῦ κύκλου, μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν μέθοδον, μὲ τὴν ἐλεύθερον αἰσθητικὴν ἀντίληψιν, μὲ τὰ σχετικὰ σχόλια καὶ μὲ τὸ πλῆθος τῶν σημειώσεων ποὺ ἀπαιτεῖ μιὰ τέτοια ἐργασία. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ σὺν αὐτὸ ἴσως μόνον ἓνας Πολίτης ἢ κ' ἓνας Χρηστομάνος μποροῦσαν νὰ μᾶς παρουσιάσουν. Διότι ἀπαιτεῖται ἓνας ὀλοκληρωτικὸς προσανατολισμὸς, μιὰ πλήρης καὶ τελεία συνταύτισις ἀπὸ τὰς μεγάλας καὶ γενικὰς γραμμὰς ἴσα μὲ τὰ λεπτότατα σημεῖα, πρὸς τὴν ψυχὴν τῶν Δημοτικῶν τραγουδιῶν, μαζὺ μὲ τὸ ἰσχυρὸν φῶς τῆς Ἐπιστήμης, γιὰ νὰ εὐρεθῇ ὁ ἐσωτερικὸς συνειρημὸς ποὺ συνδέει τὸν μὲ τὸ ἄλλο ὅλα τὰ δημοτικὰ κομμάτια καὶ ἔτσι νὰ δημιουργηθῇ—ποῖος ἀρνεῖται τὴν δημιουργίαν ἐδῶ;—σ' ἓνα σύνολο τέλειον, τὸ Δημοτικὸν ἔπος, τὸ μεγάλο Νεοελ-

Κ' ἔφυγε, ἐπέταξε μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς, μὲ τὰ ἄσπιλα φτερὰ ποὺ ζώνουν ὄσους κνηροῦν τ' ἀσύλληπτα τρισεύγενα ἰδανικά, καὶ ἀποχαιρέτησε τὸν τόπον ὅπου ἦλθε νὰ νοιώσῃ ἀπὸ κοντὰ τὰ μυστήρια τῆς ζωῆς τοῦ Φελλάου, τοῦ ἀπλοϊκοῦ μ' ἀληθινοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου, κ' ἔτρεξε πάλι νὰ λουσθῇ μέσα στὸ αἰώνιον φῶς, μέσα στὰ «χρυσόξυπνήματα τῆς ἡμέρας καὶ στὰ φωτανθισμένα χρῶματα τῶν λευκῶν χωμάτων, ἐκεῖ ποὺ κάθε ἡδονικὴ ἀναπνοὴ καὶ κάθε παλμὸς ἡδονικὸς τοῦ κινουνοῦ καὶ διεγείρουν τὴν αἴσθησιν ὅτι εἶνε Ἑλληνας.» Μὰ δὲν ἄφισε ἀρράντιστο τὸ διάβα του. Μᾶς τὸ ἐτόλμισε μὲ λίγους ἀγνοῦς μενεξέδες ποὺ θὰ τοὺς διπλώσουμε μ' ἀγάπη στῆς καρδιάς μας τίς χρυσῆς σελίδες.

«Νέοι, μὴ λησμονήτε οὔτε στιγμὴν, μᾶς ἔγραψεν ὁ ὑμνητῆς αὐτὸς τῆς Νειδίτης, οὔτε στιγμὴν νὰ εἰσθε Νέοι, διότι ἡ ὥρα περνᾷ τρομερὰ γρηγορὰ καὶ ὁ στρατὸς τῶν βασάνων τῆς Ζωῆς μὲ τὴν Δύπην ποὺ τὴ σημαιοφορεῖ σὰς κνηροῦ μὲ καλπασμό. Τυπώσετε μὲ μεγάλα γράμματα καὶ ἀνυψώσετε καὶ κρεμάσετε εἰς ὅλες τίς κάμαρας τῆς «Νέας Ζωῆς» τὸ «Γέρο» τοῦ ἐξαισίου Καβάφη καὶ Χαίρετε, Χαίρετε, Χαίρετε Νέοι ὅσο μπορεῖτε περισσότερο.»

Κ. Ν. Κ.

ληνικὸ ποίημα, μὲ ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, μὲ τὰς ποικίλλας ἀπόψεις τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου καὶ πρὸ παντός μὲ τὴν γραμμικὴν ὁμορφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Φύσεως.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ ἐργασία τοῦ κ. Θέρου ὅσον καὶ ἂν εἶνε εὐκόλος ἐν τούτοις εἶναι κάπως ἀξιοσημειώτος, διότι μᾶς παρουσίασεν ἓνα μέρος, ἔστω καὶ μικρόν, τοῦ Δημοτικοῦ θησαυροῦ σὲ μιάν νοικοκυρεμένην καὶ κομψὴν ἔκδοσιν καὶ ἡ ὁποία θὰ ἦτο περισσότερον κομψὴ ἂν δὲν εἶχε τὰς χονδρὰς καὶ ἀκαλαισθήτους εἰκόνας αἱ ὁποῖαι τόσον ταράσσουν τὴν αἰσθητικὴν ἀρμονίαν τοῦ συνόλου.

Σ. ΣΚΙΠΗ: JUVENALIA ΠΟΙΗΜΑΤΑ.

Ἐνας ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐσυντέλεσαν σημαντικὰ στὴν ἐξέλιξιν τῆς συγχρόνου Νεοελληνικῆς ποιήσεως εἶναι καὶ ὁ Σκίπης. Γύρω ἀπὸ τὸν «Ἀκρίτα», ἔου μαζὺ μὲ τὸν Σικελιανὸ καὶ τὸν Καμπάνη, ἐδημιούργησαν, μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς, μιάν νέαν τεχνολογίαν παραξενῆν, εὐρωστον μαζὺ καὶ νοσηρὰν, πλουσίαν

εις ρυθμούς και εις φῶς, ἀλλὰ και σκοτεινήν και δυσνόητον, λυτήν ἀκόμα και ἀνυπόταχτην, με χρωματισμόν έντονον, ἀδρόν και διαυγή έδω, ἀδύνατον όμως και θαμπόν εκεί, με έκφράσεις τολημράς και πρωτοτύπους, με έμνευσιν ύψηλήν ἀλλά και υπερβολικήν κάποτε, με φόρμαν κομψήν και άρμονικήν, με λίγας δέ λέξεις έπλασαν μιὰ τεχνοτροπία την όποιαν ώς επί τό πλείστον διαπνέει ή δημιουργική πνοή και ή όποία θερμαίνεται από ένα παλμόν ζωής υπερτέρας.

Τού Σκίπη ιδίως ή τέχνη, χαρακτηριστική πολύ της τεχνοτροπίας αυτής, έχει τά προτερήματα και τά μειονεκτήματά της εις τόν μεγαλύτερον σχετικώς βαθμόν. Έπειτα από μιάν σελίδα ωραίαν, φεγγερήν, ή όποία συγκεντρώνει τη δροσερή σκέψη, τη δυνατήν ιδέα, που μ' ένα ρυθμόν άπαλόν άρμονίζονται κανονικά προς την έμνευσι του ποιητού, έρχεται απότομος και άποκρουστική ή μετάπτωσης προς την υπερήφυλη σκέψη, την έξεζητημένην έκφρασι, τόν άκατανόητον ρυθμόν, προς τό άβέβαιον γενικά, ή καλύτερα, προς ένα δήθεν συμβολισμόν, διά να έλαττώση έτσι την έντύπωσι του συνόλου την όποιαν άκριβώς με κάθε μέσον έπιζητεί ό Σκίπης.

Τά Juvenalia του που έχω έμπρός μου, και τά όποία μου έγέννησαν τάς άνωτέρω σκέψεις για την όλη ποιήσι του Σκίπη, φαίνονται να είνε προγενέστερα από τά Κάλβεια κι ακόμα κι από την «Μεγάλην Αύρα». Έν τούτοις συγκεντρώνουν, σε διάφορον έννοείται βαθμόν, τάς ιδιότητες που αναφέραμεν, έχον δ' επί πλέον και μερικά έλαττώματα πρωτοπείρου τεχνίτου. Εις τό έργον του Σκίπη, εις τόν χαρακτηρισμό της τέχνης του κι ακόμα στη φήμη, που έχει ως ποιητής, τά Juvenalia δέν του προσθέτουν τίποτε. Έπειτα δέ από την έντύπωσι που έπροξένησαν τά Κάλβεια ιδίως Μέτρα, έχρειάζετο μία συλλογή πολύ δυνατή για να στερεώση την καλήν ιδέα που έσηματήσθη γι' αυτόν. Δυστυχώς δέ τά Juvenalia δέν ήτο ή συλλογή που έπεριμένετο.

Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ: ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ ΔΡΑΜ. ΣΚΗΝΗ

Έκεινο τό όποιον ό κ. Βώκος έκαμεν εις τό έπίπεδον του πατριωτισμού έπιζητεί να κάμη σήμερα ό κ. Ταγκόπουλος εις τό έπίπεδον της κοινωνιολογίας. Με έκφράσεις που δέν έχουν καμμίαν λεπτότητα και με διάφορα θεατρικά κόλπα—πράγματα που δέν συγγενεύουν καθόλου με την Τέχνην—προσπαθεί να έπιτύχη την πρόχειρον συγκίνησιν και την εύκολον δόξαν. Άλλά και άνεξαρτήτως της σφαλεράς αυτής τάσεως του κ. Ταγκόπουλου,—την όποιαν φυσικά δέν είνε καιρός να συζητήσωμεν τώρα—τό έπεισόδιον της 'Οξώπορτας, επί του όποιου στήριζει την πλοκήν του δράματός του, αν δέν είνε όλως διόλου άπίθανον, είνε πολύ πολύ δύσκολον να γίνη. Μία γυναίκα—έστω ή Αίνα—που είχε την δύναμι να περιφρονηση κοινωνικάς προλήψεις, ν' άφίση τους γονείς της και να

ζήση έλεύθερη με τόν άνδρα της, δέν θα κατεδέχτο ποτέ να έλθη στην όξώπορτα του άνδρός αυτού, ό όποιος την έγκατέλειψε, με την αισχράν άνανδρίαν εις την όποιαν καταφεύγουν εκείνοι οι όποιοι μόνον κατ' επιφάνειαν και κατά τύπους παραδέχονται μερικώς άληθείας της ζωής. Με την ιδίαν δύναμιν με την όποιαν είχεν άντιμετωπίση πρό ενός και πλέον έτους την ζωήν εκείνην την όποιαν ή κοινωνία των νοικοκυραίων και των έντιμων ανθρώπων κυτάζει με φόβον παράξενον, θ' άντιμετώπιζε εις την νέαν αυτήν φάσιν του βίου της και καταπνίγουσα μέσα της κάθε αίσθημα που δικαίως θα της έγγεννάτο θ' άντίκρυζε την ζωήν με συνειδησι νέαν. Έτσι, καθώς μας την διαγράφει ό συγγραφεύς, μας την παρουσιάζει άφ' ενός μεν, με τό να ζητη να ξαναπαρη τόν άνδρα, ως' πολύ πολύ άφελή, άφ' έτέρου δέ, με τό να ζητη να δημιουργήση σκάνδαλον, ως μιαν κοινήν και έλευσινήν γυναίκα άξίαν της τύχης της.

Όσοσδήποτε και με όλον τ' άπίθανον του έπεισοδίου, ή ανάγνωσις του έργου του κ. Ταγκόπουλου προκαλεί τό ένδιαφέρον τό όποιον ευτυχώς προέχεται κατ' ευθειαν από την χτυπητήν έκθεσιν μιας σκανδαλώδους ύποθέσεως.

ΣΤΕΦΗΣ ΑΛΕΞΑΝΤΡΙΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΟΡΚΟΝ"

Τώρα που οι παλμοί του τιμημένου μεγαλόνησου όπου απλώνεται πέρα ως πέρα περήφραη και λεονταρίσια ή Παλληκαριά, κρατούν σ' ασυγκράτητην άγνία κάθε Έλληνική ψυχή, μας φαίνεται πολύ επίκαιρη ή στιγμή να ξανακουσθώ κι από τις στήλες της «Νέας Ζωής» ένα κομμάτι από τό ύπεροχο τραγούδι του τρανού Κερκυραίου ποιητού Γερασίμου Μαρκορά, του φίλου του Σολωμού και μαθητού του Κάλβου—τόν «'Ορκον». Είνε ένα μέρος από την έπιστροφή των γυναικοπαίδων στην πολεμόχαρη πατρίδα τους όπου του κάκου λαχταρά να ξαναϊδή τόν άγαπημένο της Λεβέντη ή φτωχή όρφανή Εύδοκία. Δίκαια ό «'Ορκος» θεωρείται τό άριστοέργημα του Μαρκορά κι ένα από τά άριστοεργήματα της Νεοελληνικής ποιήσεως.

Ό Παλαμάς στις θανμάσιες «Πατριδες» του, εκεί που ψάλλει με τη χρυσόχορδη λύρα του της Κερκύρας τά μάγια, αφιερώνει κι αυτούς τους διαμαντέιους στίχους στον ποιητή.

... Και τεχνίτης

έκει της λύρας ξαναζή και την πατρίδα
και τη δόξα ό Δημόδοκος ήμει της Κρήτης.

Ανάμεσα σ' άλλους ή Μ^{me} J. Lambert στη «Μελέτη της για τους συγγρόνους "Έλληνας ποιητάς» εύρηκεν ένθουσιαστικά λόγια για να επαινέση τόν «'Ορκον», τό ποιήμα αυτό τό «γεμάτο άγνές καλλονές, διαυγείς σαν τόν ουρανό της 'Ιονίας που τις έμπνέει, και φυσικές περιγραφές έξαισιες.»

Ό λόγιος 'Ιταλός Canina τόν μετέφρασεν όλόκληρο στην 'Ιταλική.

Γι' αυτό σήμερα κ' ή «Νέα Ζωή» θεωρεί τιμή της που δημοσιεύει μαζί με τό μεγαλοφάνταστο αυτό απόσπασμα και δύο άνέκδοτα ποιήματα του σεβάσμιου τεχνίτη με τά χιονισμένα μαλλιά, «ένα της νεότης του και άλλο από τά γεράματα που μετρών 83 χρόνια» που είχε την καλωσύνη να μας στείλη, γραμμένα με τρεμάμενο χέρι από τό όποιο ποιός ξεύρει πόσα θα διαβήκανε ραντίσματα λουλουδιών και σφιχαγκαλιάσματα Νειότης!

Τί ευτυχισμένα στ' άλήθεια γερατεία.

Ό χρυσή ποιητική καρδιά που δέ λογαριάζεις τά χρόνια!

Κ. Ν. Κ.

LA RONDINE

Τό κύμα εκείνο της Ζωής που ακοίμητον έλάθανε μέσα στην άνήσχη και θερμή ψυχή της Έλληνολατινικής φυλής, έπρεπε μοιραίως να έκσπάση κάποτε κι έπειτα από τη Νέα Ζωή την όποιαν έγέννησεν ό πρώτος δημιουργικός σπασμός τών λευκών άφρών του ζωηφόρου κύματος, γεννήθηκεν εύρωστη, ωραία και με πλήρη συναίσθησι του προορισμού της ή Rondine, για να περιελείση συγκεντρωμένους άρμονικά τους παλμούς της 'Ιταλικής Νειότης.

Η Νέα Ζωή χαιρετίζει με συγκίνησι και με άδελφική χαρά την όρμη των άγαπημένων της φίλων και θα παρακολούθηση την εξέλιξι της Τέχνης των με την προσοχή που της αξίζει.

GEORGE MEREDITH

Είνε πολύ δύσκολο να βρω κανείς σήμερα ένα ποιητή που νανε πρώτ' απ' όλα φιλόσοφος με την άληθινήν όμως σημασία της λέξεως. Ένας απ' τους όλίγους αυτούς είνε κι ό George Meredith.

Η δυνατή σκέψις του ασχολείται ύπεροχα στη σχέση πώς ή άνθρωπος με τη φύσι, κι όλα του τά έργα που σχετίζονται μ' αυτό τό θέμα μιὰ έλεύθερη, γρή και καθαρή φιλοσοφία τά διαπνέει.

Γι' αυτόν ή φύσις είνε γιομάτη ζωή. Στους λόγους, στις βρύσες, στην πλάσιν όλόκληρη, λέγει ό ποιητής-φιλόσοφος, θα βρήτε τη χαρά που τίποτ' άλλο εκτός απ' αυτή—τη φύσι— δέ μπορεί να τη δώση εκεί θα δήτε την άλήθεια και τό έσώτατο πνεύμα των όντων. Μα για να νούση κανείς όλ' αυτά καλά, πρέπει νάχη τη δύναμι και τη θέλησι για να μπορεί να αντιμετωπίση όλα τ' άνατριχιάσματα τά φαινομενικά της φύσεως. Χωρίς ένα τελείως όλόκληρωτικόν Έρωτα προς αυτήν είνε αδύνατο να την αισθανθώ κανείς.

Κατά τόν Meredith ό άνθρωπος σύγγεται από τρεις δυνάμεις: τό αίμα, τόν εγκέφαλο και τό πνεύμα.

Τό αίμα φανερώνει τά ζωικά πάθη, τόν παραμυθένιο δράκοντα που αιώνια ζή μέσ' στην ανθρώπινη ψυχή. Δέ σκοτώνεται, γιατί θάνατος για τη φύσι δέν ύπόχει ή φύσις αλλάζει και μεταβάλλεται μονάχα. Όμως μπορούν να τόν ήμερώσουν και να τόν χρησιμοποιήσουν.

Ό εγκέφαλος παριστάνει τη σκέψη και την κρίσι βάζει ένα ευγενικόν έμπόδιο στές όρέξεις του άνθρώπου.

Απ' όλα όμως, τό πνεύμα είν' εκείνο που του δίνει τό φώς και τό φτερούγιασμα προς τά ψηλά και τά ωραία.

Και σε κάθε πράξι τ' ανθρώπου τά τρι' αυτά πρέπει νανε ένωμένα. Αν τό πνεύμα χωρισθώ απ' τ' άλλα, τότε ξεχνά τη Γη και χάνεται στ' άπέραντο. Ό εγκέφαλος πάλι μοναχός του δέν έχει την άπαιτούμενη κινητήριο δύναμι, ένφ τό αίμα έλεύθερο και άχαλίνωτο ρίχνει τό καθετί στη σύγχυσι και στον πόλεμο.

Ό άνθρωπος λοιπόν εκείνος πώς στον ίδιο βαθμό αυτά τά τρία ένωμένα κανονικά, μπορεί ναβρω μέσ' απ' τη σύγχυσι και τό μυστήριο αυτού του κόσμου τη σοφία που κυβερνάει τά πάντα. Απ' αυτή την ένωσι γενιέται τό λογικό, ή κρίσις που κληγάει τό φόβο, που δείχνει πώς ή θλίψις δέν έχει καμμίαν άλλην άφορμή παρα την παράβασι των φυσικών νόμων και ή όποία ανοίγει όλες τις πόρτες και τά μονοπάτια της φύσεως. Άλλά σ' εκείνους που ρωτούν για τό μελλόμενο ή φύσις μένει βουβή κι άμίλητη.

Πρέπει να την αγαπούμε, ναχωμ' έμπιστοσύνη σ' αυτή, χωρίς ν' άνησυχούμε για τά μετά θάνατο.

*Leaving her the future task
Loving her too well to ask.*

Ό ποιητής έχει μεγάλη πεποίθησι για την τελειοποίησι της ανθρώπινης φυλής έδώ κάτω στη γη. Με τόν Έρωτα ό άνθρωπος ύψώθηκεν από τά κτήνη και με τόν Έρωτα θ' ανακαλύψη τό μυστήριο του Σύμπαντος και θαρρώ μέρα που μ' αυτόν θα γίνη ή θεική φυλή' φυλή από αίμα και σάρκα πάντα, μα με άκακο κι ήμερωμένο τόν παραμυθένιο δράκοντα.

Κατά τόν Meredith ό Έρωτας κι ή Θλίψις είν' όμοιες δυνάμεις. Η Θλίψις, είν' ή συντροφίσα της Ψυχής. Με τη δύναμι του ή ώρισόνη καταστολίζει τόν κόσμο, ό ουρατός πάνω, ψηλά, σκορπάει μυριόφωτα τ' αστέρια του, μέσα σ' ένα μικρούτσικο λουλουδι των λειβαδιών, ή όμορφιά κι ή λαμπράδα των ουρανών κρύβεται, κι ακόμα ένα τριανταφυλλένιο φύλλο ζωγραφίζει στη φαντασία μας ξεφτυλισμένες άνοιξες και μελαγχολικά χινόπορα. Έτσι είνε κι ό Έρωτας, ένα τέτοιο φώς που διατρύπαι τις δυο σκιές, τη Ζωή και τό Θάνατο' είνε καθαρίστρα δύναμις και θεμελιώστρα.

Κατά τόν M. D. AMSTRONG.

ΣΤ. Π.

Ἀπέθανε στή Γενεύη ἕνας ἀπό τοὺς καλυτέρους Γάλλους ποιητὰς, ὁ Ἐρρίκος Καζάλης, ὁ ὁποῖος ἦτο γνωστός στὸν φιλολογικὸ κόσμον μὲ τὸ ψευδώνυμον Jean Lahor.

Ὁ Lahor ἐπηρεάσθη πολὺ ἀπὸ τὸν μυστικισμὸ τῶν Ἰνδῶν καὶ ἔδωσε στήν ποιήσιν του ἕνα χαρακτηριστικὸν πεσμιτικὸν καὶ μιὰ πνοὴ μεταφυσικῆς φιλοσοφίας. Τὸ ἔργον του ὅμως ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ ἀτομικισμοῦ του καὶ εἶναι γεμάτον ἀπὸ ὑψηλῆς ἔννοιαι. Ἡ πλούσια καὶ μεγαλοπρεπὴς φόρμα τῶν στίχων του μὲ τὴν ξεχωριστὴν τοὺς κομψότητα εἶναι ἕνα ἀδρὸν χαρακτηριστικὸν τῆς τέχνης του.

Ἦτο γνωστός στοὺς ὀλίγους. Ἄλλοι τὸν ἤξεραν μὲ τὸ ὄνομά του, ἄλλοι μὲ τὸ ψευδώνυμό του τὸ γνωστό, καὶ ἄλλοι μὲ ἄλλο ψευδώνυμον. Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν ὑπέβαλε ὑποψηφιότητα διὰ τὴν ἔδραν τοῦ Corré, ἀπέτυχε ἴσως, διότι μερικοὶ ἐπήφισαν ὑπὲρ τοῦ Henri Cazalis καὶ ἄλλοι ὑπὲρ τοῦ Jean Lahor.

Ὁ Lahor ἐδημοσίευσε καὶ διάφορες αἰσθητικὰς μελέτας χωρὶς νὰ παραμελήσῃ καὶ τὴν ἐπιστήμην του—τὴν Ἰατρικὴν.—Στὸ Αἶξ, ὅπου ἐξήσκησε, ἠγαπήθη παράφορα, ἀπὸ μιάν ποιήτριαν, ἀρκετὰ γνωστὴν στὸν κόσμον τῶν γραμμάτων, τὴν ὁποίαν ἐνοσήλευε στὸ νοσοκομεῖον. Ἐφάνη ὅμως ἀδιάφορος στὸ βαθὺ αἶσθημα τῆς ποιητρίας, ἢ ὁποῖα διαιώνισεν τὸν πόνον τῆς σὲ παθητικώτατους στίχους.

N. ΑΛΕΚΤΟΡΙΔΗΣ

Τὰ χόρταγα νερὰ τῆς φόνισσας Βουλιαγμένης ἐσύντριψαν τὴν ἠρεμὴ ζωὴ τοῦ ζωγράφου Ν. Ἀλεκτορίδου. Ἐκεῖ ποὺ ζητοῦσε μέσ' ἀπὸ τὰ ὑποπτα νερὰ τῆς ν' ἀποθανιάσῃ κάποιον μαγευτικὸν τοποῖον, γὰρ νὰ μᾶς τὸ παρουσιάσῃ μὲ τὴ δύναμιν καὶ τὸ φῶς τοῦ χρωστικῆς του πάλου στὴν ὀθόνη, παρεσύρθη—δὲν ἤξευρε νὰ κολυμβῆ καλά—ἀπὸ τὰ κύματα καὶ ἐπνίγη.

Στὴν Καισάρεια ἐγεννήθηκε, στὴν Κωνσταντινούπολιν ἄρχισε τὰς καλλιτεχνικὰς σπουδὰς του καὶ στὰς Ἀθήνας ἦλθε καὶ ἐγκατεστάθη τὸ 1893. Μελετηρὸς καὶ ἀκούραστος, ἐφιλοτιμεῖτο ν' ἀποκτήσῃ μελετώντας ἀρτίαν μόρφωσιν—εἰδικὰς σπουδὰς δὲν εἶχε κάμει—καὶ ἐπροσπαθοῦσε νὰ παρουσιάσῃ ἔργα εὐπρόσωπα.

Μὲ ζηλευτὴν ἐπιμέλειαν καὶ μ' ἐνθουσιώδη ζῆλον ἀφωσιώθη στὸ ἔργον τῆς Καλλιτεχνικῆς Ἐταιρείας τῆς ὁποίας ἦτον εἰδικὸς γραμματεὺς καὶ ἀκαταπόνητος ἐργάτης.

Ἐλαχταροῦσε γὰρ τὸ δυσάποκτιτον φιλί τῆς Τέχνης, μὰ ζήτημα εἶναι ἂν τοῦ χάρισε κανένα ἢ δύστροπὴ αὐτὴ Νύμφη. Μειδιάματα ναί. Ποιὸς ξέρει ὅμως ἂν τὰ μειδιάματα αὐτὰ δὲν θὰ ἐγίνοντο μιὰ μέρα καὶ φιλιά; Ποιὸς ξέρει;

K. Σ. ΚΟΝΤΟΣ

Ἀπέθανε σὲ πολὺ προχωρημένην ἡλικίαν ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Κ. Σ. Κόντος. Τὸ μέρος τοῦ

ἔργου του ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῆς Ἑλλ. Γλώσσης εἶναι μνημειώδες καὶ κανεὶς δὲν ἀρνεῖται σ' αὐτὸ τὴν ἡγεμονικὴν του ἀξίαν. Ὁ κ. Γ. Ν. Χατζιδάκις μεταξὺ ἄλλων ἔγραψε στὰ «Παναθηναία»: «Ἐπειδὴ δὲ καὶ κρίσις ὑγιεινῆς καὶ ὀξεία, καὶ μνήμη ἀπέραντος καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τῆς Ἑλλ. γλώσσης καὶ τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς ἀδιάλειπτος καὶ πείρα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων μεγάλη, ταῦτα πάντα εὐρίσκονται θεῖα τινὶ μοίρᾳ ἠνωμένα ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνδρός, διὰ ταῦτα καὶ διδάσκων ἐφαίνετο πάντοτε ὅτι ἀπὸ περιουσίας, μετ' ἀξιώματος καὶ κύρους διελάμβανε περὶ ἐκάστου ζητήματος, διὸ καὶ ἔπειθε τελείως τὸν ἀκροατὴν, καὶ συγγραφέων οὕτως ἀκριβῶς καὶ τελείως ἐπραγματεύετο τὸ ζήτημα, ὥστε ὅσα τούτων ἔλυσεν εἶνε διὰ παντὸς λελυμένα καὶ ὅσα χωρὶα διώρθωσε διὰ παντὸς διορθωμένα.»

Δὲ συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιον καὶ γὰρ τὸ ἄλλο μέρος τῆς ἐργασίας του, γὰρ τὴν προσπάθειάν του δηλαδὴ νὰ μᾶς γυρίσῃ αἰῶνες πίσω, καὶ νὰ μᾶς ἐπιβάλλῃ ὡς γραφομένην τὴν Ἀττικὴν. Διότι ἐδῶ ἐπολεμήθη ἀμείλικτα τότε ἀπὸ πολλοὺς καὶ σήμερον εὐτυχῶς δὲν θὰ ὑπῆρχε ἀνάγκη νὰ πολεμηθῇ ἀπὸ... κανένα. Ὁ ἀστεϊρευτος ποταμὸς τῆς νεοελληνικῆς φιλολογικῆς μᾶς γλώσσης, ποὺ κατακλύβει μὲ καταρρακτώδη καὶ ἀχαλίνωτην ὀρμὴν, ἐσάρωσε μᾶζυ μὲ ἄλλους καὶ τὸν Κόντον-Ἀττικιστὴν καὶ τὸν ἔθαψε στὰ βάρη τῆς κοίτης του.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μαρία Πενταγιώτισσα. Παύλου Νιρβάνα. Δράμα σὲ μέρη τρία. Ἔκδοσις «Βιβλιοθήκης Νέας Ζωῆς» . . . . . Φρ. 2.—
Ἅγια Βαρβάρα. Σ. Σκίπη. Δράμα τετραπραχτο . . . . . » 3.—
Τὰ Μοιραῖα. Γιώργου Θ. Σημηριώτη, ποιήματα, Σμύρνη . . . . . » 3.—
Στὴν Ὁξώπορτα. Δ. Π. Ταγκοπούλου, δραματικὴ σκηνή, ἔκδοσις «Σεράπιον» . . . . Φρ. 5.—
Οἱ Λοξοὶ Στρατοκόποι. Στεφάνου Ραμᾶ, Ἀθήναι. . . . . Δρ. 2.—
Le Génie du Paganisme, ὑπὸ Georges Polti, collection d' Isis. Bernard Grasset, éditeur, Paris . . . . . » 1.—
Chansons Blèmes. Ἀλ. Σκούφου. E. Sam-sot & Co éditeur, Paris . . . . . » 5.—
La Rondine. Μηριαίων Ἰταλικὸν Περιδικόν. Συνοδομή. . . . . Γ. Α. 20.—
Manuale di Conversazione Italiana-Noellenica. Eliseo Brighenti.
Λαογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἐταιρείας. Ἐκδίδεται κατὰ τριμηρίαν.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ:

ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ
 ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ
ΟΙ ΠΕΤΡΟΧΑΡΗΔΕΣ
 ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ
ΜΑΡΙΑ ΠΕΝΤΑΓΙΩΤΙΣΣΑ
 ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ
 ΚΑΙ ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ, RUE SESOSTRIS ΑΡΙΘ. 10.
 ΓΡ. ΔΙΑΤ. 5 Ο ΚΑΘΕ ΤΟΜΟΣ.
 ΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΘΑ ΕΚΔΟΘΗ ΜΑΖΥ.